

اعلام اسامی نامزدهای «روز هنر انقلاب»

قائم مقام حوزه هنری انقلاب اسلامی پنج نامزد دریافت جایزه چهره برگزیده سال ۹۳ هنر انقلاب اسلامی را معرفی کرد.

به گزارش خبرنگار پایگاه خبری حوزه هنری، حمزه حمزه‌زاده قائم مقام حوزه هنری انقلاب اسلامی در معرفی کاندیداهای نهایی مراسم ویژه روز هنر انقلاب اسلامی گفت: در بخش سینمایی ابراهیم جاتمی کیا برای فیلم سینمایی «ج» و نرگس ایبار برای فیلم «۱۳۳۲» کاندیدا شده‌اند. از بخش تجسمی نیز مسعود نجابانی برای فعالیت در حمایت و تولید آثار تجسمی برای دفاع از شأن نبی مکرم اسلام (ص) کاندیدای دریافت جایزه شده است.

وی ادامه داد: در بخش شعر فاضل نظری به خاطر جریان سازی شعر انقلاب اسلامی و در بخش ادبیات نیز، مرتضی سرهنگی به دلیل تاثیر گذاری و ایجاد ادبیات دفاع مقدس و گونه ای از ادبیات که به تعبیر رهبر معظم انقلاب اسلامی کشور را از ورود ادبیات وارداتی بی نیاز کرد است و حضور موثر ایشان در تولید ۲ اثر مطرح دفاع مقدس در سال ۹۲ کاندیدای دریافت نشان «چهره سال هنر انقلاب اسلامی» شده اند.

قائم مقام حوزه هنری انقلاب اسلامی خاطرنشان کرد: از این نقرات یک هنرمند به عنوان چهره برگزیده سال ۹۳ هنر انقلاب اسلامی در مراسم ویژه ای در حوزه هنر معرفی خواهد شد.

حمزه زاده همچنین گفت: به منظور ایجاد یک جریان پیشرو برای تولید هنوای ارزشمند در موضوعات موردتوجه حوزه هنری و شناسایی و معرفی آثار ارزشمند در موضوعات انقلاب اسلامی در چند سال اخیر اقدام به تقدیر از هنرمندان مؤثر در این عرصه کردیم که اسامی به لطف خدا به شیوه‌ای منسجم‌تر و بر مبنای شاخص‌های از قبل تدوین شده از یک نفر از هنرمندان مؤثرین در هنر انقلاب اسلامی به عنوان چهره سال هنر انقلاب تجلیل خواهد کرد.

معاون هنری حوزه هنری در مورد شیوه انتخاب چهره سال هنر انقلاب اسلامی گفت: در طول سال ۹۳ هنوار طور که از قبل وعده کرده بودیم آثار تولید شده‌ای که با شاخص‌های ذکر شده تطابق داشت شناسایی و در معرفی قضاوت کارشناسان و تنحیگان هنری قرار دادیم. این آثار صرا به تولیدات حوزه هنری کشور نمی‌شود و هر اثر هنری که مضامین هنر انقلاب را در خود جای داده بود به چرخه انتخاب کارشناسان ما اضافه شد.

وی افزود: در مرحله نهایی از حضور بهترین صاحب‌نظران عرصه هنر انقلاب و هنرمندان مؤمن و متعهدی که همواره در طول سال‌های این انقلاب اسلامی از مؤثرترین و پیشگامان هنر انقلاب بودند برای قضاوت دعوت کردیم

که ایشان در نهایت یک چهره را به عنوان هنرمند سال انقلاب اسلامی معرفی کردند که البته از ۳ نفر دیگر از عزیزان نیز در این نقره تقدیر خواهد شد.

دیر کمیته انتخاب چهره هنر انقلاب در خصوص دیگر برنامه‌های این روز گفت: تولیدات حوزه هنری انقلاب اسلامی طی سال ۹۳ به جز جشنواره‌های حوزه هنری در دریافت ۱۱۵ عنوان جایزه از جشنواره‌های مختلف ملی و بین‌المللی شده است. در مراسم اسامی از ۲۰ نفر از خالقان این آثار که در جشنواره‌های سطح یک کشور مثل جشنواره‌های فجر، جایزه داستان انقلاب، کتاب سال دفاع مقدس، شهید غنی‌پور، دوسالانه عکس ایران، فیلم عمار، پویانمایی تهران، فیلم رشد و کودکان و نوجوان و قلم زبین جایزه‌های اصلی را از آن خود کردند تقدیر خواهد شد.

محمد حمزه‌زاده همچنین از جایزه ویژه رخدادهای خبری یاد و گفت: از متولیان یک رخداد هنری که در پیشبرد اهداف هنر انقلاب در سال ۹۳ بیشترین تاثیر را داشته اند نیز تقدیر خواهد شد.

جشن هنر انقلاب امرو ۱۹ فروردین ساعت ۱۶ در تالار سوره حوزه هنری برگزار و چهره سال ۹۳ هنر انقلاب معرفی خواهد شد.

علیر ضا شجاع روزی دیر جشنواره فیلم کود کان و نوجوانان شد

به حکم رئیس سازمان سینمایی،علیرضا شجاع روزی دیر، نوجوان بیست و نهمین جشنواره بین المللی فیلم های کودکان و نوجوانان منصوب شد-به گزارش روابط عمومی سازمان سینمایی،در متن کنفرانس آمده است:

هنرمند گرامسی جناب آقای علیرضا شجاع نورزی‌با توجه به شایستگی هاو جایگاه و الایاتین در خانواده بزرگ سینمایی کشور، و تجربه های ارزشمندتان به پیشنهاد شورای راهبردی سینمای کودک و نوجوان به موجب این حکم به دبیر بیست و نهمین جشنواره بین المللی فیلم کودکان و نوجوانان منصوب می شوید.امید است جشنواره بیست و نهم سر آغاز دوران جدیدی در این عرصه باشد.توفیقات روز افزونتان را از خلودن متعال خواستارم.»

اعلام ویژه برنامه‌های هفته زن

سرویس سیاسی – اجتماعی:معاون رئیس جمهوری در امور زنان با اشاره به این که هفته زن از ۲۱ فروردین آغاز می شود، گفت: ۱۰۰ هزار برنامه در طول هفته بزرگداشت مقام زن برگزار می شود.

به گزارش خبرنگار ماه شهیدتخت مولاوردی دیروز در نشست خبری افزود: مهمترین برنامه هفته زن اسامی بزرگداشت بانو خدیجه نقی هسمر و یار امام راحل است-که ۲۳ فرودین با حضور رئیس جمهوری در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار می شود. وی ادامه داد: در ۲۴ فروردین، همایش سراسر مهریانی همکاری آموزش و پرورش و رونیهای از تندیس شهید محبوه دانش در میدان ۱۷ شهریور و تجلیل از مقام مادر در بانک کشاورزی انجام می شود.ضمن این که در ۲۵ فروردین دومین جشنواره اسوه‌های صبر و مقاومت از سوی سازمان نشر آثار و اژزهای مشارکت زنان در دفاع مقدس برگزار می شود.

معاون رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده همچنین گفت: موضوع بیمه زنان ختله دار از دو مسیر دنبال می شود و در نوبت رسد یکی کمیسیون اجتماعی دولت قرار دارد. همچنین اجرای شدن افزایش سهمی زایمان را در دست پیگیری داریم. موضوع بیمه زنان ختله دار به صورت جداگانه با مشارکت سازمان تأمین اجتماعی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دست بررسی و رسیدگی است و اصرا را داریم که دبیرانهای ذریعط را از برای بیمه زنان ختله دار مجاب کنیم چون ارائه لایحه به تنهایی کافی نیست و اگر سازمان‌های بیمه‌گر برای بیمه کردن زنان ختله دار متعاقد نشوند، زمان اجرا آن از امتناع می کند.

وی در ادامه با اشاره به این که معاونت امور زنان ریاست جمهوری بیشترین پیگیری را برای اجرای افزایش سهمی زایمان زنان داشته است تا با ایجاد توازن میان کار و زندگی آنان تسهیلات بیشتری برای زنان شاغل قائل شود.ادامه داد: آخرین مکاتبات ما در این زمینه مربوط به سازمان مدیریت و برنامه ریزی است از این سازمان خواسته ایم این مساله در سیاست‌های ابلاغی افزایش جمعیت لحاظ شود زیرا اگر دستگاه‌های می توانستند این قانون را از اعتبارات خود اجرا کنند، تاکنون آن را اجرا می کردند.

معاون رئیس جمهوری با اشاره به این که حضور زنان در محیط‌های ورزشی در دستور کار شورای امنیت کشور بوده بلکه جلساتی در وزارت کشور در و این باره برگزار شده است، تصریح کرد:برای حضور زنان در محیط‌های ورزش و ایلیان ساز و کارهایی در حال تهیه و صورت‌تجلیات تهیه شده اما ابلاغ نشده است.

ضرورت توانمند سازی اقتصادی زنان

معاون رئیس جمهوری در امور زنان گفت: برنامه ریزی روی سرمایه گذاری در اشتغال زنان، افزایش زنان دانش امخته، توانمند سازی اقتصادی و افزایش نرخ مشارکت اقتصادی زنان در دستور کار است نه استخدام دولتی و رسمی آنان زیرا اکنون بوجه پاسخگوی جذب بیش از این نیروی انسانی نیست.

وی با اشاره به ارائه نقشه حضور زنان در سیاست از سوی سازمان ملل متحد به کشور، گفت: در این نقشه مشارکت سیاسی زنان ایران، کمتر از سه درصد بود و با این آمار هیچگاه نمی توانیم برای دنیا الگوه باشیم.

معاون رئیس جمهوری در اسور زنان گفت: لایحه جامع حمایت از زنان سرپرست خوار در دولت قبل ارائه شده بود و اکنون پیشرویهایی از آن را در قالب قانون مدیریت خدمات کشوری که در حال اصلاح است، پیشنهاد دادیم و در نوبت رسیدگی قراردارد.

مرحله کشوری مسابقات علمی–عملی هنرستان‌ها ۲۵ فروردین آغاز می شود

مدیرکل دفتر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای وزارت آموزش و پرورش گفت: بخش علمی مرحله کشوری مسابقات علمی–عملی هنرستان‌های فنی‌وحرفه‌ای و کشاورزی به صورت حسینی مقدم اضافه کرد: ۶ نفر اول کسه بالاترین نمره بخش علمی کشوری را در هر رشته کسب کنند. مجاز به شرکت در بخش علمی مسابقات شده، ضمن این که فقط یک نفر را هر رشته در این مسابقات عملی کشوری راه خواهند یافت.

وی اظهار داشت: مرحله عملی این مسابقات به میزبانان استان قزوین ۱۶ اردیبهشت اسامی برگزار می‌شود و پس از جمع نمره با احتساب ضرایب نقرات اول از سوم کشوری مسابقات علمی و عملی هر رشته مشخص شد و در مراسم اختتامیه به حضور مسئولین آموزش و پرورش، مسئولین استانی و شرکت‌کنندگان در مسابقات برگزار خواهد شد، با اهدای لوح تقدیر و جوایزی از آنها قدردانی خواهد شد.

رئیس‌بنیادسعدی‌گفت:درصورت تخصیص کامل یومل‌بهمصوب‌می‌توانیم

برنامه های مفصلتری برای گسترش زبان فارسی در جهان داشته باشیم، به گزارش روابط عمومی بنیاد سعدی، دکتر غلامعلی حاصه‌دال، در دیداری که به مناسبت آغاز سال جدید با کارکنان بنیاد سعدی داشت، ضمن آرزوی سالی خوب و پر برکت برای

وزیر بهداشت–بسا افتخار از خروج دانشجویان علوم پزشکی از کشور–و انتقال آنها به دانشگاه‌های نامعتبر کشورهای دیگر گفت: چرا باید فرزندان ایرانی به دلیل تحصیل مجبور به ترک کشور شوند و در دانشگاه‌های امراات، ترکیه، مالزی و… تحصیل کنند.

به گزارش ایسنا، دکتر سیدحسن هاشمی در مراسم معارف دکتر باقر لاریجانی به عنوان معاون آموزشی وزارت بهداشت، گفت:امیدواریم شاهد تحول زیادی در حوزه آموزش پزشکی باشیم. هاشمی با تاکید بر اینکه حوزه آموزش پزشکی یک حوزه آسیب دیده است، گفت: البته این نظر من است و ممکن است برخی مخالف این امر باشند اما به نظر گسترش بی‌رویه واحدهای آموزش پزشکی و همچنین عدم توسعه پژوهش باعث آسیب‌آموزش پزشکی شد.

وزیر بهداشت با بیان اینکه گام چهارم طرح تحول نظام سلامت، آموزش است، اظهار داشت: باید بین حوزه آموزش با حوزه‌های پژوهش، درمان و بهداشت هم‌هنگامی ایجاد شود.

هم‌هنگامی با نیاز کشور
«معاون‌وزیری وزیربهداشت‌هم دراین مراسم با تاکید بر اینکه موضوع آموزش پزشکی از مسؤلیت‌های هم وزارت بهداشت است، گفت: بستر

د دکتر ستاری: از طرح‌های با پتانسیل تجاری سازی حمایت می کنیم

معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری گفت: این معاونت آمادی دارد از طرح‌هایی که پتانسیل تجاری‌سازی دارند حمایت کند. به گزارش مهر، سوزنا ستاری در افتتاحیه هفمین دوره مسابقات ربوکاپ آزاد ایران، عنوان کرد: یکی از پایه‌های اساسی اقتصاد دانش بنیان، تغییر نگرش در دانشگاه‌هاست. دانشگاه‌هانبست به‌فارعالتحصیلاتو دانشجویان در حال تحصیل مسئول هستند و باید این تغییر نگرش را از دانشگاه‌ها شروع کنیم.

وی افزود: دانشگاه‌های ما باید درصددی از درآمد خود را با فروش تکنولوژی و صنعت و فعالیت‌های پژوهشی به دست بیاورندچون قرار نیست دانشگاه‌ها با پول دولت و شهریه اداره شوند.

معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری اظهار داشت: این حرکت جدید در دانشگاه‌ها آزاد ایجاد شده، چرا که آنها، شرکت‌های دانش بنیان بسیاری دارند.

ستاری اظهارداشت:امیدواریم مسابقات ربوکاپ توسعه و شور و شوق را در جوانان ایجاد کند و در نهایت به هدف افزایش اشتغال، تجاری‌سازی و ارزش افزوده برسیم.

رئیس کمیته ملی مسابقات بین‌المللی ربوکاپ آزاد ایران هم گفت:

نمایشگاه هنر ایران در موزه هنرهای شرقی رم

نمایشگاه آثار هنر تا پایان فروردین در موزه هنرهای شرقی رم ایتالیا دایر است.

به گزارش روابط عمومی دفتر هنرهای تجسمی ، در این نمایشگاه که با همکاری راینزی فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا، موزه هنرهای شرقی رم، موزه هنرهای معاصر تهران و دفتر هنرهای تجسمی برگزار شده ، آثار در رشته های نگارگری خوشنویسی، نقاشیخط، سفال و سرامیک هنری از ۳۳ اسفند به نمایش گذاشته شده است.

این نمایشگاه که ۲۳ اسفند سال گذشته با حضور علی جنتی؛ وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در موزه هنرهای شرقی رم آغاز به کار کرد تا پایان فروردین ادامه دارد.

در این نمایشگاه ۵۴ اثر هنرمندان ایرانی از جمله غلامحسین امیرخانی، عبدالله کابلی خوانساری، کیخسرو خورش، مجتبی ملک زاده، ابراهیم حقیقی، فریده توطیسیری مقدم، محمدرضا ابدیله بی، احمد محمادیپور، یزین صفیوری، بهزاد اژدری، قربانعلی اجلی، عباس اکبری، بهرام حنفی، فریلون جوقان، نفیسه خلج و … به نمایش درآمده است.

www.mpc.ir

دکتر حداد عادل: بنیاد سعدی به گسترش زبان فارسی در جهان می اندیشد

همه مردم ایران گفت: اسامیال با نام حضرت فاطمه (س) آغاز شد،انشاءالله که تا آخر سال پربات و معنویات فاطمی شامل حال همه مردم ایران و همکاران ما در بنیاد سعدی باشد و امیدواریم این سال برای همه فارسی زبانان جهان نیز خوب باشد.زیرا در عید نوروز همه‌اشتراک دارندو در واقع عید نوروز عید همه فارسی‌زبانان است و باید به آنها هم تبریک‌بگوییم.

وی با بیان اینکه اسامیال وارد سومین سال فعالیت بنیاد سعدی می‌شود،مگفت:اول اردیبهشت دو سال پیش اعلام موجودیت رسمی داشتیم و خوشبختانه قدم به قدم، در سال‌های پیش می‌رویم. کارهای اداری را انجام داده‌ایم و اصول حقوقی را مدون و مصوب کرده‌ایم و همچنین سروهای بنیاد و هیات‌اماء را تشکیل داده ایم و قوانین و مقررات آن ثبت، شروع به کار اتاق فکری برای آموزش

اظهار امیدواری وزیر بهداشت برای تحول در نظام آموزش پزشکی

عظیمی در حوزه آموزش پزشکی کشور ایجاد شده است. دکتر باقر لاریجانی گفت: اکنون ۱۶۰ هزار دانشجوئی علوم پزشکی در کشور وجود دارد کهــ از این تعداد ۲۵ هزار دانشجوی تحصیلات

دکتر هاشمی حکم معاونت آموزشی وزارت بهداشت را به دکتر باقر لاریجانی داد

تکمیلی هستند و هرکدام می‌توانند منشاء تحولی بزرگ باشند زیرا یکی از شاخص‌های دنیا سرمایه‌گذاری در تحصیلات تکمیلی است و در کنار آن تعداد زیادی دانشکوه و دانشگاه در حوزه وزارت بهداشت مشغول فعالیت هستند که هرکدام منشأیی برای پیشرفت‌هستند.

وی با بیان اینکه آموزش پزشکی یک دیدرباز با چالش‌های اساسی مواجه

اخبار داخلی

بزرگداشت استاد باستانی یازری در فرهنگسرای ارسباران

زبان فارسی از حیث نرم افزاری و با دانش تخصصی و تدبیر اقدام کرده ایم. این دستاورد مهم ما در دو سال اخیر است و معتقدم این بخش باید توسعه پیدا کند و باید انواع کتابها را برای انواع مخاطبان تکلیف. دکتر حدادعادل درباره موقعیت فعلی وی اداامه داد: بوجهــ ما با اعتبار همیــن ضرورتی که در افهان نمایندگان ما مسئولان داشته ایم، به رغم مشکلات اقتصادی، رشد خوبی داشتــ و اگر این بوجهــ در سال ۹۴ تاامین شــود و آنچه که تصویب شده، تخصیص داده شود، می توانیم برنامه‌های مفصلتری برای گسترش زبان فارسی در جهان داشته باشیم.

رئیس بنیاد ســعدی، با اشاره به فعالیتهای سال گذشته معاونتهای بنیاد سعدی گفت: خوشحالم که برای شروع به کار اتاق فکری برای آموزش

حسن قاضی زاده‌هاشمی درپاسخ به این مسئول مبنی بر اینکه در سال جدید برنامه‌ای برای ادغام دانشگاه‌ها در واحدهای پزشکی دارد یا خیر، گفت:

اگر می‌خواهیم نظام آموزشی آسیب نیندیشد و ارتقا پیدا کند این موضوع با گسترش بی‌رویه واحدها و دانشگاهها مغایرت دارد و نمی‌توانیم هر جای دانشگاه تاسیس کنیم لذا بهتر است که در قالب قطب‌ها به ویژه گروه پزشکی که با سلامت مردم سروکار دارند آنها را جمع کنیم.

وی در ادامه افزود: در یک سال‌و نیم گذشته هیچ مجوزی برای تأسیس دانشگاه پزشکی نداشته ایم. هدف ما این است که همین دانشگاه‌هایی که هستند و تعدادشان کم نیست را با هم ادغام کنیم که البته این اتفاق پس از تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی عملی می‌شود.

وی درخصوص شیوه استقلال دانشگاه های پزشکی گفت: گرفتار شدن دانشگاه در قوانین و آیین‌نامه‌های دستد و پاگیر کمکی به بالندگی و پیشرفت آنها نمی‌کند. باید دانشگاه بتواند خود را در همه حوزه‌ها توسعه دهد، هر چایی که تشخیص داد که می‌تواند به پیشرفت علمی کشور کمک کند، در آن حوزه وارد شود. وی افزود: منظور از استقلال دانشگاه ما بیشتر تصمیم سازی برای ارتقاء آموزشی و پژوهشی و همچنین در حوزه های خدماتی است.

حمايت از شرکت های دانش بنیان متمرکز کرده است.

میرزاده ادامه داد: در حال حاضر تعداد مراکز رشد این دانشگاه به ۵۴ مرکز رسیده است. در آن‌ها مستقر شده‌اند. رئیس دانشگاه آزاد ادامه داد: این دانشگاه بنا دارد تا سال ۹۶ تعداد شرکت های دانش بنیان را به ۸۰۰ شرکت، تعداد مراکز رشد را به ۱۵۰ مرکز و تعداد پارک‌ها را به ۲۲ پارک فاور افزایش دهد.

نگاهی به افق ایران ۱۴۰۴ در نمایشگاه پوستر روز هنر انقلاب

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

نوبت اول

آگهی مناقصه عمومی باخذ سیرده

درخواست شماره:
RHP-9323105001-T17

موضوع آگهی: خریدSHROUDهای مولدگاز GT-28001A-C

برای کسب اطلاعات بیشتر به سایت این شرکت **WWW.BAORCO.IR** مراجعه نمایید.

روابط عمومی

آگهی مناقصه عمومی توام با ارز یابی شماره ۳۱۹/ ۱۳۹۳ نوبت دوم

کارفرما: شرکت پتروشیمی مارون

موضوع مناقصه: بازسازی خودروی آتشنشانی واحد HSE.

محل اجرا: مجتمع پتروشیمی مارون واقع در منطقه ویژه اقتصادی ماهشهر.

میزان سیرده شرکت در مناقصه: مبلغ ۷۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به صورت ضمانت نامه بانکی یا چک تضمین شده بانکی

مهلت دریافت اسناد: از ۹۴/۰۱/۱۹ تا پایان وقت اداری ۹۴/۰۱/۲۵ (به جزء ايام تعطيل)

حداقل شرایط حضور در مناقصه:

داشتن حداقل سه کار مشابه - ارائه مدارک دال بر داشتن توان مالی و توان تجهیزاتی و...

قیمت اسناد و نحوه واریز: ۵۰۰/۰۰۰ ریال واریز به حساب شماره ۶۰۱۷۰۳۲۲۸۱ بانک تجارت شعبه مجتمع پتروشیمی

مارون با شناسه بانکی ۳۱۱۵۰۱۵.

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه درج گردیده است.

www.mpc.ir

روابط عمومی پتروشیمی مارون

بزرگداشت استاد باستانی یازری در فرهنگسرای ارسباران

به مناسبت اولین سالروز درگذشت استاد محمدابراهیم باستانی یازری، آیین بزرگداشتی با حضور استاتان و دانشجویان دانشگاههای سراسر کشور جمعه ۲۱ فروردین ساعت ۱۷ در فرهنگسرای ارسباران برگزار می‌شود.

به گزارش ایسنا، در این برنامه منصوره اتحادیه (استاد ادبیات دانشگاه تهران)، باستانی راد (استاد تاریخ دانشگاه شهید بهشتی)، صفت‌کل (مدیر گروه تاریخ دانشگاه تهران)، معتمدی (استاد فیزیک)، کاشنکاران (استاد فلسفه)، دکتر فیزی (نویسنده)، کشتکاران (ادیب) و حجت‌الاسلام برکت (ادیب و مورخ) به سخنرانی می‌پردازند.

بنابر اعلام ارجاع موسیقی زنده با حضور مجید درخشانی و مجید ناظم‌پور و بخش فیلم از اسناد باستانی از دیگر بخش‌های این برنامه است.

محمدابراهیم باستانی یازری دی ۱۳۰۴ در پاریز، از توابع شهرستان سیرجان در استان کرمان متولد شد. او تا پایان تحصیلات ششم ابتدایی در پاریز تحصیل کرد و در عین حال از محضر پدر خود مرحوم حاج آخوند یازری هم بهره می‌برد.

پس از پایان تحصیلات ابتدایی و دو سال ترک تحصیل اجباری، در سال ۱۳۲۰ تحصیلات خود را در دانشسرای مقدمه‌ای کرمان ادامه داد و پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۲۵ برای ادامه تحصیل به تهران آمد و در سال ۱۳۲۶ در دانشگاه تهران در رشته تاریخ تحصیلات خود را پی گرفت.

باستانی در سال ۱۳۳۰ از دانشگاه تهران فارغ‌التحصیل شد و برای انجام تعهد دبیری به کرمان بازگشت. در همین ایام با همسرش، حبیبه حایری ازدواج کرد و در سال ۱۳۳۳ در آزمون دکتری تاریخ پذیرفته شد و در کرمان ماند.

یازری کار خود را در دانشگاه تهران از سال ۱۳۳۸ با مدیریت مجله داخلی دانشگاه ادبیات شروع کرد و تا سال ۱۳۷۸ استاد تمام‌وقت آن دانشگاه بود. دو صبح سشنبه پنجم فروردین ۹۳ از یک ماه تحمل رنج بیماری کبد در بیمارستان مهر تهران درگذشت.

آموزش ویرایش و ترجمه در مرکز فرهنگی شهر کتاب

دوره آموزش ویرایش و ترجمه با تدریس علی صلح‌جو در مرکز فرهنگی شهر کتاب برگزار می‌شود. به گزارش ایسنا، در دوره هجده جلسه‌ای آموزش ویرایش، ویرایش صوری و زبانی به صورت نظری و کارگاهی تدریس می‌شود. شرکت در این دوره نیاز به گذراندن آزمون ورودی دارد که در آن توانایی هنرجو در زبان فارسی و انگلیسی (با اولویت زبان فارسی) و معلومات عمومی سنجیده می‌شود. پس از گذراندن این دوره به کسانی که در آزمون پایانی موفق شوند، گواهی نامه داده خواهد شد. شرکت‌کنندگان در این دوره، موظف خواهند بود تا آزمون ورودی، که سه‌شنبه ۲۲ اردیبهشت ساعت «۱۰ رگزار می‌شود، باید تا ۱۶ اردیبهشت در ساعت اداری به مرکز فرهنگی شهر کتاب واقع در خیابان شهید بهشتی، خیابان شهید احمد قصیر (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره پذیرفته نشوند، پس از ثبت‌نام، از ۱۹ خرداد در روزهای سه‌شنبه ساعت ۱۰ تا ۱۲ می‌توانند در کلاس حضور یابند.

علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره‌های ۰۸۷۷۳۳۳۳۱ و ۸۷۱۷۳۵۸ تماس‌گیرند.

مرکز فرهنگی شهر کتاب همچنین دوره آموزش ترجمه را با تدریس علی صلح‌جو در ۱۴ جلسه برگزار می‌کند. در هر جلسه ابتدا نکته‌ای درباره مسائل نظری (ترجمه زبان‌شناسی) ترجمه توضیح داده می‌شود و سپس یک یا چند قطعه متن به شیوه گروهی و مقایسه‌ای از انگلیسی به فارسی ترجمه و تحلیل می‌شود تا ترجمه مطلوب به دست آید. متن‌ها عموماً از حوزه علوم انسانی و اجتماعی و در سطح دانش‌اموختگان کارشناسی است.

شرکت‌کنندگان در این دوره، پس از گذراندن آزمون ورودی (ترجمه متنی کوتاه) و آزمون نهایی، گواهی نامه می‌گیرند. علاقه‌مندان برای گرفتن کارت شرکت تا ۱۴ اردیبهشت فرصت دارند در ساعات اداری به مرکز فرهنگی شهر کتاب مراجعه کنند.ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

نگاهی به افق ایران ۱۴۰۴ در نمایشگاه پوستر روز هنر انقلاب

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

به مناسبت روز هنر انقلاب اسلامی، نمایشگاه پوستری با همین نام در گالری «ابوالفضل عالی» حوزه هنری برپا خواهد شد و آثار ۱۵ هنرمند (بهارتست) بیش کوچک سوم مرچمه کنند. افرادی که در آزمون ورودی این دوره مرچمه کنند،ایان دوره پانزده جلسه ای است و آغاز آن شنبه ۲۳خرداد ساعت ۱۴ تا۱۴

موزه‌های برتر انتخاب می شوند

همزمان با سالروز جهانی موزه، موزه های برتر از سراسر کشور توسط ایکوم (کمیته موزه های ایران) انتخاب می شوند.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه فرهنگی و گردشگری سید احمد محیط طباطبایی قائم مقام ایکوم در نشست راهنمایی درود به سایت موزه برتر که با حضور سید محمدعلی رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و رئیس ایکوم و جمعی از مدیران و معاونین ادارات میراث فرهنگی استان ها و مدیران موزه های تهران و شهرستان هابیر گزارش داد اعلام این خبر گفت : هدف از انتخاب موزه برترسرا کفر قرار گرفتن موفقیت یک موزه در شاخصی معین برای سایر موزه هاست.

او خاطرنشان ساخت موزه موفق، موزه ای است که به مدت یکسال به روی مردم گرده و به برخی از شاخص های مهم را بیشتر مدن نظر قرار دهیم.

محیط طباطبایی هدف از انتخاب موزه برتر را فقط یک مسابقه ندانست و افزود: در انتخاب موزه برتر به دنبال این هستیم که رفتار موزه داری خودمان را اصلاح کرده و برخی از شاخص های مهم را بیشتر مدن نظر قرار دهیم. او ششاختص انتخاب موزه بزرگ و کوچک را بر طبق استاندارد ایکوم جهانی دانست و گفت برای انتخاب موزه برتر عملکرد موزه هادر سطح بزرگ، کوچک و متوسط و در دو بخش خصوصی و عمومی مورد بررسی قرار می گیرد.

قائم مقام ایکوم گفت : ۱۲شاخص از کمیته موزه های ایران انتخاب شده‌اند که هر یک از موزه ها می توانند در هر کدام از این ششاختص ها در رقابت شرکت کنند.

وی آموزش ، بازدید از موزه ، گردآوری، معرفی ، نگهداری و حفاظت، پژوهش ، اعمال استانداردهای فنی و توسعه فیزیکی را از شاخص های مورد نظر کمیته موزه های ایران اعلام کرد.

محیط طباطبایی تصریح کرد: توسعه مدیریت، خلاقیت و نوآوری، تلاش برای بقا، روز جهانی موزه و کودک و نوجوان را از دیگر شاخص ها عنوان کرد که برخی از آنها به اقتضای شرایط موزه های ایران تعیین و اضافه شده اند. که به گفته او شرکت کنندگان آثارخ ۹۴/۲/۱۰ تا ۹۴/۲/۲۰ در گارنش های خود را در قالب پاورپوینت در سایت انتخاب موزه برتر (www.best-museum.ir) قرار دهند.

وی زمان دوری آثار را تا ۲۸ اردیبهشت ماه اعلام کرد.

گواهی آموزشی

کنگره بین المللی حافظ اردیبهشت ماه برگزار می شود
معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی از برگزاری کنگره بین المللی شعر حافظ در اردیبهشت ماه خبر داد و گفت: پس از استقرار مدیریت جدید دانشگاه، اهتمام وی بر حفظ و توسعه زبان فارسی و توجه به ادبیات بومی باعث شد دانشگاه آزاد اسلامی اقدام به برگزاری کنگره ای متفاوت درخصوص اشعار حافظ کند.

دکتر طه هاشمی این کنگره را متفاوت از کنگره های برگزارشده در حوزه حافظ و اشعار او دانست و افزود: در این کنگره نگاه جدیدی به سنخه شناسی و آثار منتشرشده در حافظ در داخل و خارج از کشور و ابعاد شعر حافظ در زندگی مدرن خواهیم داشت.

معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی با اشاره به اهمیت پرداختن به اشعار حافظ گفت: حافظ همیشه با ملت ایران همراه بوده، زبان حافظ و مجموعه اشعار او میراث معنوی ماست

معارف فاطمی

آیت‌الله‌الظمی جوادی آملی	بخش چهارم
<div></div> <div>تکریم انسان و خلافت الهی</div>	
<div><div> </div></div>	
<div><div> </div>قرآن حکیم کسه عزت طاهرین^(۱) معادل آئند، انسان اعلم از مرد و زن را تکریم می‌کند: لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ، و سبب کرامت وی از خلافت الهی می‌داند: إِنِّي جَاعِلٌ فِی الْأَرْضِ خَلِیفَةً.</div>	
<div><div> </div>خلیفه آن است که قانون مستخلف عنه را اجرا کند، نه هوای وهم و هوس نفس خویش، وگرنه از خلافت معزول و در نتیجه از کرامت محروم می‌گردد.</div>	

آیت‌الله‌الظمی جوادی آملی

بحان به روح مجرد و ملکوتی او برمی‌گردد و روح مجرد منزّه از دکورت و انوثت است، چه اینکه انبیا برای تعلیم کتاب و حکمت از کلاماً مرزها متفاوت و احکام مفروض و قوانین جاداست. به برخی از این مقررات ویژه زنان اشاره می‌شود تا معلوم گردد که نباید احکام روح با دستورهای بدن خلط بشود و تفاوت قوانین بدنی با تساوی قوانین روحی اشتباه شده و حکم به برابری مطلق صادر نشود؛ به عنوان نمونه جریان ارث، با اینکه کمبود سهم برخی از زنان ترمیم شده است، پیام الهی در این‌باره چنین است: **لَا تَدْرُونَ أَنَّهُم اقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا** و جریان انگ نرّم و رفیق زنانه به این صورت ترمسیم می‌نماید، نه به پیکر او، لذا هیچ کمال اعتقادی، اخلاقی که به روح مجرد برمی‌گردد، نه مشروط به دکورت است و نه ممنوع به انوثت.

تفاوت قوانین بدنی زن و مرد و تساوی روحی آنان
البته در کارهای اساسی و اجرایی که مربوط به بدن و جوارح است، کلاماً مرزها متفاوت و احکام مفروض و قوانین جاداست. به برخی از این مقررات ویژه زنان اشاره می‌شود تا معلوم گردد که نباید احکام روح با دستورهای بدن خلط بشود و تفاوت قوانین بدنی با تساوی قوانین روحی اشتباه شده و حکم به برابری مطلق صادر نشود؛ به عنوان نمونه جریان ارث، با اینکه کمبود سهم برخی از زنان ترمیم شده است، پیام الهی در این‌باره چنین است: **لَا تَدْرُونَ أَنَّهُم اقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا** و جریان انگ نرّم و رفیق زنانه به این صورت ترمسیم می‌نماید، نه به پیکر او، لذا هیچ کمال اعتقادی، اخلاقی که به روح مجرد برمی‌گردد، نه مشروط به دکورت است و نه ممنوع به انوثت.

بنابراین توسعه سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اقتضا دارد، فتوای مراجع بزرگ و عظیم‌الشان فقهاء، با نظر کارشناسان موضوع و کیفیت تطبیق آن تدبیر بر این تمدن، بدون کمترین هزینه نمودن حکم خدا و بدون محجوبیت از تمدن راقی مهابتگن شود، تا ضمن صیانت تمام احکام الهی، سعادت زن نیز تأمین شود…

کوثر قرآن

گفتار و نوشتار، هرچه بلند و پر معنا و نغز و رسا باشد، توان معرفی شخصیتی که اصلش از عالم ملکوت و شـاع و برگش در جهان ناسوت گسترده است را ندارد؛ زیرا کلام، حقیقتی این سویی و موجود ملکوتی آن سـویی است و لذا قرآن چهره دنیایی خود را از درجه کلام، توصیف می‌کند، لیکن سیمای لوح محفوظی او لفظ و کلام نمی‌شناسد. وقتی سخن از موجودی است که زهره سماء و زهرای زمین است؛ وجودی که عرش و فرش، فرش هستی اوست و چهره‌ای که ثمره نتیجه هستی است، قلم سرافکنده و از ناوک او عرق خجلت بر صفحه کاغذ می‌نشیند و زبان، الکن و تنها شیون و ناله اخس را دارد. «لَا دَافِعَ لَشَخْصِیَّتِهِ» به عنوان کوثر به حبیب خدا رسول اکرم^(ص) عطا شده بر جهان امکان برمیمنت باد. پیامبد کدماکه وجودش را اسجده‌گاه عشق و رایحه‌دلنواز هستی‌اش را بشارت رضوان الله بدانیب: **«إِذَا اشْتَقَّ إِلَیْهِ الْجَنَّةُ شَمَمْتُ رَائِحَةَ فَاطِمَةَ»** و به مقدار توان، کوثر وجودش را در طرف هستی خود مالمالام کردانیب؛ زهرایی که در سیر عشق به پروردگارش سبقت گرفته، بلکه الگوی همه عاشقان شده.

لذت خدمت الهی در کام فاطمه^(ص)

لذت طاعتت و محاسبات حلاوت خدمت الهی، مگر خدای در کام جانش نشاندۀ که هرگز به چیز دیگر نمی‌اندیشد و تنها با نگرستین به چهره کرامت و خیره شدن به سیمای عظمت الهی، خود را زنده می‌دارد: **«فَسَلِّتَنی عَنْ مَسْئَلَتِهِ لَدَهُ عَذَمْتُ: لَیْ عَاجِلِ لَیْ غَیْرِ النَّظَرِ إِلَیْ وَجْهِ الْکَرِیْمِ»**.

ایزدپرستان را نظر بر مسأله‌های

۱.سند طاعتت و محاسبات حلاوت خدمت الهی، مگر خدای در کام

او که هیچ چیز جز ذکر محبوب و یا با معشوق نمی‌تواند وفود عشقش و شمله خیش را سرد و خنک کند: ایآ رب لیست من أحد غیرک تلحظ بها صدری» او که شادی قلبش و سرور نفسش در شعاع فیض ربوبی است؛ و **«تَسَرَّ بِهَا نَفْسِی»** او که قرّه عفتش و اشنگ ششونش در پرتو نگاه رحمانی است و **«تَفَرَّ بِهَا عَیْنِی»** او و بالاخره او که آرامش قلبش و آسایش جانش در توجه به اوست و **«ایطمئن بها قلبی»** او زهراست.

۲.اگر در صحنه سلامت نفس و صیانت روح او را بنگری، طائر طاهر وجودش سبکبال از هرچه بدی و پرتو آن از هرچه نیکی در آسمان بر ستاره فضیلت به پرواز درآمده و ندا درمی‌دهد: **«الْحَمْدُ لِإِزْعِ الْجَبَدِ وَ الرِّیَاءِ وَ الْکِبَرِ وَ الْاِثْبَاطِ وَ الْحَسَدِ وَ الضَّعْفِ وَ الشَّکِّ وَ الْوَهْنِ وَ الضَّرِّ وَ الْأَسَافِ وَ الْخَوَافِ وَ الْمِکْرِ وَ الْغَدِیَةِ وَ الْبَلِیَّةِ وَ الْفَسَادِ وَ السَّعَمِ وَ بَصَرِی وَ جَمیعِ جَوَارِحِی وَ خُذْ بِأَمْسِیَّتِی إِلَیْ مَا تَحَبَّ وَ تَرْضَی»**، او را آفریدگارش منسلت می‌کند تا همه ارجاس نفسانی و ارجاز جسمانی را از او دور دارد و دور دور است و ناصیه وجودش را به سمتی بکشدن که رضای او از آن است.

که رضای او از طریق و محاسبات

۳. اگر در میدان علم و آگاهی او را بجویی، به گونه‌ای خواهی یافت که حقیقت علم در آسمان هستی او همانند ستاره‌ای فروزد، فروغی می‌دهد دارد و آنچه را در گذشته ازلی و آینده ابدی و حال جاری تحقیق دارد، در جلوی دیدگان او اندیشه گذر می‌کند: **«لَا دَافِعَ قَاطِمَةً»** آدن آیا آیا الحسن لآحدک بین ما کان و بما هو کان و بما لم یکن آیا یوم القیامه **نیز تقوم الساعه»**.

او تعلّم همه آنچه را از طریق وحی نبوی می‌شنید، مشتاقانه فرا گرفته و تمام هم خود را در حفظ و نگهداری آن علوم آسمانی به کار می‌برد و هیچ چیزی را برابر و معادل آن نمی‌دانست؛ حتی حاضر بود از دو فرزندش بگذرد، لیکن از آن کلام نسبی و ندای ملکوتی دست بر ندارد: **«فَإِنَّمَا تَعْدِلُ عَیْنِ حَسَنًا وَ حَسْبًا»** و در مقام تعلیم و آموزش علوم الهی و حقایق دینی، هرگز خستگی به خود راه نمی‌داد، بلکه ششوق پادشای تعلیم و صواب آموزش آنچنان او را به خود مشغول می‌داشت که ضربات خستگی و لطمات رنج و ناراحتی، کمترین آسیبی به پیکره روح راسخ او وارد نمی‌ساخت: **«لَا تَکْرِبُ أَنْ تَأْکُلَ سَکَرًا بَآکَرًا مِنْ مَاءٍ مَا لَیْ غَیْرِی الْإِعْرَاضِ لَوْلَا فَارِغُی أَنْ لَا یَقْلُ عَلَی»**.

۴. وقتی او در سیمای علی^(ع) می‌یافتی، بهترین مبدلکار و یار علی در مسیر طاعت الهی بود. او دیدگاه گسترده‌ای از سیمای همسر کسی است که نه تنها اجازه ندهد شوهر در جهت خلاف کام پروازد و از میدان اطاعت الهی بگریزد و نه تنها امام کمال و عبودیت در مسیر شیوهرش نگردد، بلکه او را در این مسیر سخت یار و مساعد باشد. قال: **«الزَّهْرُ نَعْمَ الْعَوْنُ عَلَی طَاعَةِ اللَّهِ»**.

۵. چون یکی از راههای شناختن امور، شناسایی معادل و هسان است، برای بازپایشت حقیقت و دریافت نفاست زهرار، تابلوی رسا و آیه کبرای وجود امیرالمؤمنین بهترین راهنماست و لذا رسول اکرم^(ص) فرمود: **«اگر علی نبود، زهراف کفو و همگانی نداشت: لَوْلَا أَن عَیُونُالْمُتَزَهِّدِیْنِ لَمَّا کَانَ لَهَا کُفْرًا وَلَیْ عَیْهِ الْأَرْضُ لَیْ یَوْمُ الْقِیَامَةِ مِنْ أَدَمَ فَمِنْ دُونِهِ»**.

پی‌نوشتها:

- ^۱ اسراء، ۷۰.
- ^۲ ساء، ۱۱.
- ^۳ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۱۷.
- ^۴ کوثر، ۷.
- ^۵ طالع الشرایع، ج ۱، ص ۴۱۸؛ بحار، ج ۴۳، ص ۸۳.
- ^۶ ۹- ۱۲. ذکر تمجیب نماز نظر؛ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۶۷.
- ^۷ بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۸۴؛ احادیث، ریشهٔ خودبینی، خودنمایی، گرفتاری، سرکشی، رشک، ناتوانی، دولتی، سستی، زیان، پیماری، خواری، نیرنگ، ترغیب، کفرکاری و تباهی را از گوش و چشم و همه اندام من بکن و مرا به آدم دوست داری و خشنودی، راه ببر[
- ^۸ ۱۴. عبودالمعجزات، ص ۵۴؛ بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۸۴.
- ^۹ ۱۵. لئال الانوار، ص ۶۶.
- ^{۱۰} بحارالانوار، ج ۴۳، ص ۳.
- ^{۱۱} ۱۶. عبود الکدر، ج ۱، ص ۱۶۶؛ بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۱۱۷.
- ^{۱۲} امالی صدوق، ص ۴۷۷، ج ۱۸.

آیت‌الله سید محمد باقر صدر (۱۲۰۰-۱۳۵۳) از متفکران برجسته اندیشه اسلامی معاصر به حساب می‌آید که آثار علمی بسیاری در زمینه علوم فقه، اصول تفسیر، فلسفه، منطق، اقتصاد، اخلاق، تاریخ و سیاست از خود به یادگار گذاشته است. وی در زمینه مسائل مختلف سیاسی و اجتماعی، آرا و نظرات جدیدی مطرح کرده است و از جمله اندیشمندان فقهی شیعه بود که در او استقرار اولین حکومت دینی در ایران، به نظریه‌پردازی از این باب پرداخت. در اندیشه سیاسی ایشان عناصر مردم‌سالاری قوی است و بر نوعی برداشت دموکراتیک از دین استوار است که در قالب نظریه «خلافت مردم و نظارت مرجعیت» ارائه شده است، به‌ویژه تأکید او بر نقش مردم در انتخاب موارد اخلاقی فقیهان و نیز تثبیت در حوزه فراخ مباحثات، قابل توجه است که توانم با اجتهادهای جدید و متناسب با اقتضات زمان است. وی در عرصه ابتدا با نظریه دولت انتخالی اسلامی و سپس نظریه نهایی خلافت مردم و نظارت مرجعیت در تداوم اندیشه سیاسی شیعه با محوریت حقوق مردم و رعایت ضوابط ایند نقش مؤثری ایفا کرد.

انسان، خلیفه خدا در زمین
یکی از اساسی‌ترین مفاهیم و مسائل سیاست و زندگی سیاسی، حکومت است که بسیاری از مسائل سیاسی دیگر با آن ارتباط نزدیک و گنگناکت دارد؛ زیرا نقش مردم در انتخاب موارد اخلاقی فقیهان و نیز تثبیت که انسانها همه در پیشگاه حق برابند، در دارا بودن حق خلافت در زمین نیز برابرنند.

«خلافت انسان از اصول حاکمیت الهی ناشی می‌گردد و خلافت عمومی انسان یعنی جانشینی وی در زمین بر محور توحید می‌چرخد. پس حاکمیت انسان در نظر صدر همان حقی است که افراد اساسی معارض بر مبنای آن می‌توانند سرنوشته جمعی خود را متساویا اداره نمایند و این حق اولاً ناشی از حق حاکمیت الهی است که تحت عنوان استخلاف به انسان واگذار شده است و ثانیاً اعتباری نسبی و محدود است.(شاعری،۱۳۹۰: ۱۸۱) شهید صدر می‌داند که پس از خصوص نظریه استخلاف سیاسی را مطرح می‌کند و منظور، جانشینی انسان در بُعد سیاسی است که بیانگر اصل حاکمیت انسانها بر سرنوشته خویش است: «خداوند آدمیان را در حکومت و رهبری جهان و آباد ساختن آن از لحاظ اجتماعی و طبیعی جانشین خود قرار داده است و بر این اساس نظریه حکومت مردم بر خودشان با نظام مردم‌سالاری بنا و تأیید می‌گردد؛ همچنانکه به تحقق حکومت مردم بر خود به عنوان جانشین‌های خدا در زمین جنبه شرعی نیز می‌یابد».(جمشیدی،۱۳۸۷: ۱۰۰)

به نظر شهید صدر، بر اساس مفهوم «خلافت انسان»، انسان برای تدبیر امور خود به ایجاد دولت و در نتیجه تشکیل حکومت می‌پردازد؛ بر این اساس نظریه حکومت مردم بر مردم (حکم الناس لانفسهم) شکل می‌گیرد و ایجاد حکومت مردم بر مردم به عنوان جانشینی خدا در زمین مشروع و قانونی خواهد بود.(صدر،۱۳۹۹: ۱۰۰) خداوند موجود آزاد و مختاری را جانشین خود قرار داد تا بتواند به اختیار خود «مصلح» یا «مفسد فی الارض» باشد و با آزادی خود راهش را برگزیند. (صدر،۱۳۹۸)

«بر مبنای نظر شهید صدر، امت اسلامی زمانی که خود را به سلطه طاغوت رها کرد، خلافت الهی در زمین به ایشان منتقل می‌شود. امت خلافت خود را بر اساس دو قاعده قرآنی اعمال می‌کند: اول(اصل شورا و مشورت، دوم) تصویب مرجع تقلید. اصل شورا بر اساس مشورت همگانی و رأی اکثریت تبلور می‌یابد و رئیس جمهور بعد از ترخیص و تصویب مرجع تقلید زمام امور را به دست می‌گیرد» (دکعبیان،۱۳۷۷:۱۶۵) «به نظر می‌رسد در این نظریه، ولایت فقیه نقش

♦♦♦ منظر شهید آیت‌الله صدر، حکومت اسلامی هرچند حکومتی الهی است، اما الهی بودنش، منافاتی با مردمی بودن آن ندارد. این حکومت بر رضایت و مقبولیت مردمی سخت تکیه دارد و معتقد است نقش مردم به اندازه‌ای بالاست که بدون حضور و دخالت آنها حکومت نمی‌تواند کاری انجام دهد

♦♦♦
رهنامایی دارد تا سرپرستی و حاکمیت و نقش اساسی را برصدم از موضع خلیفه‌گری از جانب خداوند ایفا می‌نماید.(همان،۱۳۶:۱)اعمال خلافت امت بر مبنای فوق و در شکل مشورت همگانی و رأی اکثریت (در زمان اختلاف آرا) متبلور می‌شود. جهت تمهیدیه کردن دو قاعدهٔ قرآنی توسط او، دو قوه مقننه و مجریه در چارچوب قانون اساسی ایجاد شده است می‌شود. امت در اعمال جانشین خود در این دو قوه در پیشگاه خداوند مسئول است. انتخاب اقوامه **قوه مجریه و مقننه**

دراندیشه سیاسی شهید صدر، انتخاب رئیس قوه مجریه توسط مردم صورت می‌گیرد. ولی باید ابتدا صلاحیت وی از سوی مرجع ذی صلاح تأیید شده باشد. رئیس قوه مجریه هم اعضای هیات دولت را نصب خواهد کرد. انتخاب اعضای مجلس اهل حل و عقد (قوه مقننه) نیز توسط مردم صورت می‌گیرد. این مجلس وظایف متعدد و مهمی بر عهده دارد: ۱- رأی اعتماد به اعضای هیات دولت. ۲- انتخاب دولت‌نما در برابر دولت در موارد اختلاف فتوای مجتهدان بر اساس مصلحتت عمومی ۳- وضع قوانین مورد نیاز در منطقه‌الفراغ. ۴- اشراف بر نحوه اجرای قوانین اساسی و دای و نظارت بر عملکرد قوه مجریه. (کدیر، ۱۳۷۷: ۱۱۰) بر این اساس مجلس دو وظیفه تثقین و نظارت بر قوه مجریه را انجام می‌دهد. در اندیشه شهید صدر، شریعت اسلامی، منبع قوانین دای و اساسی است و کلیه قوانین بر اساس آن وضع می‌شود. بر این مبنا ایشان سه حوزه جداگانه احکام و قوانین را از هم تمیز می‌دهد:

اول) احکام شرعی ثابت که مورد اختلاف فقیهان نیست. این دسته از احکام که اندازهٔ ارتباطشان با زندگی اجتماعی، جزو ثابت قانون اساسی به شمار می‌روند؛ چه در متن قانون به آنها تصریح شده باشد، چه نشده باشد. دوم) احکام شرعی ثابت که نظر مجتهدان مختلف در مورد آنها دل‌موقف قوی شرعی در میان آنها ندارد، در بدیهایای شرعی در آن متصور است. گزینش بدیل معین از بین این ارای متعدد به عهده قوه مقننه است که بر اساس مصلحتت عمومی صورت می‌گیرد. سوم) منطقه‌ای که از جانب شارع مقدس، حکم ایجابی یا تحریمی در آن وارد نشده و مثال هم حالتهایی می‌گردد که انتخاب موضوع در آنها از سبوی شارع به مکلفان و الهاده شده است. این منطقه، منطقه‌الفراغ نامیده می‌شود. تعیین احکام الزامی در منطقه‌الفراغ بر اساس رعایت مصلحتت عمومی و به مشروط عدم تعارض با قانون اساسی برعهده قوه مقننه است.

هر چند در عصر غیبت – همانند عصر حضور– حاکم اسلامی مشروطیت را از جانب خدا دارد، در صورت غیبت افراد معینی، مشخص نگردیدند، بلکه صرفاً ویژگیها و صلاحیتهای حاکم اسلامی باین شده است. طبیعتی است که تشخیص و تعیین احکام اسلام در هر عصر و زمانی، به عهده خود مردم است. مردم موظفند از راه عقلایی که همان رجوع به کارشناسان و خبرگان است، به تشخیص مصداق حاکم واجد شرایط اسلامی اقدام نمایند. تعیین رهبر به عهده حاکم منتخب مردم است و رهبر تعیین خبرگان، ولایت امر و رهبری مسئولیاتی ناشی از آن را بر عهده خواهد داشت. به هرحال مهم این است که برای شناسی و صلاحیت‌بری برای رهبر سبب مسئولیت رهبری جامعه اسلامی، برای خود مردم احراز گردد. مردم نه تنها حق نظارت بر تمام کارهای حاکمان

اسلامی را دارند، بلکه این وظیفه شرعی و الهی آنان است و بر این اساس، باید در صورت مشاهده هرگونه خلاف و انحراف، تذکر دهند و در صورت عدم قبول یا تأثیر، از راه راه ممکن و معقول، جلوی آن را بگیرند.

جایگاه امت در حکومت اسلامی

از دیدگاه شهید صدر امت اسلامی مهمترین بخش حکومت را تشکیل می‌دهند. مشروعیت حکومت به رأی و نظر آنان بستگی دارد و لذا اگر حکومتی مردمی نباشد، از مشروعیت برخوردار نیست. هرچند امت خود با تشکیل حکومت و تنظیم وظایف حکومتی بین‌نهادهای آن ظاهرأ کارش را از طریق این نهادها انجام می‌دهد، ولی با انتخاب مرجع ناظر و رئیس جمهور، حق خلافت، نظارت و حاکمیتش را از دست نمی‌دهد و از مسئولیت خلیفه‌اللهی‌اش کاسته نمی‌شود. بنابراین باید در صحنه

۱۹ فروردین، سالروز شهادت آیت‌الله سیدمحمد باقر صدر و خواهر گرامی‌اش

نقش مردم در حکومت

اسلامی از نگاه شهید صدر

دکتر عباس خسروانی

اسلامی از نگاه شهید صدر

بالا-امام خمینی و شهید صدر و... پایین، آیت‌الله غلامحسین، شهیدصدر، جمال‌الدین خوئی و صالح الخراسان

بوده و دائماً مراقب و ناظر باشد:

«امت صاحب حق در مراقبت و سیاست، عهده‌دار حمل امانت الهی است. و تمام افراد امت در دایره‌ایند این حق در پیشگاه قانون برابرنند و فرد فردشان می‌توانند این حق را از طریق ارائه و به کارگیری آرا و افکار و فعالیت سیاسی خود به اشکال مختلف تحقق بخشند.»(محدثیار صدر، لمح فقیه تمهیدیه عن مشروع دستور. الجُمهوریه الاسلامیه فی ایران، صص ۲۹- ۳۱)

رهنامایی دارد تا سرپرستی و حاکمیت و نقش اساسی را برصدم از موضع خلیفه‌گری از جانب خداوند ایفا می‌نماید.(همان،۱۳۶:۱)اعمال خلافت امت بر مبنای فوق و در شکل مشورت همگانی و رأی اکثریت (در زمان اختلاف آرا) متبلور می‌شود. جهت تمهیدیه کردن دو قاعدهٔ قرآنی توسط او، دو قوه مقننه و مجریه در چارچوب قانون اساسی ایجاد شده است می‌شود. امت در اعمال جانشین خود در این دو قوه در پیشگاه خداوند مسئول است. انتخاب اقوامه **قوه مجریه و مقننه**

دراندیشه سیاسی شهید صدر، انتخاب رئیس قوه مجریه توسط مردم صورت می‌گیرد. ولی باید ابتدا صلاحیت وی از سوی مرجع ذی صلاح تأیید شده باشد. رئیس قوه مجریه هم اعضای هیات دولت را نصب خواهد کرد. انتخاب اعضای مجلس اهل حل و عقد (قوه مقننه) نیز توسط مردم صورت می‌گیرد. این مجلس وظایف متعدد و مهمی بر عهده دارد: ۱- رأی اعتماد به اعضای هیات دولت. ۲- انتخاب دولت‌نما در برابر دولت در موارد اختلاف فتوای مجتهدان بر اساس مصلحتت عمومی ۳- وضع قوانین مورد نیاز در منطقه‌الفراغ. ۴- اشراف بر نحوه اجرای قوانین اساسی و دای و نظارت بر عملکرد قوه مجریه. (کدیر، ۱۳۷۷: ۱۱۰) بر این اساس مجلس دو وظیفه تثقین و نظارت بر قوه مجریه را انجام می‌دهد. در اندیشه شهید صدر، شریعت اسلامی، منبع قوانین دای و اساسی است و کلیه قوانین بر اساس آن وضع می‌شود. بر این مبنا ایشان سه حوزه جداگانه احکام و قوانین را از هم تمیز می‌دهد:

اول) احکام شرعی ثابت که مورد اختلاف فقیهان نیست. این دسته از احکام که اندازهٔ ارتباطشان با زندگی اجتماعی، جزو ثابت قانون اساسی به شمار می‌روند؛ چه در متن قانون به آنها تصریح شده باشد، چه نشده باشد. دوم) احکام شرعی ثابت که نظر مجتهدان مختلف در مورد آنها دل‌موقف قوی شرعی در میان آنها ندارد، در بدیهایای شرعی در آن متصور است. گزینش بدیل معین از بین این ارای متعدد به عهده قوه مقننه است که بر اساس مصلحتت عمومی صورت می‌گیرد. سوم) منطقه‌ای که از جانب شارع مقدس، حکم ایجابی یا تحریمی در آن وارد نشده و مثال هم حالتهایی می‌گردد که انتخاب موضوع در آنها از سبوی شارع به مکلفان و الهاده شده است. این منطقه، منطقه‌الفراغ نامیده می‌شود. تعیین احکام الزامی در منطقه‌الفراغ بر اساس رعایت مصلحتت عمومی و به مشروط عدم تعارض با قانون اساسی برعهده قوه مقننه است.

هر چند در عصر غیبت – همانند عصر حضور– حاکم اسلامی مشروطیت را از جانب خدا دارد، در صورت غیبت افراد معینی، مشخص نگردیدند، بلکه صرفاً ویژگیها و صلاحیتهای حاکم اسلامی باین شده است. طبیعتی است که تشخیص و تعیین احکام اسلام در هر عصر و زمانی، به عهده خود مردم است. مردم موظفند از راه عقلایی که همان رجوع به کارشناسان و خبرگان است، به تشخیص مصداق حاکم واجد شرایط اسلامی اقدام نمایند. تعیین رهبر به عهده حاکم منتخب مردم است و رهبر تعیین خبرگان، ولایت امر و رهبری مسئولیاتی ناشی از آن را بر عهده خواهد داشت. به هرحال مهم این است که برای شناسی و صلاحیت‌بری برای رهبر سبب مسئولیت رهبری جامعه اسلامی، برای خود مردم احراز گردد. مردم نه تنها حق نظارت بر تمام کارهای حاکمان

معرفی می‌نمایند. مشارکت سیاسی امت در تمام ابعاد حکومت وجود دارد و دولت نیز باید زمینه مشارکت همه جانبه امت در فرآیند تصمیم‌گیری در حکومت اسلامی را فراهم کند. بند ۸ اصل سوم متأثر از همین نظریه، دولت را موظف می‌سازد تا همه امکانات خود را برای مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشته سیاسی، اقتصادی، تشکیلی و فرهنگی خویش، به کار برد. **ابزارهای اعمال قدرت** توسط مردم عبارتند از:

۱. مشارکت در نظارت رهبر؛ همان گونه که گفته شد، این نقش در اصل ۱۰۷ قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸، هم به طور غیرمستقیم و هم به طور مستقیم به رسمیت داده است و انسانها «**خلافت فی الارض**» هستند. بنابراین به صورت اساسی و اصلی حق تعیین سرنوشته خود را دارند. در مورد وجه الهی حکومت اسلامی، ثنوی نظر بودن و شهادت انبیا، امامان و عالمان و مراجع را از نظر آرائه می‌دهد. این سه گروه ناظران و جهت دهنندگان حکومت اسلامی می‌باشند.»(فقّی،۱۳۹۳: ۱۶۱)

نظریه «خلافت مردم و نظارت مرجعیت» سومین نظریه شهید صدر در باب حکومت دینی است. در واقع این نظریه، تلقیق دو نظریه پیشین اوست که تأکید بر مسردم و خلافت مردم جوهر نظریه اول و نظارت مرجعیت به عنوان خلاصه نظریه دوم در این نظریه با هم جمع شده است. نظر اول، «حکومت انتخابی بر اساس شورااست». این نظر را در سال ۱۳۷۸(ق) در تعلیم حربی «الاسس الاسلامیه» ابراز کرده و در آن به دو شکل دولت اسلامی اشاره می‌کند:

شکل اول، شکل الهی، یعنی حکومت معصوم که صلاحیت خود را با واسطه از خداوند به دست می‌آورد و ازسوی او به نصب خاص بدون دخالت و اختیار مردم و آرایشان تعیین می‌شود.

شکل دوم، حکومت شورایی یا حکومت امت: بر مبنای آیه شریفه «**او امرهم شورا بینهم**» شارع مقدس طریقه شورایی را تأیید کرده و آن را در آنکه منبعی از خدا و رسول^(ص) رسیده باشد، معتبر می‌داند. شکلهای مختلف حکومت شورایی، دامادی که در ضمن حدود شرعی باشد، می‌تواند معتبر باشد. هر شکل از هر معارض احکام شرعی باشد، مانند اینکه زمام جامعه اسلامی به فاسق سپرده شود، مشروع نیست. (صدر،۱۳۹۸: ۳۲۸)

نظریه دوم شهید صدر، ولایت انتصابی عامه فقیهان است که در سالهای ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶(ق) در رساله‌های عملیه «منهاج‌الصالحین» و «الفتاوی‌الواضحه» عرضه کرده است، چهار رکن: ولایت، انتصاب، قهاقت و عام بودن قلمرو ولایت که تمام حوزه عمومی را شامل می‌شود، مبانی و ارکان این نظریه را تشکیل می‌دهند. (صدر، ۱۳۹۶)

نظریه سوم و نهایی ایشان، نظریه«خلافت مردم و نظارت مرجعیت» است. وی این نظریه را یک‌سال پیش از شهادتش، در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۹۹(ق)، در پاسخ به شش نفر از علمای لبنان در توضیح مبانی جمهوری اسلامی در مجموعه مختصر «الاسلام بقود الهیه» به‌ویژه در حلقه دوم و چهارم این مجموعه به نامهای «لمحه فقیه تمهیدیه عن مشروع دستور الجُمهوریه الاسلامیه فی ایران» و «خلافت الانسان و شهادة الانبیاء» به رشته تحریر درآورد. این نظریه که رای نهایی شهید صدر در باب دولت اسلامی تلقی می‌شود، ترکیبی از دو نظریه پیشین وی است. صدر به با کارگیری دو عنصر حق خداوند خلافت انسان و نظارت دینی مرجع صالح، «جمهوری اسلامی» را مطرح کرده و راهیای اعمال خلافت انسان و شیوه و کیفیت نظارت مرجعیت را تشریح کرده است.

نقش مردم در مشروعیت بخشی به حکومت
به طور کلی از دیدگاه این اندیشمند مشروعبت حکومت به سه صورت جلوه‌گر می‌شود. ۱-مشروعیت شرعی: در این نوع مشروعیت حکومت از جانب شرع و اسلام بدون دخالت رأی و نظر مردم مشروعیت خود را کسب کرده است. چنین مشروعیتی فقط در مورد حکومت معصوم مصداق دارد.

۲- مشروعیت مستقیم مردمی: در چنین حکومتی

♦♦♦ براساس دیدگاه شهید صدر، حاکمیت مردم و آزادی انسان، نتیجه پذیرش اصالت حاکمیت خدا

بر کل هستی است. به این صورت که انسان با پذیرش حاکمیت الهی آن را د وجود خود جاری می‌کند و حاکمیت دیگری را نمی‌پذیرد. نتیجه عملی حاکمیت الهی، آزادی انسان، حاکمیت مردم و نفی سلطه و برتری‌جویی دیگران است

مبنای مشروعیت را رأی و نظر– مردم که از طریق شهید صدر در جمع کرد. ۲- مراقبت و نظارت همگانی بر– حکومت و در صحنه بودن (امر به معروف و نهی از منکر)؛ ۳- بیان آراء، نظرات و اندیشه‌های خود به صورت آزاد. ۴- انجام فعالیتهای سیاسی به صورت آزادانه همچون تشکیل احزاب و سازمانها در چارچوب قوانین از دیگر مسئولیتهای امت محسوب می‌شود که در اصل ۲۴ درباره آزادی مطبوعات، اصل ۲۶ از احزاب و اصل ۲۷ آزادی تشکیل اجتماعات و راهپیماییها آمده است. ۵- تشکیل شوراهای گوناگون با جلسات مشورتی؛ مردم در حکومت اسلامی حق تشکیل شورا و حل و فصل امور حکومتی را از طریق آن دارند. شوراهای از مهمترین قوه مجریه و نمایندگان قوه مقننه از سوی مردم انتخاب می‌شوند. این نظریه به صراحت، در اصل ۱۱۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در انتخاب مستقیم رئیس جمهور از سوی مردم، و در اصل۶۲ در تشکیل قوه مقننه از نمایندگان ملت، که با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شوند، تکرار شده است.

۴. انجام فعالیتهای سیاسی به صورت آزادانه همچون تشکیل احزاب و سازمانها در چارچوب نظارت دارد. ۳. انتخاب رئیس جمهور و نمایندگان مجلس؛ همان گونه که از نظر شهید صدر قوه مجریه و قوه بر– حکومت و در صحنه بودن (امر به معروف و نهی از منکر)؛ ۳- بیان آراء، نظرات و اندیشه‌های خود به صورت آزاد. ۴. انجام فعالیتهای سیاسی به صورت آزادانه همچون تشکیل احزاب و سازمانها در چارچوب قوانین از دیگر مسئولیتهای امت محسوب می‌شود که در اصل ۲۴ درباره آزادی مطبوعات، اصل ۲۶ از احزاب و اصل ۲۷ آزادی تشکیل اجتماعات و راهپیماییها آمده است. ۵- تشکیل شوراهای گوناگون با جلسات مشورتی؛ مردم در حکومت اسلامی حق تشکیل شورا و حل و فصل امور حکومتی را از طریق آن دارند. شوراهای از مهمترین قوه مجریه و نمایندگان قوه مقننه از سوی مردم انتخاب می‌شوند. این نظریه به صراحت، در اصل ۱۱۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در انتخاب مستقیم رئیس جمهور از سوی مردم، و در اصل۶۲ در تشکیل قوه مقننه از نمایندگان ملت، که با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شوند، تکرار شده است.

شهید صدر همه آحاد ملت از مسلمان و غیرمسلمان را در حق آزادی، کرامت و مشارکت همه‌جانبه اجتماعی و همه حقوقی دیگر مساوی و یکسان می‌داند و برای همگان، حق آزادی مذهبی قابل است. علاوه بر این، تصریح می‌کند که همه افراد ملت در مقابل قانون یکسان هستند و هیچ کس بر دیگری امتیازی ندارد. شهید صدر در بیان ارکان حکومت اسلامی، سه نهاد عمده را مطرح می‌کند: امت، رهبری (مرجعیت)، ساختار شریعتی مردم و در عصر غیبت با هدایت و رهبری مرجع، حکومت را تشکیل می‌دهند و نهادهای آن را به وجود می‌آورند.

از نظر شهید صدر، امت مسلمان مهمترین بخش حکومت را تشکیل می‌دهند و مقبولیت مردم در گرد رأی و نظر مردم است. بنابراین حاکمیت مورد نظر حکم حاکمیت مردم – مردمی است که در آن رهبر، حاکمیت خود را هم از جانب شرع و هم از جانب انتخاب مردم کسب می‌کند و به عبارت دیگر، مشروعیت و مقبولیت مردم است. شهید صدر در بیان ارکان حکومت اسلامی، سه نهاد عمده را مطرح می‌کند: امت، رهبری (مرجعیت)، ساختار شریعتی مردم و در عصر غیبت با هدایت و رهبری مرجع، حکومت را تشکیل می‌دهند و نهادهای آن را به وجود می‌آورند.

از نظر شهید صدر، امت مسلمان مهمترین بخش حکومت را تشکیل می‌دهند و مقبولیت مردم در گرد رأی و نظر مردم است. بنابراین حاکمیت مورد نظر حکم حاکمیت مردم – مردمی است که در آن رهبر، حاکمیت خود را هم از جانب شرع و هم از جانب انتخاب مردم کسب می‌کند و به عبارت دیگر، مشروعیت و مقبولیت مردم است. شهید صدر در بیان ارکان حکومت اسلامی، سه نهاد عمده را مطرح می‌کند: امت، رهبری (مرجعیت)، ساختار شریعتی مردم و در عصر غیبت با هدایت و رهبری مرجع، حکومت را تشکیل می‌دهند و نهادهای آن را به وجود می‌آورند.

پیشگاه خداوند با هم برابند و این برابری در ابعاد مختلف حقوقی، سیاسی و اجتماعی... و محقق می‌شود. نتیجه عملی حاکمیت الهی، آزادی انسان، حاکمیت مردم و نفی سلطه و برتری‌جویی دیگران است. «مفهوم این حقیقت(حاکمیت مطقه الهی) این است که انسان آزاد است.»(صدر،۱۳۹۹: ۲۰۱)

«شهید صدر ثنوی خود را درباره حکومت از قرآن الهام می‌گیرد. او دو وجه زمینی و آسمانی را برای حکومت اسلامی در نظر می‌گیرد و در جهت ثنوی زمینی حکومت اسلامی نظریه استخلاف را طرح می‌کند. خداوند انسان را خلیفه و جانشین خود در روی زمین قرار داده است و انسانها «**خلافت فی الارض**» هستند. بنابراین به صورت اساسی و اصلی حق تعیین سرنوشته خود را دارند. در مورد وجه الهی حکومت اسلامی، ثنوی نظر بودن و شهادت انبیا، امامان و عالمان و مراجع را از نظر آرائه می‌دهد. این سه گروه ناظران و جهت دهنندگان حکومت اسلامی می‌باشند.»(فقّی،۱۳۹۳: ۱۶۱)

نظریه «خلافت مردم و نظارت مرجعیت» سومین نظریه شهید صدر در باب حکومت دینی است. در واقع این نظریه، تلقیق دو نظریه پیشین اوست که تأکید بر مسردم و خلافت مردم جوهر نظریه اول و نظارت مرجعیت به عنوان خلاصه نظریه دوم در این نظریه با هم جمع شده است. نظر اول، «حکومت انتخابی بر اساس شورااست». این نظر را در سال ۱۳۷۸(ق) در تعلیم حربی «الاسس الاسلامیه» ابراز کرده و در آن به دو شکل دولت اسلامی اشاره می‌کند:

شکل اول، شکل الهی، یعنی حکومت معصوم که صلاحیت خود را با واسطه از خداوند به دست می‌آورد و ازسوی او به نصب خاص بدون دخالت و اختیار مردم و آرایشان تعیین می‌شود.

شکل دوم، حکومت شورایی یا حکومت امت: بر مبنای آیه شریفه «**او امرهم شورا بینهم**» شارع مقدس طریقه شورایی را تأیید کرده و آن را در آنکه منبعی از خدا و رسول^(ص) رسیده باشد، معتبر می‌داند. شکلهای مختلف حکومت شورایی، دامادی که در ضمن حدود شرعی باشد، می‌تواند معتبر باشد. هر شکل از هر معارض احکام شرعی باشد، مانند اینکه زمام جامعه اسلامی به فاسق سپرده شود، مشروع نیست. (صدر،۱۳۹۸: ۳۲۸)

که باور می کند افتادن سروتناور را

که باور می کند خاموشی خورشید خاور را

بانهایت تاسف و تاثر درگذشت بزرگ مردی از تبار وکلای

کردستان زنده یاد جناب آقای احمدخان وکیل

رأبه اطلاع اقوام، دوستان و بهمنریان عزیز کردستانی می رساند.

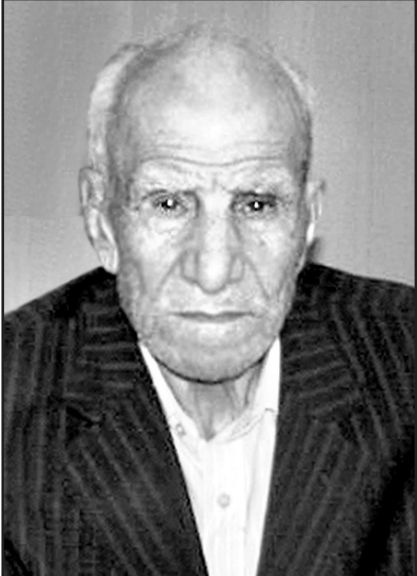
مراسم ختم جنت مکان روز چهارشنبه ۱۳۹۴/۱/۱۹ ساعت ۱۴ الی

۱۵/۳۰ در مسجد نور تهران واقع در میدان فاطمی منعقد می باشد

حضور گرمتان تسلاهی دل داغدارمان خواهد بود.

خانواده های وکیل - صادق وزیر ی - بابان و سایر خانواده های داغدار

یاد باد آنکه سر کوی توام منزل بود
دیده راروشنی از خاک درت حاصل بود
در دلم بود که بی دوست نباشم هرگز
چه توان کرد که سعی من و دل باطل بود

زنده نام سید حسین میر باقری خوانساری که از بزرگان نشرو مروج آداب فرهنگ معنوی ایرانی بود به سوی خدای باری تعالی پرواز نمود. مردی با توشه های معنوی، همراه و همدوش با پسران لایق و کارآمدش، سال هادر خانه فرهنگ و هنر گو بار، زیباترین ونقیس ترین کتاب هارا آراسته و تقدیم مردم این سرزمین نمود. بر اهل معنا پوشیده نبود و نیست، که آن مرحوم با اخلاق نیکو و مرام ومنش آسمانی،از نیکان بزرگوارش آموخته بود که سفره دار اهل فرهنگ و معنا معرفت باشد. همه استادان و هنرمندانی که در این سال ها با این خانواده معنوی، دوستی و نزدیکی داشتند نیکویی، وفا، اخلاق مداری، لبخند همراه با مهر پدری روانشاد رابه خاطر، دارند. درگذشت پدری مهربان و یاری وفادار در، عرصه فرهنگ و هنر رابه فرزندان آن عزیز، جناب مهندس ناصر میر باقری و احسان میر باقری و خانواده های گرامیشان تسلیت عرض می نماییم.

محمود فر شچیان - عبدالرحیم جعفری - احمد مسجد جامعی - حسین الهی قمشه ای - اسرافیل شیرچی - عباس اخوین - یداله کابلی خوانساری - علی اکبر صادقی - حجت شککیا - محمد علی رجبی - شهریار غریبی - شهداد فاضلی خوانساری - جلیل رسولی - محمد باقر آقامیری - امیر احمد فلسفی - حسین حقیقی - فرزین رضائیان - سید حسن صائب - نصراله حدادی - علیرضا تابش - علی مراد خانی - علیرضا رئیس دانا - محمد علی جعفری به - حسن کیا بیان - ارشد عین الهی - محمدرضا سعید آبادی - سهیل محمودی - جواد بختیاری - داریوش اسدزاده - سید جمال هادیان - سید یوسف مناجاتی - سید محمد مناجاتی - سید عباس سجادی - سید طاهر صباحی - محمود اسعدی - غلامحسین سالمی - فاضل جمشیدی - غلامرضا ضایی - علی اکبر عبدالرشیدی - رضا نوربختیار - افشین بختیار - سعید محمودی ازناوه - همایون امیر یگانه - سید جواد میر هاشمی - محمد زما نیان - پونه ندایی - کاملیا شجاعی

مراسم یادبود آن مرحوم: روز پنجشنبه ۱۳۹۴/۱/۲۰ از ساعت ۲ الی ۳/۳۰ بعد از ظهر مسجد نور - میدان فاطمی

فروردین ماه از ساعت ۱۰/۳۰ الی ۱۲ ظهر در مسجد حجت بن الحسن (عج) واقع در خیابان سهپوردی شمالی منعقد می گردد.

حضور سروران باعث تسلی خاطر باز ماندگان و شادی روح آن مرحوم خواهد بود.

خانواده های: رجبی - خداپرست - معتمدی - پاکروح - سپنجی و سایر اقوام

تسلیت
همکار ارجمند <p>جناب آقای دکتر سید جلیل حسینی عضو محترم</p> <p>هیئت مدیره مجمع انجمن های علمی پزشکی با کمال تأسف و تأثر مصیبت وارده را خدمت جنابعالی و خانواده محترمتان تسلیت عرض نموده و آرزوی صبر و شکیبایی و ابرای باز ماندگان از درگاه ایزد دمتان مسئلت می نمایم.</p>
دکتر علیرضا زالی <p>رئیس کل سازمان نظام پزشکی</p>

برادر ارجمند جناب آقای حاج فضل الله جواهری خیر محترم حوزه سلامت

بانهایت تأسف و تأثر درگذشت برادر بزرگوار تان را خدمت جنابعالی تسلیت عرض نموده و برای آن مرحوم غفران الهی را از درگاه احدیت خواهانم.

دکتر علیرضا زالی

رئیس کل سازمان نظام پزشکی

جناب آقای دکتر محمود عباسی رئیس محترم مرکز پیشگیری از قصور سازمان نظام پزشکی

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده را خدمت جنابعالی و خانواده محترمتان تسلیت عرض نموده و صبر و شکیبایی باز ماندگان را از درگاه احدیت مسئلت می نمایم.

دکتر علیرضا زالی

رئیس کل سازمان نظام پزشکی

همکار ارجمند جناب آقای دکتر حسین ضیائی

درگذشت حاجیه خانم ضیائی رابه شما و خانواده محترمتان تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای آن مرحومه علو درجات و برای باز ماندگان صبر و شکیبائی مسئلت دارم.

دکتر علیرضا زالی

رئیس کل سازمان نظام پزشکی

جناب آقای حاج بهمن دبستانی و سرکار خانم حاجیه بهجت خردمند و سرکار خانم حاجیه سیمین دبستانی

درگذشت **آقای حاج اکبر دبستانی**، مردی از تبار نیکان و پاکان روزگار رابه خانواده محترم تسلیت عرض نموده و صبر و شکیبایی از خداوند بزرگ برایتان آرزو مندیم.

قدرت اله گلشنی و فرزندان

جناب مهندس مهنار رحیم زاده سرکار خانم مهکامه رحیم زاده

بانهایت تأسف و تأثر درگذشت پدر گرامی تان شادروان **حسن آقار حیم زاده** (بزرگ خانواده) را خدمت شما تسلیت عرض می نمائیم.

فریدون بهکیش - هوشنگ بهکیش

جناب آقای دکتر برزگر

بانهایت تأسف مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال علو درجات برای آن شادروان و صبر و شکیبایی برای شما و باز ماندگان محترم را مسئلت می نماید.

با تقدیم و احترام

شرکت راهسازی ایران

جناب آقای دکتر خادمی

معاونت محترم ساخت و توسعه راهها

بانهایت تأسف مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال علو درجات برای آن شادروان و صبر و شکیبایی برای شما و باز ماندگان محترم را مسئلت می نماید.

با تقدیم و احترام

شرکت راهسازی ایران

خانواده محترم قشلاق

بانهایت تأسف و تألم فقدان همکار ارجمندمان مرحوم مغفور شادروان **علی قشلاق** عبد صالح و محب اهل بیت عصمت و طهارت رابه شما و باز ماندگان آن زنده یاد تسلیت عرض نموده، از درگاه ایزدمنان برای آن مرحوم غفران الهی و برای باز ماندگان صبر و شکیبایی مسئلت داریم.

امور مالی - اداره حسابدار یها - بودجه و گزارشات - حقوق و دستمزد - سازمان وصول - اداره اموال و انبار های مؤسسه اطلاعات و شرکت ایران چاپ.

هیئت مدیره جامعه فارغ التحصیلان دبیرستان البرز

درگذشت **جناب آقای دکتر هوشنگ منتصری** دبیر پیشین دبیرستان البرز و معاونت اسبق دانشگاه صنعتی شریف و ریاست دانشگاه تبریز را به عموم شاگردان و علاقمندان و باز ماندگان به خصوص فرزندان و برادران گرامی آن مرحوم به ویژه جناب آقای دکتر اردشیر منتصری و همچنین مردم شریف لاهیجان و خطه گیلان تسلیت عرض نموده و علو درجات برای آن مرحوم و صبر جمیل برای باز ماندگان را از درگاه حضرت احدیت خواستاریم.

هیئت مدیره جامعه فارغ التحصیلان دبیرستان البرز

خانواده محترم مرحوم علی قشلاق

بانهایت تأسف و تأثر درگذشت همکار عزیزمان مرحوم **علی قشلاق** را تسلیت عرض نموده، از درگاه ایزد منان برای آن مرحوم علو درجات و برای باز ماندگان صبر و شکیبائی آرزو مندیم.

جناب آقای دکتر احد پور ملک

بانهایت تأسف و تأثر مصیبت وارده رابه حضر تعالی و خانواده محترم تسلیت عرض می نمایم.

جناب آقای دکتر احد پور ملک

بانهایت تأثر و تأسف درگذشت برادر گرامیتان مرحوم **دکتر محمد پور ملک** رابه شما و خانواده محترم تسلیت عرض نموده و بقای عمر باز ماندگان را از ایزد متعال خواستاریم.

جامعه جراحان شاخه کرج

جناب آقای دکتر احد پور ملک

دوست عزیزم

خود را در غم از دست دادن **جناب آقای دکتر محمد پور ملک** شریک می دانم.

دکتر منظوری

جناب آقای دکتر احد پور ملک و خانواده محترم پور ملک

درگذشت پزشک عالیقدر و استاد اخلاق مرحوم **آقای دکتر محمد پور ملک** را تسلیت عرض نموده واز درگاه خداوند متعال علو درجات برای آن مرحوم و صبر و اجر جزیل برای جنابعالی و باز ماندگان محترم مسئلت داریم.

همکار گرامی

جناب آقای دکتر سید جلیل حسینی

بانهایت تأسف و تأثر درگذشت پدر گرامی تان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم غفران و رحمت الهی و برای جنابعالی و سایر باز ماندگان صبر و شکیبایی از خداوند متعال مسئلت داریم.

هیئت مدیره، مدیر عامل و پزشکان بیمارستان جم

جناب بیژن خان حاج رضائی

گرچه واژه ای که بتواند حتی برای لحظه ای تسلی خاطر تو عزیز را فراهم نماید نمی یابیم، اما از خدای متعال برایت طلب صبر و شکیبایی می نمایم.

دکتر محسن تدین فر

جناب آقای محمود فقهی نجف آبادی

بانهایت تأسف و تأثر درگذشت پدر گرامی تان را خدمت جنابعالی و خانواده محترمتان صمیمانه تسلیت عرض می نمائیم.

شرکت ساختمانی راشید

جناب آقای دکتر عزیز یحوی

مصیبت وارده را به جنابعالی و خانواده محترم یحوی تسلیت عرض می نماییم، ما را در غم خود شریک بدانید.

خانواده عاملی

اوست پایدار

با اندوه فراوان یکی دیگر از یاران و هموندان دیرپا و وفادار خود شادروان **مرتضی دادرسی فر** را از دست دادیم. او پویندهی راستین نهضت ملی ایران و هررو مصدق بزرگ بود. ضمن عرض تسلیت به خانواده محترم، دوستان و یاران از درگاه آفریدگار پاک برای باز ماندگان، شکیبایی و دل آرامی آرزو داریم.

دکتر سعید آل آقا - دکتر محمود امامی - دکتر محمد ابوالحسنی - نیره انصاری - مهندس حسین اخوان - عباس افخمی - مازیار اصلانی - دکتر بهروز برومند - علی اصغر بهنام - فرهاد بهگو (لقایی) - مهدی بهشتی - حسن یارسا - دکتر ناصر تکمیل هما یون - علی خالقی - حسین خشایار دوست - خلیل خلیلی پور - عباس دخانی - محرم خلیل زادگان - غلامرضا خوش خلق - مهندس محمود زندیان - بدری سعیدی - خسرو سیف - منصور سروش - مهندس حسین شاه او یسی - مهوش صالحی - مهندس نسربین صدری - دکتر سیاوش صحت - منوچهر فاضل - اسماعیل فراهانی - امیر فتاحیه - علیرضا فرهادی - پژمان فلامرزی - دکتر محمود قیصری - دکتر منوچهر کیهانی - امیر کاویان - خسرو کریمی - مهندس علی اصغر گلسرخی - سیمین مخبر - فرزین مخبر - مهندس حمیدرضا مسیبیان - دکتر مصطفی ملاز - اسد موسوی - مرتضی مشهدی - رشید مظفری - سر دشتی - سیاوش مقدم - مهندس بهرام نمازی - خسرو نجارزاده - دکتر محمد وفایی - لطف اله یوسف قهاری - همایون هشیار

جناب آقای دکتر خیراله خادمی

معاونت محترم ساخت و توسعه راههای شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور

بانهایت تأسف و تأثر مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده، از درگاه ایزدمنان برای آن مرحوم علو درجات و برای جنابعالی و سایر باز ماندگان صبر و شکیبائی مسئلت داریم.

گروه بین المللی آبادر اهان پارس

استاد گرانقدر جناب آقای دکتر احد پور ملک

درگذشت برادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای حضر تعالی صبر و شکیبایی را از خدای متعال خواستاریم.

گروه ارتوپدی بیمارستان کسری کرج

استاد گرانقدر جناب آقای دکتر احد پور ملک

درگذشت برادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای حضر تعالی صبر و شکیبایی را از خدای متعال خواستاریم.

گروه ارتوپدی بیمارستان قائم (عج) کرج

استاد گرامی جناب آقای دکتر محسن آیتی

بانهایت تأسف درگذشت مادر گرامیتان را صمیمانه تسلیت عرض نموده، از درگاه ذات مقدس باری تعالی برای جنابعالی و خانواده محترم سلامت و سعادت مسئلت می نماییم.

گروه متخصصین زنان و زایمان بیمارستان مهر

همکار گرامی جناب آقای دکتر جعفر محمدخانی

با اندوه فراوان درگذشت پدر گرامیتان را صمیمانه تسلیت عرض نموده، از ایزد منان برای باز ماندگان صبر و سلامتی و برای آن مرحوم علو درجات مسئلت می نماییم.

دکتر فرشاد اخوتیان

سخنرانی

اطلاعیه هیئت قائمیه تهران

از فرمایشات حضرت فاطمه زهرا علیها سلام ... زنی که شوهرش را به کارهای طاقت فرسام مجبور نسازد اهل بهشت است و خداوند از او راضی است
هیئت قائمیه میلاد بزرگ بانوی جهان آفرینش، دخت خانم الانبیاء همسر و همتای امیرالمومنین علی علیه السلام، ام‌الانمه المعصومین، صد یقه کبری فاطمه زهرا سلام ... علیها را به محضر مبارک امام منتقم قائم آل محمد (عج) و پیروان آن حضرت تبریک عرض می کند و به همین مناسبت به عنوان عرض ارادت و همبستگی به خاندان عصمت و طهارت شب جمعه ۲۰ جمادی الثانی (شب میلاد) مطابق ۱۳۹۴/۱/۲۰ بعد از نماز مغرب و عشا مجلس جشن باشکوهی در حسینیه قائمیه تهران واقع در خیابان قدیم شمیران بالاتر از پل رومی برپا می دارد. شرکت علاقمندان در این محفل روحانی ضمن تعظیم شعائر دینی موجب خشنودی حضرت ولی عصر امام زمان (عج) خواهد بود.

قبول آگهی های ترحیم - تسلیت - یادبود و تشکر

آگهی های ترحیم، تسلیت، یادبود و تشکر توسط نمایندگی های روزنامه اطلاعات در سراسر کشور پذیرش می شود.

برای سفارش آگهی به نزدیک ترین نمایندگی اطلاعات در محل سکونت خود مراجعه فرمایید.

سید حسن نصرالله: شکست عربستان در یمن حتمی است

سرویس خارجی: سید حسن نصرالله، دبیرکل حزب الله لبنان در گفتگویی زنده با تلویزیون الاخباریه سوریه، مهم‌ترین تحولات منطقه را مورد بررسی قرار داد. دبیرکل حزب الله ابتدا در سخنانش به عربستان اشاره کرد و افزود: عربستان شگوری است که قاتل، دموکراسی، حقوق بشر و گردش قدرت در آن وجود ندارد. وی افزود: من یقین دارم که عربستان در یمن شکست خواهد خورد و این امر بر اوضاع داخلی عربستان تأثیر خواهد گذاشت. وی به تجاوزات عربستان سعودی در یمن اشاره کرد و گفت: این عربستان است که می‌خواهد بر یمن سیطره پیدا کند و سخن درباره هیمنه ایران نادرست است. نصرالله تأکید کرد که عربستان می‌خواهد بر یمن که به دلیل بسوء مدیریت از دست داده است، مجدداً مسلط شود و آمریکا نیز یمن را به شکلی می‌خواهد که خارج از اراده و خواست آن نباشد. سید حسن نصرالله تصریح کرد: اما برای به چنین اقدامی است که جنگ را متوقف کند و اجازه دهد خود یمن‌ها گفتگو کنند. دبیرکل حزب الله افزود: سعودی‌ها جنگ علیه یمن را آغاز کردند و سپس به دنبال تحركات دیگر کشورهای عربی رفتند تا تجاوز به یمن را تأیید کنند.

وی در پاسخ به این سوال که آیا ممکن است ترکیه با عربستان به تجاوز علیه یمن همراهی کند، گفت: یعدی می‌دانم که آنکارا دست به چنین اقدامی بزند، ولی مصر، یمن و سوریه باید با شکست مواجه شده است بنابراین تلاش می‌کند در همراهی با عربستان محتاطانه رفتار کند و حساب و کتاب‌ها را به طور دقیق انجام دهد. نصرالله گفت: گروهی از مردم یمن هستند که می‌خواهند برای واکنش به تجاوز سعودی‌ها وارد عربستان شوند اما رهبری که نبرد در یمن را هدایت می‌کند چنین تصمیمی را نگرفته است. وی خاطرنشان کرد: دشمنان یمن نمی‌خواهند این کشور ارتش قوی داشته باشد که بعداً برای اسرائیل یک تهدید محسوب شود. دبیرکل حزب الله با اشاره به اینکه عربستان در حال اعمال فشار بر پاکستان در راستای دخالت نظامی در یمن است، تأکید کرد که مردم پاکستان عربستان را مسئول مشکلات خود و ایجاد گروه‌هایی چون طالبان و القاعده در کشورشان می‌دانند.

نصرالله درخصوص تحولات سوریه هم با بیان اینکه شکست سوریه شکست منطقه است اظهار داشت: پایداری و شجاعت بشار اسد رئیس جمهوری سوریه و ارتش عربی سوریه و پیگاه مردمی گذشته آنان، توطئه ضد سوریه را ناکام گذاشت. وی گفت: از جمله نعمات خدا این بود که در زمان آغاز این توطئه، چنین رئیس جمهوری بر سوریه حکومت می‌کرد. وی افزود: نبرد در سوریه دفاع از منطقه است و سوریه باید اگر دولت سوریه سرنگون شود و القاعده بر سوریه حاکم شود، سرنوشت عراق و لبنان چه می‌شود؟ دبیرکل حزب الله گفت: موضوع سوریه بزرگتر از مسئله یک فرد یا نظام است. مسئله بزرگتر از این حرف‌هاست، سید حسن نصرالله در ادامه به تشریح توان حزب الله لبنان پرداخت و گفت: ما هر جا که نیاز باشد در حد توان خود حضور می‌یابیم. وی ادامه داد: ما به نیروهای سوریه فقط کمک می‌کنیم و تصمیم گیری در سطح سیاسی و نظامی کاملاً به دست مسئولان سوریه است و هر جا که کمک بخواهاند ما کمک می‌کنیم.

وی در پاسخ به این سوال که برخی ایران را به اشغال سوریه متهم می‌کنند، گفت: اولین کسی که گفت سوریه از سوی ایران اشغال شده است، سععود الفیصل، وزیر امور خارجه عربستان بود. دبیرکل حزب الله لبنان ادامه داد: مشکل افرادی مانند سعد الفیصل و مقامات عربستان این است که اهمیت و ارزشی برای حاکمان و مردم مردم کشورها قائل نیستند. به خواست اراده مردم توهینی ندارند. این مردم مانند افراد قزاق رفتار می‌کنند. مردم نزد سععودی‌ها یا چوپانان یا مزدور. مشکل نظام سعودی در عقل دولتمردان آن است. سوریه کشور مستقلی است، دولت دارد، ارتش دارد، رهبر دارد، ملت دارد، چه کسی این‌ها را به اشغال کرده است؟ وی افزود: ایران و حزب الله از سوریه حمایت می‌کنند ولی تصمیمی در داخل و در خارج در به سیاست خارجی سوریه اتخاذ می‌شود تنها از سوی مقامات و رهبران این کشور بود. دخالت خارجی صورت می‌گیرد. من اطلاع دارم که رهبران و مقامات ایران همواره اصرار دارند به اینکه به تصمیمات مقامات سوریه احترام گذاشته شود و هر تصمیمی که درباره سوریه باید گرفته شود از سوی رهبران و مقامات این کشور باشد. این حقیقتی است که نباید به توضیح ندارد. وی گفت که ورود به جنگ سوریه گزینه و انتخاب ما بود و ما این موضوع را به صورت واضح و مشخص اعلام کرده و علل آن را نیز توضیح دادیم. نصرالله با بیان اینکه روکشی بود که سوریه در برابر یک جنگ سخت و طولانی قرار دارد گفت: از ابتدا می‌دانستیم که جنگ کوتاه نیست و جنگ تمام عیار است.

دبیرکل حزب الله لبنان در بخش دیگری از این مصاحبه تفصیلی با ستایش از ملت فلسطین و جانفشانی‌های آن در طول مبارزه خود گفت: ملت فلسطین زنده و پویا است و کسی که فکر می‌کند این ملت از مسئله عادلانه دست می‌کشد در توهیم به سر می‌برد. دبیرکل حزب الله گفت: جنبش‌های مقاومت هرگز از فلسطین دست نخواهند کشید. وی افزود: در ارتباط با موضوع فلسطین ما تمایل فراوانی به داشتن روابط خوب با اکثریت گروه‌ها داریم. اختلاف نظر را می‌توانیم با گفتگو حل و فصل کنیم. با وجود اختلاف ما در خصوص موضوع سوریه، تمایل فراوانی به بهترین روابط داریم. نصرالله گفت: ما ادعا نمی‌کنیم که حزب الله می‌تواند امروز جنگ علیه اسرائیل به راه بیاورد یا فلسطین را آزاد کند. ما واقعاً هستیم. قدرتی در مقابل ما است اما ما متفاوت از دیگری است. تسلیم شده اند، هستیم.

دبیرکل حزب الله در بخش دیگری از ایسن مصاحبه درباره مذاکرات هسته‌ای و بیانیه شورای امنیت گفت: تا این لحظه از یک توافق نهایی درخصوص پرونده هسته‌ای ایران صحبت نشده است. در اینجا کافی است که موضع اسرائیل و خشم عربستان و اسرائیل را ببینیم تا اهمیت این توافق را درک کنیم. این مستادوری بسیار بزرگ است و تجربه مذاکرات درباره این پرونده باید بررسی و تحلیل شود و کلاس درس برای همه ملت‌ها باشد. وی با بیان اینکه حصول توافق اولیه نقش و قدرت منطقه ای ایران را تقویت کرده است و یک پیروزی برای ایران بود، افزود: اولین چیزی که باعث شد ایران در مذاکرات، قدرتمند ظاهر شود قدرت ایران بود. ایران به طرف مقابل هیچ امتیازی درباره هیچ یک از پرونده‌های منطقه نداد و اسرائیل خارج شد و روابطش را با آن آنها قطع صورت گیرد.

وی با اشاره به روابط نزدیک کشورهای عربی با رژیم صهاشیایی ایران، تأکید کرد که پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، هیچ یک از حاکم عرب، شاه ایران و حکومت ایران را به خاطر شیعه بودن مورد انتقاد قرار نمی‌دادند و برعکس، رابطه خوبی هم با رژیم شاه داشتند اما پس از انقلاب به محض اینکه ایران از صهیونیان با اسرائیل خارج شد و روابطش را با رژیم صهیونیستی قطع کرد، زبان به انتقاد از ایران گذاشتند.

اعتراض شدید ایران به اقدام شیخ ماموران خاطی عربستان

معاون کنسولی و امور مجلس وزیر امور خارجه با ارائه توضیحاتی درباره حادثه رخ داده در فرودگاه جدّه برای دو نوجوان ایرانی، اظهار داشت: ما خواستار اشد مجازات شرعی و قانونی افراد خاطی هستیم.

به گزارش ایسنا، حسن شفقاری، دو جانبه‌چشمه علی‌ریزوز مجلس در جمع خبرنگاران، گفت: ماموران فرودگاه جدّه هنگام بازرسی نسبت به این دو نوجوان از نظر امنیتی مشکوک شده و آنها را به جایگاه خاصی می‌برند لذا تا تأخیر که در آمدن آنها صورت می‌گیرد مسئولان کاروان متوجه شبه تجاوز یا تعرض جنسی می‌شوند.

وی افزود: در این ارتباط، مسئول کنسولگری ما در جدّه بلافاصله وارد عمل شده یمن تحقیق میدانی کرده و سپس رئیس پلیس امنیت فرودگاه جدّه درجریان حادثه قرار می‌گیرد، رئیس پلیس امنیت فرودگاه هم تمامی ماموران را به صف کرده و به قربانی می‌گوید که ماموران خاطی را شناسایی کنند. معاون پارلمانی وزیر امور خارجه همچنین اظهار داشت: در همین ارتباط پرونده مقاماتی با تلاش سرکنسولگری، مسئولان حج و زیارت و کاروان تشکیل شده که نهایتاً منجر به بازداشت این افراد می‌شود.

شفقاری افزود: سرکنسول ما با این وجود اعتراض می‌کند و در اینجا چون ایام تعطیلات بود به فاصله یک روز پس از این حادثه که من مطلع شدم، چگینی مدیر کنسولی ما، کاردار عربستان را احضار و اعتراض شدید جمهوری ایران را به وی ابلاغ می‌کند و می‌گوید ما اشد مجازات را می‌خواهیم.

وی تصریح کرد: به لحاظ اخلاقی و شرعی هم خود دولت عربستان در این زمینه مدعی است که ماموری هنگام انجام وظیفه چنین کاری را انجام داده است. البته باید برای ما این موضوع حیثیتی است. شفقاری تأکید کرد: لذا ما خواستار اشد مجازات شرعی و قانونی این افراد خاطی هستیم و یادداشت اعتراضی هم داریم. وی درباره این که چرا گفته می‌شود در اطلاع رسانی تأخیر صورت گرفت، گفت: ما موردتربیت شده ایم چرا که موضوع جنبه اخلاقی دارد و قربانی یا خانواده‌اش شاید نتوانند اطلاع رسانی کنند.

صاحب امتیاز: شرکت ارتباط اچ‌اچ مؤسسه اطلاعات

مدیر مسئول: سیدمحمدوعنای

سرپرست: علیرضاخانلی

نشانی: تهران- یلوار میرداماد- خیابان نفت جنوبی- ساختمان

اطلاعات- کد پستی ۱۵۲۹۹۵۲۱۱ (تهران)

پست تصویری:تحریریه ۲۲۲۵۸۰۲۲

تلفن: ۲۹۹۹۹

تلفن آگهی‌ها ۲۲۲۵۸۰۱۹و ۲۲۲۵۸۰۲۱

نمایش پذیرش آگهی‌ها ۱۸-۱۴-۲۲۲۵۸

نشانی اینترنتی: http://www.ettelaat.com

پست الکترونیکی: ettelaat@ettelaat.com

سازمان ملل: یمن در آستانه فاجعه انسانی قرار گرفت

ها حاکمی است، تاکنون ۱۸۰ کودک در ۶۰ زن یمنی کشته شده اند. در این راستا، ۱۹ حزب و انجمن سیاسی یمن تجاوز عربستان سعودی به این کشور را محکوم کردند.

در چنین شرایطی، همراه با ناتوانی ائتلاف عربیسی در پیروزی میدانی به وسیله بمباران هوایی، عربستان ســعودی ۲۰۰۰تورپست کشوی گروهب (جیش الاسلام) را به عنوان نیروی سوریه به یمن انتقال داد. تنش‌ها و برقراری دموکراسی حرکت می‌کرد و برغم تلاش های صورت گرفته سازمان ملل برای دستی یابی به راه حل سیاسی سالمــت آمیز، شرایط یمن در روزهای اخیر رو به وخامت می‌رود.
سوری اسیری دیگر، صندوق کودکان سازمان ملل (یونیسف) اعلام کرد، درگیری در یمن این کشور فقیر را، به سمت فاجعه انسانی می‌کشاند. یونیسف خاطرنشان کرد، دهها هزار تن از خانواده‌ها در یمن مهاجرت کرده‌اند و بسیاری در معرض تهدید بیماری و سوءتغذیه قرار دارند. ژولیان هارنسن، نماینده یونیسف افزود، بسیاری از کودکان در این درگیری‌ها کشته شده‌اند و بیمارستان‌ها هدف بمباران قرار گرفته و مدرسه‌ها تحت تصرف درآمده‌اند. هارنسن گفت: یمن به سرعت به سمت فاجعه انسانی حرکت می‌کند.

در چنین شرایطی، سیزدهمین روز تجاوز عربستان به یمن، با ارتقا محووبی ناهای جنگی از انصارالله در شهرستان و موشک‌باران این شهر رقم خورد. در این راستا، ناهای عربستان مناطق مسکونی این بندر را هدف حمله موشکی قرار دادند و برای این مغز، از ۱۵ موشک استفاده کردند. از سوی دیگر، عربستان سعودی به یک مدرسه در شهر اِپ واقع در مرکز یمن حمله کردند، دست کشش نشانی امروز یمنی در این حمله کشته و دهها تن دیگر زخمی شدند. در این حال، جنبش‌های سعودی به روایتی در استان صنعا حمله کردند و برآثر آن دو تن از شهروندان یمنی کشته و تن دیگر زخمی شدند.
همچنین برآثر حمله متجاوزان سعودی به منزلی در منطقه ای از غرب صنعا سه فرد به سن هز کشته شدند و هشت تن دیگر از اعضای یک خانواده زخمی شدنبه دنبال حملات ائتلاف عربی گزارش

از سوی دیگر، همزمان با تداوم بمباران بیش ۳۳ زخمی ارتش یمن از سوی جنگنده‌های متجاوز، چندین هواپیمای جنگی، نخستین عملیات هلی‌لــرن را در (الصالح) در جنوب یمن انجام دادند.

از طرفی، پتانگون اعلام کرد، هواپیمای سوخت‌رسان آمریکایی بدون ورود به فضای درگیری‌ها در این منطقه می‌توانند به جنگنده‌های سعودی سوخت رسانی کنند.
در حالی است که به رقم تداوم بمباران مناطق مسکونی از سوی جنگنده‌های سعودی، منابع امنیتی اعلام کردند ارتش یمن و کمیته‌های مردمی انصارالله بخش زیادی از استان عدن را تحت کنترل گرفتند و عناصر القاعده را در مناطق مختلف این استان سرکوب کرده و در محاصره

درخواست شورای امنیت برای کمک فوری به ساکنان اردوگاه «یرموک» دمشق

فلسطینی (ساف) اعلام کرد که این هیات به دمشق رفته تا از اوضاع اردوگاه یرموک، بزرگترین اردوگاه آوارگان فلسطینی در جنوب دمشق اطلاع کــسب کند و تلاش‌هایی را برای حفاظت از فلسطینی‌ها در اردوگاه یرموک انجام دهد.

واکنش ایران

سخنگوی وزارت خارجه ایران با ابراز نگرانی عمیق از وضع وخیم فلسطینیان ساکن اردوگاه یرموک و هجوم وحشیانه تروریست‌های تکفیری با آن گفت: این وضع اسفبار از سه سال قبل و با ورود گروه‌های مسلح آغاز و با ورود داعش وخیم‌تر شد. مرضیه افخم با محکوم کردن اقدام همه گروه‌های تروریستی در اردوگاه یرموک اظهار داشت: تروریستها منتهایست اردوگاه را در محنه جنگ و خونریزی مردم بی دفاع به ورزه ساکنان فلسطینی این اردوگاه تبدیل کرده‌اند و مسئولیت اصلی این جنایت‌ها علاوه بر گروه‌های تروریستی، دولت ایران و رهبران آن است که همچنان بر طبل سیاست‌های غیر مسئولانه خود در ارتباط با سوریه می‌کوبند و تحت عنوان معارضان به اصطلاح معتدل از تروریست‌ها حمایت می‌کنند.

هلاکت ۲۰۰ تروریست

در پی حملات ارتش سوریه به منظور جلوگیری از پیشروی تروریست‌ها به سوی دمشق، در اطراف اردوگاه یرموک مستقر شدند. همچنین نیروهای ارتش سوریه به کمک نیروهای مقاومت فلسطین و برای جلوگیری از وقوع فاجعه انسانی، فلسطینی‌ها را از اردوگاه خارج می‌کنند.
اقدامات گروه‌های تروریستی در اردوگاه یرموک باعث شده که ارتش سوریه و دیگر سازمان‌های امدادی شوند متوجه کمک‌های فوری دوسـتانه را به آوارگان تحویل دهند. طبق اطلاعات به دست آمده نزدیک به ۱۸ هزار آواره فلسطینی در اردوگاه زندگی می‌کنند که از زمان ورود گروه‌های تروریستی به اردوگاه از ورود غذا و سایر کمک‌های حیاتی به داخل اردوگاه جلوگیری کرده‌اند. از سویی به یمن اشغال بخش‌های گسترده‌ای از اردوگاه یرموک توسط تروریست‌های داعش و اوضاع انسانی نگران کننده در این اردوگاه، حیاتی از سازمان آزادی‌بخش فلسطین به منظور بررسی اوضاع اردوگاه یرموک، به دمشق فرست احمد مجدلائی، عضو کمیته اجرایی سازمان آزادی‌بخش

تجمع معترضان در کابل علیه بی توجهی دولت به گروگانگیری ۳۱ هزاره

هزاره، دولت را به رفتار دوگانه با شهروندان متهم کرد. از دیگر سو، ویدئوی تازه‌ای از افراد وابسته به گروه داعش که گفته می‌شود در جنوب کابل بافته افغانستان ثبت شده است، آنان را دریافت می‌کند.

					
چهارشنبه ۱۹ فروردین ۱۳۹۴					
۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۳۶	۱۸ ریل ۱۴۰۵				
ظاهر شرعی	غروب آفتاب	انکلا مغرب	نیمه شب شرعی (پایان وقت ادای نماز شام)	افان صبح (فرذا)	طلوع آفتاب (فرذا)
۰۶:۱۳ دقیقه	۳۱:۱۹ دقیقه	۰۵:۱۹ دقیقه	۰۷:۲۳ دقیقه	۰۵:۱۴ دقیقه	۰۶:۴۰ دقیقه

سال هشتاد ونهم

سازمان ملل: یمن در آستانه فاجعه انسانی قرار گرفت

گفت: پاکستان و ترکیه در مورد حل سیاسی موضوع یمن با یکدیگر گفتگو کرده‌اند و از ایران نیز خواسته‌اند تا به این گفتگوها بپیوندند.
در این میان، شورای همکاری خلیج فارس پیش‌نویس قطعنامه علیه یمن را به صورت رسمی به شورای امنیت ارائه کرد. در این پیش‌نویس بدوین اشاره به کشته شدن ۸۰۰ تن از مردم بی دفاع یمن، اتخاذ طرح فوری برای نجات اتباع ســرگشته شده در کشور جنگ‌زد یمن ندارد و از آنان مصراانه خواست که راه دریا از یمن بگریزند. در این راستا، وزیر دفاع آمریکا در تماس تلفنی با همتای سعودی خود خواستار تلاش گفتا غریظانمان در تجاوز سعودی‌ها به یمن شد و بر حرکت به سوی یک راهحل سیاسی در یمن تأکید کرد. «السنوتن کارتر» در این تماس روابط استراتژیک میان آمریکا و عربستان سعودی را مورد تحسین قرار داد و بر تعهد آمریکا به منطقه و امنیت عربستان سعودی تأکید کرد.

وزیر خارجه روسیه نیز در گفتگوی تلفنی با همتای سعودی خود بر لزوم برقراری آتش بس در یمن تأکید کرد.سریگی لاوروف در این تماس تلفنی بر لزوم برقراری آتش آتش و بسس و برگزاری مذاکرات ملی تحت نظارت گروه‌های بین‌المللی تأکید کرد. از طرفی، پادشاه بحرین با دفاع از تجاوز عربستان به یمن و از تأکید بر اینکه عملیات «توفان طالع» برای حفظ امنیت و ثبات منطقه امری ضروری است تأکید کرد. این اتفاق نهایتیه کردن اصلی ثابت یعنی عدم پذیرش هرگونه مداخله کشورهای خارجی در حاکمیت کشورهای عربی است.حمــد بن عیسی آل خلیفه از تمامی بحرنی‌ها خواست برای پاسخ به درخواست پادشاه عربستان و ایجاد یک قدرت قانونی در یمن در عملیات طوفان فاع مشارکت کنند. رئیس اجرایی دولت افغانستان خواهد شد، این کشور به اشــرف غنی بر سر موضوع یمن در تکذیب اظهارات در مناطق مختلف این کشور باوذاشت شیخ علی سلمان در محکوم کردند. شرکت کنندگان در این تظاهرات با سردادن شعارها و حمل تصاویر علی سلمان بار دیگر خواستار آزادی فوری وی شدند.

دبیر کل جمعیت الوفاق به دست نیروهای رژیم آل خلیفه، جمعی شهروندان بحرینی با برگزاری تظاهرات در مناطق مختلف این کشور باوذاشت شیخ علی سلمان در محکوم کردند. شرکت کنندگان در این تظاهرات با سردادن شعارها و حمل تصاویر علی سلمان بار دیگر خواستار آزادی فوری وی شدند.

طرح جدید اتحادیه عرب برای پایان اشغالگری اسرائیل

سرویس خارجی: کمیته وزارتی اتحادیه عرب که مسئول حمایت از اقدامات فلسطینی‌ها در شورای امنیت است با کلیات طرح عربی جدید برای پایان اشغالگری رژیم صهیونیستی در فلسطین براساس اصول زمانی مشخص، موافقت کرد.این طرح در راستای اجرای تصمیمات ســرران اتحادیه عرب در نشست اخیر این اتحادیه در شرم الشيخ مصر برای پایان دادن به اشغالگری اسرائیل ارائه شد و قرار است در طریق مطرح کردن پیش نویس قطعنامه عربی جدیدی در شورای امنیت اجرایی شود.
سامح مشغوری، وزیر خارجه مصر در کنفرانس مطبوعاتی مشترکی با نیبال العربی، دبیرکل اتحادیه عرب در این باره گفت: نشست نخست کمیته وزارتی در راستای نتایج کنفرانس عربی شرم الشيخ و با هدف بررسی طرحی جدید برای پایان دادن به اشغالگری اسرائیل در اراضی فلسطین در خصوص اقدامات کشورهای عربی و تلاش برای همسوز کردن آن به همان‌طور که جان کری (وزیر خارجه آمریکا) گفته است، دیکتاتوری مانند اسد هیچ جایگاهی در آینده سوریه ندارد. این مقام آمریکایی همچنین حزب‌الله لبنان را به دخالت نظامی در سوریه متهم کرد و مدعی شد این امر باعث شده درگیری‌های خونین در این کشور ادامه‌دار شود.

این درحالی است که وزیر خارجه روسیه با بیان این که مسکو جدول زمانی مشخصی را برای حل و فصل بحران سوریه تعیین نمی‌کند، اعلام کرد: تلاش‌ها برای حل بحران سوریه باید واقع گرایانه باشد. سرگئی لاوروف در کنفرانس خبری در مسکو اظهار داشت: تعداد شرکت‌کنندگان در مذاکرات کنونی مسکو اعم از مخالفان و دولت سوریه که با هدف حل و فصل بحران سوریه برگزار می‌شود، در مقایسه با دور قبل این دیدارها در ژانویه گذشته افزایش یافته است.

کمیته آئی‌ام‌ان‌سی جهانی

استلام دیوان عالی آمریکا از اوپاما در مورد دریافت غرامت از مهر:
دیوان عالی آمریکا اعلام کرد که موضوع دریافت غرامت از ایران را با کاک سبب در میان گذاشته است. با وجود ادعای آمریکا در مورد نقش حزب د ایران و ایران در بمب گذاری سال ۱۹۸۳ بیروت ثابت شده اما دیوان عالی ایالات متحده قصد دارد از حساب ایران سببی بانک نیویورک قلم حــذف به پرداخت غرامت به خانواده‌های قربانیان این حادثه کند.
همین رابطه بانک مرکزی ایران از آمریکا خواسته بود تــا از این اقدام خودداری کند و اکنون دیوان عالی ایالات متحده در درخواست ایران را با کاک سفید در میان گذاشته است. دیوان عالی آمریکا از دولت این کشور خواست درباره درخواست تجدید نظر بانک مرکزی ایران برای پرداخت غرامت ۱/۷۵ میلیارد دلار به بازماندگان در برابر بمب گذاری سال ۱۹۸۳ در مقر تفنگداران نیروی دریایی آمریکا در بریتن اظهار نظر کند.

«اسلام کریم اف» برای چهارمین بار رئیس جمهوری ازبکستان شد
ایرنا اسلام کریم اف ۷۷ ساله با پیروزی قاطع در انتخابات ریاست جمهوری ازبکستان برای چهارمین دوره متوالی ســکان قدرت این کشور را برای پنج سال دیگر در دست گرفت تا عمر ریاستش بر این کشور را به ۳۰ سال برساند.کمیسیون مرکزی انتخابات قفانی در استان «پکتیکا» در شرق افغانستان کشته شد.
ملارمضان در حملات تروریستی در این استان دست داشت.

					
چهارشنبه ۱۹ فروردین ۱۳۹۴					
۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۳۶	۱۸ ریل ۱۴۰۵				
ظاهر شرعی	غروب آفتاب	انکلا مغرب	نیمه شب شرعی (پایان وقت ادای نماز شام)	افان صبح (فرذا)	طلوع آفتاب (فرذا)
۰۶:۱۳ دقیقه	۳۱:۱۹ دقیقه	۰۵:۱۹ دقیقه	۰۷:۲۳ دقیقه	۰۵:۱۴ دقیقه	۰۶:۴۰ دقیقه

سرویس خارجی: آیت الله سید محمد بحرالعلوم از علمای نجف اشرف که با بیماری سرطان کبد دست و پنجه نرم می‌کرد، دارفانی را وداع گفت.ایشان که از چند روز پیش به کما رفته بود، صبح پنج‌روز دعوت حسن را لایک گفت.علامه بحرالعلوم شهر نجف اشرف و از مخالفان صدام بود که سال‌های حکومت رژیم بعث در خارج عراق زندگی می‌کرد.این عالم برجسته پس از سقوط رژیم بعث، در سال ۲۰۰۳به عراق بازگشت و به عنوان عضو شورای حکومت عراق تعیین و دو بار رئیس این شورا شدوی پس از آن ذی سیاست کناره‌گیری کرد و تنها به فعالیت علمی پرداخت.آیت الله سید محمد بحر العلوم بیش از ۵۰ کتاب در زمینه تاریخ، سیاست، فقه و اصول تألیف کرد.این عالم عراقی چندی از جمله مرکز خبریه و پژوهشی را تأسیس کرد که تأسیس دانشکده اسلامی در شهر نجف تحت حمایت وی به شمار می‌آید.

تحولات میدانی
عربستان مشترک عراق به پاکسازی مناطق اشغال شده توسط تروریست‌های داعش در صلاح الدین ادامه می‌دهند و تلفات و خسارت‌های سنگین را در این گروه تروریستی وارد کرده‌اند.وزارت دفاع عراق اعلام کرد، نیروهای امنیتی با حمایت بسیج مردمی ۹۶ داعشی را در نکریت و بیجی در استان صلاح الدین به هلاکت رساندند. در بیانیه وزارت دفاع آمده است که ۶۰ تن از این تروریست‌ها در بیجی و ۲۰ تروریست در منطقه القاصیه به هلاکت رسیدند.همچنین ۱۶ تن بزرگ در القاصیه که بیشترشان کمربندهای انفجاری سیم پیوند و می‌خواستند به غارت خانه‌ها بپردازند کشته شدند. از طرفی،نیروهای امنیتی عراق حمله تروریست‌های داعش را به نزدیکی مرزهای عراق و عربستان در غرب الانبار ناکام گذاشتند.یک منبع امنیتی در استان الانبار تصریح کرد:نیروهای وابسته به پلیس گارد مرزی توانستند ۹۶ داعشی در صلاح الدین بخر بزنند. همزمان نیز حمله تروریست‌های داعش به نیروهای گارد مرزی در مرزهای عراق و عربستان در غرب الانبار ناکم ماند.
این حملات، رئیس پلیس استان نیوا از آمادگی هشت تن نظامی برای نبرد به منظور بازپس گیری موصل خبر داد و همین حال،منابع عراقی از هلاکت ۹۶ داعشی در صلاح الدین خبر دارند. همزمان نیز حمله تروریست‌های داعش به نیروهای گارد مرزی در مرزهای عراق و عربستان در غرب الانبار ناکم ماند.
این حملات، رئیس پلیس استان نیوا اعلام کرد:آموزش شده نظامی برای نبرد و مشارکت در باز پس گیری موصل تکمیل شده است.از سوی،سختگیری هیات کمیته‌های مردمی اعلام کرد، اسناد مدارک موجود نشان می‌دهد که داعش آموزش ۹۰ درصد عملیات‌های سرقت و ویرانی منازل در شهر نکریت است.یوسف الکلاهی، سخنگوی هیات کمیته‌های مردمی عراق اعلام کرد، اسناد و مدارک موجود در نکریت نشان می‌دهد: ۹۰ درصد عملیات تخريب و تاراج‌های منازل و اماکن موجود در این شهر توسط گروه تروریستی داعش اتفاق افتاده است.این مسئول در ادامه اظهار داشت، برخی از سازمانداران اخیر شده و شبکه‌های ماهرورای که اهداف فرمضاهای دارند، اقدامات سازمان یافته‌ای را به منظور خشنه وارد کردن بر کمیته‌های داوطلب مردمی انجام می‌دهند.این در حالی است که، شورای وزیران عراق در تصمیمی، نیروهای «بسیج مردمی» این کشور موسوم به «الحشد الشعی» را ارتش رسمی در کشور اعلام کرد.طبق این دستور، هیئت «الحشد الشعی» از این پس مستقیماً زیر نظر نخست‌وزیر که فرمانده کل قوا می‌شود، اداره خواهد شد و نخست‌وزیر فرماندهی کل را ن بر عهده دارد.از دیگر سو،دفتر امور ریه‌دهندگان ایزدی در «دهوک» عراق از آزادی ۳۰۰ گروگان ایزدی دربند داعش خبر داد .

موافقت آمریکا با فروش یک میلیارد دلار سلاح به پاکستان

سرویس خارجی: وزارت خارجه آمریکا با درخواست پاکستان برای خرید حدود یک میلیارد دلار کلاهک‌های جنگی، مویشک و دیگر تجهیزات نظامی با هدف مقابله با شورشیان در مناطق کوهستانی شمال و غرب پاکستان موافقت کرد. این موافقت در حالی صورت گرفت که پاکستان برای خرید سلاح از روسیه و چین تلاش می‌کرد. بر اساس این گزارش، پاکستان درخواست ۱۵ بالگرد جنگی AH-۶۴ «آپاچی» ساخت شرکت بالگردسازی هیل تکسترون» و ۱۰۰۰ مویشک «هلفایر» ساخت شرکت «الکاهد ماترین» و اقلامی دیگر، شامل تجهیزات ارتباطی و آموزشی به ارزش ۹۵۲ میلیون دلار را مطرح کرده است.

طرح جدید اتحادیه عرب برای پایان اشغالگری اسرائیل

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

نشده و در بیان انگلیسی همراه با ترجمه و جنبش حماس صورت گرفته، برای سرافراز منطقه فلسطینی، گرفته به گزارش منابع فلسطینی، این تغییرات پست معاونت نخست وزیر در امور اقتصادی و توزیع برخی پست‌ها از جمله پست وزارت

۲۱۵

فرهنگ

چهارشنبه ۱۹ فروردین ۱۳۹۴ / ضمیمه فرهنگی روزنامه اطلاعات / سال هشتاد و نهم - شماره ۲۶۱۲۶

آموزه

از آذربایجان تا افغانستان
هزاران مسجد از خاک اسلام
رویده‌اند، زیرا جذبه دین
همانقدر برای بشر ارزنده است
که ثمره زمین.

ویل دورانت

قلم انداز

کریم فیضی

تصاویر جدید ذهنی

ما هیچ‌گاه بی‌تصویری از خود و دیگران نیستیم. جالب اینکه تصاویر ما از خودمان و دیگران ثابت نیست بلکه متغیر است، به این صورت که: در هر حال و موقعیتی، تصویری از خودمان و دیگران در ذهن ما شکل می‌گیرد. موقعیت‌های مختلفی که در آن قرار می‌گیریم، به طور ناخوایسته تصاویر ذهنی ما را متحول می‌کند. تصاویر قبلی یا تثبیت می‌شوند یا جای خود را به تصاویری دیگر و الزاماً متفاوت با تصاویر قبلی می‌دهند.

از این‌روست که ما همواره فکر می‌کنیم با گذشت زمان شناخت بیشتری از خودمان و دیگران به دست می‌آوریم، تا به آن حد که یکی از اصلی‌ترین گفتارهای انسانها درباره خودشان و دیگران این دو گزاره است: «اگر این شناخت یا شناخت فعلی را می‌داشتم، هرگز چنان نمی‌کردم» که معنایش این است که در گذشته شناخت اندک بوده و شناخت فرد اکنون بیشتر و بهتر است. گزاره بعدی هم عبارتست از: «هرگز فکر نمی‌کردم چنین باشد». یا «کاش این شخص یا این موضوع را زودتر می‌فهمیدم». مفهوم این گزاره هم این است که ما در گذشته نسبت به شخص یا چیزی بی‌اطلاع بودیم.

به طور کلی، انسانها فکر می‌کنند که با گذشت زمان درباره اشخاص و قضایا فهم و دانایی بیشتری کسب می‌کنند در حالی که الزاماً چنین نیست. آنچه هست، موقعیت‌های جدید است که پیش می‌آید و با پیش آمدن خودش تصاویر جدیدی را به ارمان می‌آورد. اشخاص معمولاً تصاویر جدید ذهنی خویش را به حساب علم و آگاهی می‌نویسند و از آن تعبیر به افزایش دانایی می‌کنند ولی هیچ دلیلی در دست نداریم که نشان دهد تصویر جدید نوعی از علم و گونه از شناخت است.

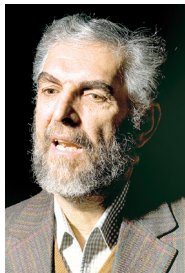
جایگاه شدن تصاویر در ذهن، امری طبیعی است. ذهن انسان به گونه‌ای نیست که بتواند با تصویری ثابت زندگی کند. از این‌روست که روحیه نوجویی و نوجوانی و حتی تمایل به تنوع و کشش به سوی تجدید از امیال واقعی و همیشگی انسانهاست. هیچ تصویری در هیچ ذهنی ثابت نمی‌ماند و نمی‌تواند ثابت بماند. انسانها با قوای ادراکی خویش در تصاویر ذهنی خویش دخل و تصرف می‌کنند و این امر با موقعیت‌های جدید روی می‌دهد، به این صورت که در موقعیتی جدید، تصویری را کنار می‌گذارد و به جای آن تصویری دیگر را جایگزین می‌کند، یا همان تصویر قبلی را با علاقه‌ای بیشتر می‌پذیرد و آن را ارزشمندتر می‌یابد.

به عنوان مثال، تصویری که ما از یک دوست در ذهن داریم، با گذشت زمان و در موقعیت‌های جدید فردی و اجتماعی یا تثبیت می‌شود، به این صورت که جنبه جدیدی از او برای ما کشف می‌شود و می‌پذیریم که انسانی است خوب و دوستی است شایسته و در دوستی با او یعنی تصویری که از او در ذهن داریم راسخ‌تر می‌شویم، یا با قرار گرفتن در موقعیتی دیگر، تصویر قبلی او برای ما کمرنگ و بی‌جان می‌شود و تصویری دیگر از او در ذهن ما پدید می‌آید و در اثر تصویر جدید، احساس می‌کنیم که انسانی است غیرقابل اعتماد و ناشایسته که ارزش دوستی را ندارد و باید با او قطع رابطه کرد یا دوری گزید. این سخن در مورد تصویر ما در مورد خودمان هم صادق است.

حافظ؛ انسان کرانه‌ها

راهرو منزل عشقیم و زسرحد عدم
تابه اقلیم وجود اینهمه راه آمده ایم
انسان وجودیست مرزی، ایستاده بر کرانه دو عالم،
در مرز دومرتبه از "واقعیت": بودن و نبودن، وجود و عدم،
آنسو و اینسو، احسن التقویم و اسفل السافلین، امر باقی
و امر فانی، ابدیت و زمان، نفس و نفخه رحمانی و روحانی،
طبیعت و نفس حیوانی، شمارجان‌ها
و وجدان‌های بیداری که به حضور مرزی
و حلدی و کرانه‌ای انسان، پی وره برده اند
همیشه در تاریخ از تبار و از جنس اندک‌ها
و استثناها بوده اند. و در هر مرز زندگی و عالم
بشتری در میان اندک‌ها و استثناها و نوادر
دوران می‌بایست به دنبالشان رفت
و گشت و یافت. به هر میزان از راس هرم
زندگی و عالم بشری به بدنه نزدیک تر و
نزدیک تر شده ایم و در قاعده فرد آمده ایم، عطش و ولع
زیستن و طیش قلب زندگی را در میان جمعیت‌های عظیم
انسانی و کشش و کشش چرخش چرخیدن و خرامیدن و ماندن
در مزرعه‌های سبزه طبیعت جدی تر و پر رنگ و رومق تر
یافته ایم. طبیعت زندگی و سرشت زیستن، قاعده است و یا
قاعده هرم عالم بشری ما منطبق تر و موافق تر و همسو تر.
تصادفی نیست که فشار سنگین بودن و ماندن را در قاعده
هرم همواره بیشتر احساس کرده و زیسته و آزموده ایم. با
این همه اگر زندگی همین قاعده طبیعی بود و در قاعده
و طبیعت محدود و محصور و محبوس می‌ماند و تهی از
اندک‌ها و استثناها می‌شد، بی سر و بیهوده و بی معنا و
بی روح و حیوانی و ملال آور می‌گردید و شر و شیطان
حرص و حقد و حسد بر روان و وجدان و اندیشه و خرد
و رفتار مردمان پنجه می‌افکند و چیره می‌شد و سروری
می‌کرد و شرارات و شر در جان آدمیان می‌گریید و پیامی و مزده
ای و نویدی خوش از آنسو پرده‌های گوش و هوش مردمان
را مرتعش نمی‌کرد و شنیده نمی‌شد و ترشخی غیبی و قدسی
و آنسوئی، هر چند اندک ارض تاریخ و اقلیم و جغرافیای
وجود آدمیان را مرطوب نمی‌کرد و طراوت و جان تازه نمی
بخشید و تاریخ و حضور تاریخی انسان در جهان در طبیعت
حیوانی سقوط می‌کرد. لیکن نه در طبیعت معصوم که
در طبیعتی از جنسی دیگری تعبیر قرآن شریف: "بل اضلهم
کالانعام". تعبیر ژرف و مغز و دل‌نشین عرف و شاعر
روشن ضمیر خراسانی ما مولوی را در مثنوی ببینید:

دکتر رضا داوری اردکانی

زان جهان اندک ترشح می‌رسد
تاغرد در جهان حرص و حسد
گرترشح بیشتر گردد ز غیب
نی هنرماند در این عالم نه عیب
زندگی قاعده است و پراز هنرها و مهارت‌ها و سنگین
و گرانبار از عیب‌ها و آسیب‌های ما آدمیان. بی آن اندک
ترشحات غیبی و قدسی و آنسوئی شیطان حقد و حرص
و حسد در جان زندگی به غرش درخواهد آمد و معنای زیستن

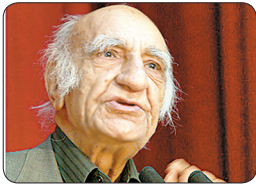
را از آدمیان خواهد ربود و در کام خود فرو خواهد بلعید.
یک نوح ناخدا و کشتی ایمان و امید به کرانه نجاتی،
یک کعبه و قبله توحید ابراهیم و اسحاقی، یک بد بیضا
و عصای موسای طورسینایی، یک نفس رحمانی و نفخه
مسیحایی و دم عیسی روح الله ای، یک فروغ و پرتو نوری
اهورایی، یک سراج منیر مصطفوی و یک لمحہ برق
اعجازی در حریم و حرم مطهر و مقدسی و کوتاه
سخن آن که یک حبل المتینی از آنسوی عالم
غیب و قدسی به تعبیر قرآن آویخته به اینسو
یا یک طره و تار موی گیسویی از دوست
و معشوق ازل به تعبیر حضرت حافظ بسنده
و کافیت که ایمان و امید بورزیم در آنسو تر
چهره و صورت واقعیت زندگی ما، حقیقتی،
اصل و گوهرین بنیادی تر هم هست. واقعیت
همه این نیست که هست. و بودن همه این
نیست که هست. همین هسته و روح و گوهر و حقیقت نهفته
در لایه‌ها و لایه‌های درونی تر زندگی و نحوه بودن
و زیستن ما است که نمی‌گذارد چراغ زندگی در بی‌معنایی
، در تهی‌بودگی خاموش شود و حیوانیت و طبیعت حیوانی
بر ارض، اقلیم و فضای وجودی ما پنجه افکند و چیره شود.
تعبیر شاعر روشندل ما را در همین رابطه ببینید:

اگر دلم نشدنی پایبند طره دوست
کیم قرار در این تیره خاکدان بودی
تا اندیشه و خرد و خیال و فهم و وهم ما به مرز
نرسد، تا در کرانه‌های دو عالم مقام نکنیم و خود را نیابیم
این چنین دو سوی، دو چهره، دومرتبه از واقعیت را در
کرانه‌ها و مرزهای وجود که در ذات‌شان یکتا بند و مستغرق
در توحید، نمی‌توانیم احساس کنیم و بزیم و بسراییم.
نغمه‌های کرانه‌ای حافظ را ببینید:

کس ندانست که منزل که مقصود کجاست
آنقدر هست که بانگ جرسی می‌آید
پرده‌های جان هر گویی و هوشی به بانگ جرسی که از
آنسوی عالم غیب و قدس به اینسو می‌رسد حساس نیست
و در مقام رفیع فضیلت شنیدن آن نیست. ذائقه هر جانی به
نسیم‌ها و رایحه‌های بهشتی‌ای که از آنسو ترهای آسمان
و ملکوت وجود به ارض تاریخ می‌رسد و می‌وزد، آشنا
نیست مگر آن که حس‌های زرین جان را در بازار مکاره
سود و سودا به حس‌های مس طبیعت حیوانی نفروخته
باشیم. در بازار زرگران زر را در ترازی زر معامله کنند. تعبیر
ژرف عارف روشن ضمیر ما را در مثنوی ببینید:

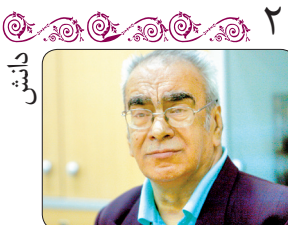
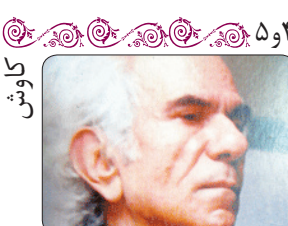
پنج حسی هست جز این پنج حس
آن چو ز ناب و این حسها چو مس
اندر آن بازار که ایشان ماهرند
حس زر را چون حس مس کی خرنند
حس تن از قوت حیوان می‌خورد
حس جان از آفتابی می‌چرد
ادامه در صفحه ۷

۵

بایاد کتر باستانی پاریزی

جزئی ز سبع گردونیم

آثار و خدمات دکتر سیاسی
آثار و سفرهاوقفنامه خواجه رشیدالدین و
ربع رشیدی تبریزمیراث هزارساله ابن سینا
از طب سینویدکتر رضا داوری اردکانی
عدل، عقل، اعتدالسفر نامه حج؛ دکتر حدیدی
در صحرای محشرآخوند ملاآقا حکمی قزوینی
صدرالدین عصر

دانش

شهرام تقی زاده نصاری

دکتر سیاسی نقل می کند: سرانجام وزیر فرهنگ گفت: «آقایانی که مایل باشند می توانند فردا صبح آیین نامه را در دفتر شما ببینند.» ولی من گفتم: «این رویه برای من شخصا غیرقابل قبول و تحمل ناپذیر است و چون کاری هم دارم در رأی گیری شرکت نمی کنم و می روم. بنابراین به سرعت خارج شدم. آئین نامه که منتشر شد، معلوم شد که مقصود اصلی پائین آوردن سن بازنشستگی استادان است... چیزی نگذشت که به اتکای آئین نامه کذا، ابلاغ بازنشستگی عده ای از استادان که سنشان از ۷۰ سال تجاوز می کرد، صادر شد. از آن جمله استاد پورداو، دکتر رضازاد، شفق، علی اصغر حکمت و... که در رشته های خود بی نظیر بودند بازنشسته شدند. اندکی تأمل روشن ساخت که مسئول خاتمه خدمت این آقایان، من بوده ام زیرا چیزی به ۷۰ سالگی من باقی نمانده بود.

بعضی از سمت های فعلی دکتر سیاسی - استاد ممتاز دانشگاه تهران، استاد مدرسه عالی دختران و عضو هیأت امنای آن، عضو انجمن بین المللی تمدن های مختلف، عضو انجمن بین المللی روانشناسان، رئیس انجمن فلسفه و علوم انسانی، رئیس انجمن روانشناسی، رئیس کانون فرهنگی ایران جوان.

آثار دکتر علی اکبر سیاسی

۱- کتابها به زبان فارسی

علم النفس یا روان شناسی (۱۳۱۷)؛ اصول روانشناسی (۱۳۱۷)، روان شناسی پرورشی (۱۳۲۰)؛ دو ماه در پاریس (۱۳۲۹)؛ علم النفس ابن سینا و تطبیق آن با روان شناسی جدید (۱۳۳۷)؛ علم اخلاق (نظری و عملی)؛ منطق و روش شناسی، مبانی فلسفه (۱۳۳۶)؛ منطق و فلسفه (۱۳۳۷)؛ علم النفس یا روان شناسی (۱۳۳۷)؛ هوش و خرد (۱۳۴۱)؛ روان شناسی جنائی (۱۳۴۲)؛ روان شناسی شخصیت؛ نظریه های مربوط به شخصیت، گزارش یک زندگی (۱۳۶۶). و تعدادی نیز مقاله به فارسی و تعدادی کتاب و مقاله نیز به زبان فرانسه.

۲- عنوان مقالات: مفهوم حقیقی تربیت و مصداق آن با وراثت و تربیت؛ نظر عرفانی ابن سینا؛ ابن سینا و روان شناسی علمی جدید با آزادی فرهنگ و بیان حقیقت؛ افکار تاگور؛ تصوف و عرفان؛ شخصیت و منش؛ شخصیت سعدی از نظر روان شناسی؛ جان و روان و فرق آنها با عقل در فلسفه فارابی و روان شناسی علمی.

روش نوشتن - دکتر سیاسی پیچیده ترین مطلب را با ساده ترین عبارت بیان می کرد بدون اینکه هرگز سادگی عبارت موجب سستی تعبیر شود؛ عبارت از لحاظ دستوری درست است، از لحاظ فن بلاغت زیبا و گیرا، و در عین حال بسیار گویا و رسا، مانند جاده های هموار و صاف. و معلوم است که بیان نکته های دقیق علمی در چنین قالب ساده زیبا جز به موهبت الهی، تمرین، ممارست متمادی و تسلط در زبان مادری میسر نمی شود. نه گرایشی در آن به فارسی سرنویسی هست، نه به استعمال الفاظ مغلق و کم استعمال. و همچنانکه حرکات و سکناات ایشان در کلاس درس و در محافل، مجامع، در لباس پوشیدن، نشست و برخاست بسیار طبیعی، ساده و راحت است. در شیوه نگارش نیز چنین است؛ نه عبارت پردازی دارد نه فضل فروشی. او با وجود تسلط و تبحر به دو زبان فرانسه و انگلیسی از به کاربردن لغات بیگانه در سخن و در نگارش اجتراز دارد و کمتر دیده ام لغتی خارجی بکار ببرد. واقعا هم زبان فارسی با وسعت، غنای خارق العاده و قدرت شگفت انگیزش در ترکیب، نیازی برای استعمال الفاظ خارجی باقی نمی گذارد.

هنر ساده گوئی و صراحت و وضوح او در گفتار

■ کتابها به زبان فارسی

■ اصول روانشناسی

■ علم النفس یا روان شناسی

■ دو ماه در پاریس

■ علم النفس ابن سینا و تطبیق آن با روان شناسی جدید

■ اخلاق (نظری و عملی)

■ مبانی فلسفه

■ علم النفس یا روان شناسی

■ روان شناسی جنائی

■ شخصیت؛ نظریه های مربوط به شخصیت

■ گزارش یک زندگی

■ و تعدادی نیز مقاله به فارسی و تعدادی کتاب و مقاله نیز به زبان فرانسه

■ عنوان مقالات: مفهوم حقیقی تربیت و مصداق آن با وراثت و تربیت؛ نظر عرفانی ابن سینا؛ ابن سینا و روان شناسی علمی جدید با آزادی فرهنگ و بیان حقیقت؛ افکار تاگور؛ تصوف و عرفان؛ شخصیت و منش؛ شخصیت سعدی از نظر روان شناسی؛ جان و روان و فرق آنها با عقل در فلسفه فارابی و روان شناسی علمی

■ روش نوشتن - دکتر سیاسی پیچیده ترین مطلب را با ساده ترین عبارت بیان می کرد بدون اینکه هرگز سادگی عبارت موجب سستی تعبیر شود؛ عبارت از لحاظ دستوری درست است، از لحاظ فن بلاغت زیبا و گیرا، و در عین حال بسیار گویا و رسا، مانند جاده های هموار و صاف. و معلوم است که بیان نکته های دقیق علمی در چنین قالب ساده زیبا جز به موهبت الهی، تمرین، ممارست متمادی و تسلط در زبان مادری میسر نمی شود. نه گرایشی در آن به فارسی سرنویسی هست، نه به استعمال الفاظ مغلق و کم استعمال. و همچنانکه حرکات و سکناات ایشان در کلاس درس و در محافل، مجامع، در لباس پوشیدن، نشست و برخاست بسیار طبیعی، ساده و راحت است. در شیوه نگارش نیز چنین است؛ نه عبارت پردازی دارد نه فضل فروشی. او با وجود تسلط و تبحر به دو زبان فرانسه و انگلیسی از به کاربردن لغات بیگانه در سخن و در نگارش اجتراز دارد و کمتر دیده ام لغتی خارجی بکار ببرد. واقعا هم زبان فارسی با وسعت، غنای خارق العاده و قدرت شگفت انگیزش در ترکیب، نیازی برای استعمال الفاظ خارجی باقی نمی گذارد.

استاد نصاری

است. او با تأسیس کرسی روانشناسی در دانشسرای عالی و تدریس این رشته و ایجاد نخستین آزمایشگاه روانشناسی و تألیف نخستین کتاب جامع و مفصل روانشناسی در سال ۱۳۱۷ در واقع بنیانگذار روانشناسی جدید در ایران هستند و هزاران شاگرد را تربیت کرده اند.

دکتر سیاسی در هیچ سمتی خود را گم نکرد، و به هیچ کس به دیده تحقیر ننگریست. به حرف همه با دقت گوش می داد، وقار و متانتش هرگز با کبر و عجب آمیخته نمی شد، هرگز اصول اخلاقی را زیر پا نمی گذاشت، در مسایل مهم دانشگاهی با استادان بی نظیر و شریف مشورت می کرد، با اینکه خود صاحب نظر بود.

دکتر باستانی پاریزی: «معلمین ما که پدران روحانی ما به شمار می روند، همه شاگرد مکتب استاد دکتر سیاسی بوده اند و شاگردان ما نیز شاگرد او بوده اند... به حق او یکی از بزرگ ترین و بهترین معلمان کشور بوده است. او حدود ۵۰ سال تدریس کرد؛ علاوه بر آنکه تحول تازه ای در روش تعلیم و تربیت ایجاد کرد، بسیاری از بهترین و سزوارترین دانشمندان و اهل علم مملکت را از انکاف جمع کرد و به آنها کسوت استادی پوشاند و کوشش های پراکنده آنان را تحت عنوان تعلیمات دانشگاهی سروصورت بخشید.»

دکتر عزت الله نگهبان: «برای دانشکده ادبیات و علوم انسانی کمال فخر و مباهات است که این شماره مجله دانشکده را به منظور احترام، تجلیل و بزرگداشت جناب آقای دکتر علی اکبر سیاسی منتشر می نماید. فعالیت های علمی، فرهنگی سازنده و مفید او به عالم تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش از نمونه های کم نظیر در گسترش فرهنگ و آموزش کشور ماست. بیش از نیم قرن سعی و کوشش علمی و فرهنگی ایشان در جوانب گوناگون به خصوص در سطح دانشگاه ها به رأی العین مشاهده می شود. او نمونه بارز یک انسان کامل و استاد واقعی است که عمر خود را وقف پیشرفت علم، دانش، فرهنگ و دانشگاه نمونه کرده است.»

دکتر هوشنگ نهاوندی: «دکتر سیاسی نه تنها یکی از برجسته ترین خدمتگزاران دانشگاه و موجب افتخار جامعه دانشگاهی است، بلکه بی تردید از رجال بزرگ معاصر به شمار می رود. دانشگاه تهران او را همواره به عنوان یک راهنما و یک سرمشق در میهن پرستی، صداقت، تقوی و خدمت به فرهنگ ایرانی می شناسد و به او افتخار می کند.»

دکتر ایرج افشار: «وی در مقدمه کتابی نوشته است، پیشکشی است به دکتر علی اکبر سیاسی، مردی که در سال ۱۳۰۴ مقاله «اشتراک هراس» را بر اساس مبانی علم روانشناسی جدید در مجله آینده منتشر کرد و از آن روز تا حالا نسبت به توسعه این رشته در ایران، کوشش های قابل ستایشی کرده و همچنین ریاست مؤسسه روانشناسی را عهده دار بوده است.»

«من تا آنجا که می دانم پس از شهرپور، از شرکت و عضویت در احزاب و دسته های سیاسی و جز آن دوری می جست. شاید به مناسبت تعهد مقام ریاست دانشگاه تهران، بر این عقیده بود که مشارکت او در احزاب موجب آن خواهد بود که دانشگاهیان در داخل دانشگاه فعالیت سیاسی بکنند و دانشگاه بیش از آن چه بود جنبه سیاسی پیدا کند و تعارض هایی را پیش بیاورد. وقار، متانت و احتیاط از خصایص و فضایل دکتر سیاسی بود. اگر چه معتقد به تجدد در زمینه های اجتماعی بود، همواره از جلف گیری و بی بندوباری دوری می جست. او تحول قواعد و اصول زندگی اجتماعی را بر مبنای استواری اخلاقی درست می دانست. در حشر و نشر دوستانه امین و صدیق و بی تکبر بود.

نکرده است. از همان زمان بازگشت اول به ایران، من معلم در دارالفنون و مدرسه سیاسی بوده ام. در زمانی که علی اکبر دهخدا (۱۳۰۴) ریاست مدرسه سیاسی را بعهده داشت. من در ملاقاتی با او، به او گفتم که رشته روانشناسی مدتهاست در غرب از فلسفه جدا شده است و بصورت علم جدیدی درآمده است. بعد از آنکه من برای او شرحی در مورد نفس از اواخر قرن ۱۷ تا حالا دادم، او به من گفت، اگر من این درس را جزء دروس مدرسه سیاسی بگذارم، حضری این درس را تدریس کنی. من گفتم، با کمال میل حاضریم، هر چند که کار دشواری است.

فرهنگی آثار و خدمات دکتر علی اکبر سیاسی / ۵

آثار و سفرها

از آن زمان، «علم النفس» به روانشناسی ترجمه و معروف شد. من چند سال بعد، این درس را در دانشسرای عالی و دانشکده ادبیات هم تدریس می کردم. من یادداشت های این درس را به صورت کتابی با نام «علم النفس یا روانشناسی از لحاظ تعلیم و تربیت» در سال ۱۳۱۷ به چاپ رساندم. بعد از چند سال نیز، آزمایشگاه روانشناسی در دانشکده ادبیات راه اندازی کردم. سرانجام با کوشش زیاد، تعدادی از لیسانسیه های روانشناسی را برای اخذ درجه دکترا به خارج فرستاده شدند که بعد از بازگشت تدریس این رشته را در دانشگاه بعهده گرفتند. نمونه های آن: دکتر مهری راسخ، دکتر محمود منصور، دکتر محمد خوانساری، دکتر باستانی پاریزی، دکتر امرحسین آریانپور و... هستند.

گوشه ای از شخصیت

دکتر سیاسی شخصیتی بسیار متعادل، پهنجار و از افراط و تفریط برکنار؛ هم اهل تفکر و تأمل بود و هم اهل ذوق و ظرافت و هم اهل عمل. او شخصیتی بود چند بعدی و از همه مهم تر دارای بعد اخلاقی و انسانی بود.

استاد دکتر سیاسی با تأسیس کرسی روانشناسی در دانشسرای عالی دانشگاه تهران و تدریس روانشناسی، و ایجاد نخستین آزمایشگاه روانشناسی و تألیف نخستین کتاب جامع و مفصل روانشناسی در سال ۱۳۱۷، در واقع بنیان گذار روانشناسی جدید در ایران هستند.

آنچه یادآوری آن لازم می نماید، این است که دکتر سیاسی که سالها پیش در فرانسه در نزد استادان مسلم فن مانند هانری دولاکروا، و دکتر ژرژ دوما، و هانری پیرن، و فوگونه، و دکتر هانری والن روان شناسی تحصیل کرده، هرگز به معلومات کهن خویش اکتفا نوری زده و همواره با آخرین تحقیقات این علم در تماس بوده و علم خود را همواره تازه و نو نگاه داشته است. شاهد گویای این مسأله همین کتاب اخیر ایشان است به نام «نظریه های مربوط به شخصیت» که در آن از مکتب های بسیار جدید و زنده روان شناسی سخن رفته و منابع کتاب یکسره کتابهای انگلیسی بوده است. این کتاب کتابی است بسیار پرمایه و عمیق در ۳۷۲ صفحه (از انتشارات دانشگاه تهران، سال ۱۳۵۴)، و مطالب آن همه تازه و نو و دست اول. در آن از نظریات بزرگان فن از قبیل فروید، ماری، یونگ، آدلر، اریک فروم، مورفی، آلبرت سالی ون، راجرز، گلدشتاین، ماسلو و دیگران بحث می شود. نظرات بعضی از اساتید دانشگاه که شاگرد آقای دکتر سیاسی بوده اند:

دکتر محمد خوانساری می گوید: «استاد دکتر سیاسی هنگام افاضه درس روانشناسی به موضوع، طرح منطقی و بسیار منظم درس مسلط بود و با متانت و وقار مخصوص همه را مسخر می ساخت و احترام و ستایش همه را برمی انگیزت. کتاب «روانشناسی از لحاظ تربیت» او برایم خاطره انگیز

■ کتابها به زبان فارسی

■ اصول روانشناسی

■ علم النفس یا روان شناسی

■ دو ماه در پاریس

■ علم النفس ابن سینا و تطبیق آن با روان شناسی جدید

■ اخلاق (نظری و عملی)

■ مبانی فلسفه

■ علم النفس یا روان شناسی

■ روان شناسی جنائی

■ شخصیت؛ نظریه های مربوط به شخصیت

■ گزارش یک زندگی

■ و تعدادی نیز مقاله به فارسی و تعدادی کتاب و مقاله نیز به زبان فرانسه

■ عنوان مقالات: مفهوم حقیقی تربیت و مصداق آن با وراثت و تربیت؛ نظر عرفانی ابن سینا؛ ابن سینا و روان شناسی علمی جدید با آزادی فرهنگ و بیان حقیقت؛ افکار تاگور؛ تصوف و عرفان؛ شخصیت و منش؛ شخصیت سعدی از نظر روان شناسی؛ جان و روان و فرق آنها با عقل در فلسفه فارابی و روان شناسی علمی

■ روش نوشتن - دکتر سیاسی پیچیده ترین مطلب را با ساده ترین عبارت بیان می کرد بدون اینکه هرگز سادگی عبارت موجب سستی تعبیر شود؛ عبارت از لحاظ دستوری درست است، از لحاظ فن بلاغت زیبا و گیرا، و در عین حال بسیار گویا و رسا، مانند جاده های هموار و صاف. و معلوم است که بیان نکته های دقیق علمی در چنین قالب ساده زیبا جز به موهبت الهی، تمرین، ممارست متمادی و تسلط در زبان مادری میسر نمی شود. نه گرایشی در آن به فارسی سرنویسی هست، نه به استعمال الفاظ مغلق و کم استعمال. و همچنانکه حرکات و سکناات ایشان در کلاس درس و در محافل، مجامع، در لباس پوشیدن، نشست و برخاست بسیار طبیعی، ساده و راحت است. در شیوه نگارش نیز چنین است؛ نه عبارت پردازی دارد نه فضل فروشی. او با وجود تسلط و تبحر به دو زبان فرانسه و انگلیسی از به کاربردن لغات بیگانه در سخن و در نگارش اجتراز دارد و کمتر دیده ام لغتی خارجی بکار ببرد. واقعا هم زبان فارسی با وسعت، غنای خارق العاده و قدرت شگفت انگیزش در ترکیب، نیازی برای استعمال الفاظ خارجی باقی نمی گذارد.

شمامه ملک زاده

کلیات دربارهٔ علل برای حالات بدن:

منظورم از حالات بدن چنانکه ذکر کردیم، سلامت، بیماری و حالت واسطه است - سه علت وجود دارند که عبارتند از علت سابق، علت شروع، علت دوام دهنده (واصل). علت‌های سابق و واصل در پدیده‌های حالات بدن شریک هستند، منظورم این است که این دو یا خلطی یا مزاجی و یا ترکیبی می‌باشند. خلط و مزاج و ترکیب متعلق به تن هستند

علل شروع‌کننده پدیده‌هایی خارج از گوهر بدن هستند و بریدن تأثیر می‌گذارند. علل شروع‌کننده (پدیدآورنده بیماری) در بدن یا از اجسامی که بریدن روی آورده‌اند پدید می‌آیند، مانند حالتی که بر اثر ضربه، یا گرمی هوا، یا غذای داغ یا سردی هوا و یا سردی خوراک بر بدن وارد می‌آید. یا اینکه نفسانی می‌باشند - نفس چیزی غیر از بدن است - مانند حالتی که بر اثر خشم، ترش و مشابه آنها دست می‌دهد.

علل شروع‌کننده و علل واصل وجه مشترکشان در این است که شاید بین آنها و حالات نامبرده واسطه‌ای نباشد، لیکن علل سابق با علل واصل متفاوتند و وجه مشترکی ندارند، چون آنچه را که علل سابق نامیدیم حالت را آسا به وجود نمی‌آورند. عللی بین سابق و حالت بدن موجود است که برای به وجود آوردن حالت، از علت پیشین به حالت نزدیکتر است. تفاوت و تمایز علت سابق و علت شروع‌کننده در این است که علت سابق مربوط به تن است و علت شروع‌کننده به خارج از بدن تعلق دارد. تفاوت دیگرشان این است که بین علت سابق و پیداشدن حالت حتماً باید واسطه‌ای باشد ولی برای علت شروع‌کننده این قید حتمی بودن در میان نیست. و بدیهی است که بین علت و اصل و پدیدآمدن حالت هیچ واسطه‌ای نیست و نباید باشد. از علل شروع‌کننده تا پدیدآمدن حالت، شاید واسطه‌ای باشد و شاید هم نباشد یعنی هر دو امکان دارد.

علل سابق عبارتند از: علل بدنی، منظورم علل خلطی یا مزاجی و یا ترکیبی است و همین علل هستند که سبب پیدا شدن حالت می‌شوند ولی کنش آنها مستقیماً از آنها نیست و با واسطه‌ای حالت را بروز می‌دهند.

علل واصل علل بدنی هستند و خود مستقیماً و بدون هیچ واسطه‌ای سبب پیدایش حالات بدن می‌باشند.

علل شروع‌کننده علل خارجی هستند

و گاهی مستقیماً سبب پیدایش حالت بدنی می‌شوند و گاهی از طریق واسطه‌ای آن را به وجود می‌آورند. اینک برای هریک از علل مثال جداگانه‌ای می‌آوریم:

علل سابق: مانند امتلاء برای عارض شدن تب، پرشدن آوندهای چشم تا آب از آنها سرازیر شود.

علل واصل: مانند عفونت که تب را به

وجود می‌آورد و مانند نمی که به سسوی بزاق (نفث) جاری است و موجب گرفته بند آمدن می‌گردد (سده) و بندآمدن بینی موجب پیدایش تب می‌شود.

علل شروع‌کننده: مانند گرمی تابش خورشید، شدت گرما، غم، کم‌خوابی و یا خوردن مواد گرمی‌آور مانند سبیر که همه آنها در بروز تب دخالت دارند و یا ضربه که موجب انتشار (پراکنده شدن) و سرازیر شدن آب از چشم می‌گردد.

هر علتی یا خودبخود سبب است مانند فلفل که گرمی‌آور است و افیون که سردی می‌آورد و یا به وسیله روی آوردی «سبب» می‌شود، مانند آب سرد که در موقع گرم شدن به وسیله غلیظ شدن و جمع کردن حرارت، و آب گرم که موقع سردشدن بر اثر تحلیل رفتن و گیاه سقمونیا که هرگاه سرد شد سبب تخلیه خلط گرمی‌آور می‌شوند.

علت تنها بر اثر برخورد باتن موجب تأثیر بریدن نمی‌شود و برای نشان دادن کنش به سه چیز نیازمند است یعنی: علت باید دارای نیروی تأثیرکننده باشد؛ بدن باید آمادگی پذیرش واکنش را داشته باشد و سرانجام نیروی کنش علت و نیروی آمادگی بدن باید بهم برسند و این تلاقی آنقدر دوام داشته باشد که کنش علت بتواند خود را بروز دهد.

واکنش علل حالات مختلفی دارد و در تأثیر علل ویژگی‌هایی موجود است. مثلاً ممکن است تنها علتی بتواند در بسیاری از بدن‌ها انواع بیماری‌های گوناگون را ایجاد کند و یا تنها علتی در اوقات مختلف، بیماری‌های گوناگونی به وجود بیاورد. تأثیر علت در افراد ناتوان و نیرومند و در تن‌های بسیار حساس و کم‌حساس یکسان نیست. برخی از علل از خود اثری باقی می‌گذارند

از طب سینوی

و بیداری و ...

بگذار نخست به شرح «هوا» بپردازیم: هوای یکی از عناصر اصلی لازم برای تن و جان ماست، براین مددکار روان است و روان از آن بهره‌مند می‌شود. بهره‌رسانی هوا تنها از این نظر نیست که عنصر است و بس، بلکه کنش ویژگی‌ای دارد و آن بخشیدن اعتدال است.

قبلاً بیان کردیم که مراد ما از «روح» چیست و گفتیم که منظور از کلمه «روح» آن نیست که فیلسوفان «نفس» می‌خوانند. اعتدالی که از هوا به روان ماروی آواراست دارای دو جنبه است. یکی از این دو جنبه عبارتست از «آسایش» (ترویج) و دیگری عبارتست از «پالایش» (تنقیه).

آسایش (ترویج):

منظور از آسایش یا ترویج آن است که هرگاه روح بیش از اندازه در یک‌جا جمع شده باشد هوا آن را تغییر می‌دهد و به اعتدال بازمی‌گرداند. منظورم از اعتدال همان اعتدال اضافی است که آنرا یادگرفتی و این اعتدال کمکی است که روح به وسیله آن می‌تواند از شش و از نفس کش‌های نبض که با شریان‌ها پیوستگی دارند هوا را استنشاق کند. هوایی که ما را در برگرفته است در مقایسه با مزاج غریزی روح بسیار بسیار سرد است تا چه رسد به مزاجی که بر اثر احتقان (حس شدن) برای روح دست می‌دهد. وقتی هوا به روح می‌رسد با آن برخورد می‌کند و می‌آمیزد و مانع از آن می‌شود که آتشین گردد و به احتقان گرفتار آید و بر اثر احتقان و تغییر یافتن به گرمی آتشین، بسوء مزاج دچار شود و آمادگی خود را برای پذیرش تأثیرات نفسانی از دست بدهد، چه این تأثیر نفسانی عامل زندگی است. به علاوه اگر هوا این اعتدال را به روح نبخشد. گوهر بخاری مرطوب روح خود به خود تحلیل می‌رود.

دومین بهره‌ای که از هوا به روح می‌رسد این است که روح به هنگام بازدم ماده بخار دودی را از نیروی جداگانه‌ای دریافت می‌دارد. این بخار دودی برای روح همانند اختلاط زائد و بی‌مصرف برای بدن است. هوا همراه روح، در موقع عمل دم (استنشاق) فرو می‌رود و در موقع بازدم سبب پالایش (تنقیه) آن می‌گردد. علت اینکه هوا دردم و بازدم با روح همراه است و روح در هر دو حالت به آن نیازمند است این است که هوای دم باید در موقع وارد شدن سرد باشد، زیرا این سردی برای اعتدال مزاج روح لازم است و وقتی خود را با حالت روح که همراه آن است هماهنگ ساخت و روح از زیاده‌ماندن گرم شد و هوا هم گرم شد هوا دیگر بهره‌رسانی خود را از دست می‌دهد و روح از آن هوای گرم بی‌نیاز می‌گردد و به هوای جدیدی نیاز دارد که سرد باشد و جای هوای گرم شده و از کار افتاده را بگیرد.

ناچار هوای بی‌مصرف را می‌راند تا بجای آن هوای تازه نفس و جانشین بیاید و همراه هوای رانده شده، مواد زائد دفع‌شدنی گوهر روح نیز خارج گردد. تا زمانی که هوا معتدل و صاف است و چنان گوهر بیگانه‌ای که با مزاج روح ناسازگار است با او نیامیزد مایه صحت و تندرستی و نگهدار سلامت است، لیکن اگر برعکس آن باشد نتیجه نیز معکوس خواهد بود.

تغییرات هوا سه قسم است: طبیعی، غیرطبیعی، خارج از مجرای طبیعی که مخالف اعتدال مزاج هوا است.

تغییرات طبیعی عبارتست از تغییرات موسمی. هوا در هر فصلی به مزاج علیحده‌ای درمی‌آید.

حسین عسکری

حسین عسکری

حسین عسکری: آخوند ملاآقا حکمی قزوینی (۱۱۸۴ - ۱۲۸۵ق) فرزند ملا محمدجعفر، از مدرّسان نامدار فلسفه و حکمت صدرایی و سرسلسله خاندان علمی حکمی است. آل حکمی از خاندان‌های فلسفه و حکمت شیعه در شهر قزوین است که شاخه‌ای از آل‌برغانی به شمار می‌رود. او در شهر قزوین مقدمات علوم اسلامی را از عمویش شیخ محمد ملایکه برغانی (م ۱۲۰۰ق) فرا گرفت. در آغاز جوانی برای ادامه تحصیل به اصفهان رفت و نزد آخوند ملاعلی نوری (م ۱۲۴۶ق) حکمت و فلسفه خواند. استادش که فهم فلسفی او را بسیار می‌ستود، در سالهای پایانی عمر، شاگردان فلسفه حوزه اصفهان را به کلاس درس او هدایت می‌کرد.

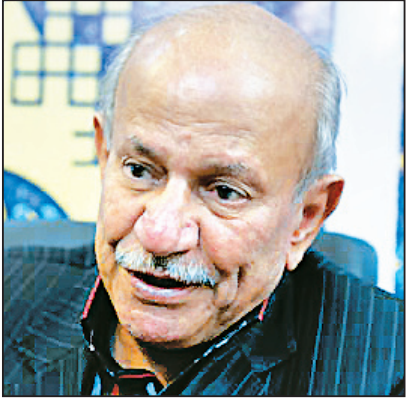
در سالهای پیش از ۱۲۲۸ق وقتی پسر عمویش شیخ محمدصالح برغانی (م ۱۲۷۱ق) مدرسه صالحیه را در قزوین تأسیس کرد، او مدرّس فلسفه و عرفان آن مدرسه شد و حدود پنجاه سال در آن به تدریس پرداخت. آقاعلی مدرّس زنوری (م ۱۳۰۷ق)، حکیم آقا رضاقلی قزوینی، ملایوسف حکمی قزوینی (م حدود ۱۲۶۱ق) نوه ملانعیماطالقانی صاحب کتاب اصل الاصول،

زربتاج برغانی مشهور به قره‌ال‌عین (م ۱۲۶۸ق)، شیخ محمدتقی احسائی (م ۱۲۷۵ق) فرزند بزرگ شیخ احمد احسائی، میرزا محمد تتکابنی (م ۱۳۲۵ق) نویسنده کتاب قصص العلما و بنا به قول مشهور سیدجمال‌الدین اسدآبادی (م ۱۳۱۴ق) از شاگردان ملاآقا حکمی به شمار می‌روند. محمدحسن خان اعتمادالسلطنه (م ۱۳۱۳ق) وزیر انطباعات و دارالترجمه روزگار قاجار، درباره او نوشته است: «آخوند ملاآقای حکمی قزوینی از فحول فلاسفه اسلام است. صدرالدین عصر خود بود. طالبین علوم عقلانیة از اقصی بلاد ایران به آستان وی می‌رسیدند و می‌بوسیدند.»

در سال ۱۲۴۰ق که رویایی جریان شیخیه و متشرّعه بالا گرفته بود، ملاآقا حکمی در کنار پسر عمویش شیخ محمدتقی برغانی (م ۱۲۶۳ق) مشهور به شهید ثالث، در شهر قزوین با شیخ احمد احسائی بنیانگذار مسلک شیخیه مناظره کرد که منجر به تکفیر احسائی شد. «السیر و السلوک» (نسخه دستنویس این کتاب عرفانی به شماره ۵۴۵۲ در کتابخانه بزرگ آیت‌الله مرعشی نجفی قم نگهداری می‌شود)، «رساله فی حدوث العالم»، «شرح علی العرشیة» و «الحاشیه علی الاسفار الاربعه» از آثار فلسفی و عرفانی او است که همگی به زبان عربی نوشته شده است. استاد عبدالحسین شهیدی صالحی (م ۱۳۹۳ش) در اوایل دهه هشتاد، نسخه دستنویس کتاب

اخیر را جهت احیا و چاپ به علامه سیدجلال‌الدین آشتیانی (م ۱۳۸۴ش) سپرد اما به دلایل نامعلوم، چاپ آن میسر نشد. ملاآقا حکمی حدود صد سال عمر کرد و با آنکه در پایان عمر نابینا شده بود اما تدریس فلسفه و حکمت را هرگز رها نکرد. علامه آشتیانی درباره جایگاه علمی او می‌نویسد: «به عقیده حقیر، آخوند ملاآقا، خود از حیث احاطه به مبانی فکری ملاصدرا و تطلع در حکمت الهی، در رتبه آخوند نوری و ملاسماعیل اصفهانی است.» شیخ احمد آل حکمی (م ۱۳۳۵ق) مدرّس فلسفه و حکمت در حوزه علمیه قزوین و از روحانیون طرفدار مشروطه، فرزند ملاآقا حکمی است.

منابع: آقابزرگ تهرانی، طبقات اعلام‌الشیعه: الکرام البرره فی القرن الثالث بعد العشره، ج ۱، ص ۱۵۱؛ سیدجلال‌الدین آشتیانی، مقدمه الشواهد الربوبیه فی مناهج السلوکیه، ص ۱۱۰؛ محمدصالح برغانی، موسوعه البرغانی فی فقه‌الشیعه، ج ۱، ص ۱۶؛ دایرةالمعارف تشیع، ج ۱، ص ۱۵، ۱۶۳؛ سیدحسین مدرّسی طباطبائی، برگی از تاریخ قزوین، ص ۱۰۰؛ سید محمدعلی گلریز، مینو دریا بابالجنه قزوین، ج ۱، ص ۳۳۷؛ موسوعه مولفی الامامیه، ج ۱، ص ۹۴؛ محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، المآثر و الآثار، (چهل سال تاریخ ایران)، ج ۱، ص ۲۴۷.

دکتر سعیدجعفر جعفرزاده

بخش نخست این مقاله را در شماره قبل خواندید

و اکنون بخش دوم و پایانی را تقدیم می کنیم.

روضة: که حوض آب در میان صحن آن است و آن مشتمل است بر دو مسجد، یک مسجد صیفی ... و یکی دیگر مسجد شتوی ...

خاتناه دارالضیافه: «جهت مجاوران و مسافران با مطبخ و حوایسج خانه و توابع آن از تحتانی و فوقانی – جانب ایمن جهت مجاوران و جانب ایسسر جهت مسافران.

دارالشفا: و شربخانه (شربت‌خانه) و مخزن ادویه و سرای طبیب و ...

سرای متولی، سرای مُشرف، سرای ناظر، حجره‌ها، حَمّام، حوض‌خانه، سقای‌ها به چند موضع جهت مبرز، سرایستان، دوسراچه، دهلیز بزرگ، خزانه، انبارها و سایر بقاع خیر.

در بیان اولاد که موقوف علیه‌اند به موجب مذکور: فرزند اغّز اعلی، ابقاه الله، جلال ... ابراهیم...مجد... عبداللطیف...محمد...احمد...محمود...شهاب...

در ذکر موقوفات و تفصیل آن و آن مشتمل بر

دو فصل.

فصل اول: آنچه در تاریخ سابق وقف کردم و حکم قضیات اسلام به صحت آن در آن تاریخ بدان متصل شده و تفصیل آن بر این وجه است.

املاک بلده یزد و نواحی آن، املاک بلده همدان، املاک بلده تبریز و نواحی آن. در شمارش املاک بلده یزد می توان گفت که خواجه علاقه بسیاری به شهر و نواحی یزد داشته و اگر چه محل وزرات وی تا سرزمین یزد فاصله‌ای طولانی داشته است، اما چنانچه در وقفنامه می‌خوانیم، تعداد موقوفات او در بلده یزد بیشتر از تمام نواحی دیگر بوده است. خواجه املاک و رقبای خود را در نقاط مختلف یزد با ذکر محل روستا یا شهر با نشانی دقیق و مساحت و درآمد آنها را بیان داشته و با شمارش رقبات یزد معلوم می‌شود که خواجه در این منطقه ۵۶۳ رقبه‌اعم از مزرعه، کاریز یا قنوتان، زمین‌باغ، خانه، زمین در صحرا یا در شهر، حصن (قلعه) بستان، خان (چشمه

کاوش حمیدمجتهدی

سفرنامه حج: دکتر جواد حدیدی

در صحرای محشر

در آن سال قصد مکه نداشتم. تازه از سفری دور و دراز به آمریکای مرکزی بازگشته و خسته و فرسوده بودم. به خصوص که به آثار باستانی عشق می‌ورزم و هر جا می‌رفتم، همه وقت خود را صرف دیدن این گونه آثار می‌کردم.

در مکزیک به تماشای ویرانه‌های مونهاتلان و بناهای بازمانده از تمدن مایاها و آزتک‌ها و تونک‌ها رفتم و در پوئبلا و اوخاکا و میریدا از نزدیک با آداب و رسوم سرخ‌پوستان و بومیان آمریکا آشنا شده بودم.

و چاه) حجره، فضا که متلاصقند.(به هم مربوطند) در صحرای قصبه مهرجرد، از قبیل خانه و حجره و اصطبل، توتستان، درخت و ... جمعا ۵۶۳ رقبه داشته است. پس از یزد بزرگترین شهر پارسی که مورد توجه بسیار بوده است. املاک بلده تبریز، ۸۰ رقبه، املاک بلده مراغه، املاک دارالملک تبریز. (صص۱۰۵- ۱۱۳)

املاک بلده مراغه، ایضا املاک دارالملک تبریز:

خواجه در تعیین متولی و مشرف و ناظر که مانند که مانند نایب متولی است، با دقت و ظرافت اظهار نظر کرده است.

خواجه رشید الدین اگر چه تولیت ابواب البّتر ربع رشیدی و اوقاف قدیم آنرا به ارشد بنای خود تفویض کرده است اما بدین فکر بوده که ممکن است بین اولاد عدم تفاهم و اختلاف پیش آید پس به فکر نگهداری شهرستان رشیدی تا چندین نسل بعد بوده است.

به فرزندان نصیحت کرده و به متولی توصیه نموده که راستی پیشه کند و راه درست پیش گیرد تا موفق شود: و با عموم خلق معامله راست کند و قول خود را خلاف نگرداند... و در کار ساختن، مُجَد باشد خصوصا بدان چه بدو مقوض است و امانت و دیانت و دوستی و راستی شعار خود سازد و در عمارت رقبات و موقوفات کوشد و عمارت دوست بافشد... تا به یمن و برکات آن بسیار نیکویی‌ها بیند و یقین داند که بعد قضا،الله و قدره، نیکویی که به من رسید و توفیقی که مرا در این مختصر خیرات که کردم دست داد اکثر آن به واسطه عمارت دوستی بود و اجتهاد که در آن باب رفت و باید که مردم را جهت مهمات و مصالح پیش خود نگاه دارد و با ایشان صحبت ورزد یا به مهمات و مصالح، نصب کند. کسانی را اختیار کند که امین و راست و متدین باشند. چه هر بنیاد که بر غیر چنین کسان نهند، همه کج آید و اعتماد را نشاید.(ص۱۱۳)

خواجه در کتاب وقفنامه، علاوه بر کلیات، به جزئیات نیز پرداخته و هیچ نکته‌ای را از خاطر نینداخته است چنانکه در خاتمه کتاب، بیان مصارفی که در سایر فصول این وقفیه مذکور است، وجود تمام مصارف را در نظر گرفته است حتی طعام مجاوران و مسکینان و مسافران در دارالضیافه، آش مسکینان در دارالمساکین، آش ایسام و لیالی متبرکه، وجه اوقات سماع، انواع روشنایی‌ها از شمع و قندیل و مشعله و چراغ، وجه عطر و یخور، وجه‌دارالشفا، وجه پای افزار مسافران و تکفین اموات و بسیاری دیگر.

حقوق مدرسان،مُعبد(معلم)،شیخ،متصوفه،مدرس سایر علوم، امام، واعظ، خادم، خازن، فقها، معلم، عمله، فراش، بواب، موزنان، مرْتَب، سقا، شمس‌دار، ایّام، حَفَظ، کلیددار، مُرتزّجه، اتابک(مربی و الله) مطبخی، فراش، طبیبان، متعلّمان، خازن،شربت‌دار،سر هنگام،اسفهلار، معمار، جهت شب رغایب (شب جمعه اول ماه رجب)، شب برات،شب استقبال پانزدهم رجب،شب میلاد نبی،

در مصر نیز فرصت را غنیمت شمرده و از هر ام سه گانه و مقابر فرعون‌ها دیدن کرده بودم. اینک باز می‌گشتم، خسته و کوفته، تا پس از آن که وظایف همیشگی خود را از سر گیرم، چند روزی استراحت کنم و به رفع مشکلاتی که در غیاب من پیش آمده بود، بپردازم. ولی سرونش به گونه‌ای دیگر بود.

بروشت، یکی از دوستان دیرینم که امیرالحاج شده بود، روزی به من پیشنهاد کرد که به عنوان بازرس کاروان‌ها همراه او به مکه روم. گفتم که هرگز به عنوان بازرس به مکه نخواهم رفت.

این نیت از ژرفای دلم برمی‌خاست، زیرا بر خلاف آنچه به ظاهر می‌نمود، ایمانم به خدا، در پی شب‌زنده‌داری‌های دوران نوجوانی، گاه تا مرز عرفان پیش می‌رفت. هر وقت نماز می‌خواندم مانند عاشقی که بامعشوق به خلوت نشیند، گوشه‌ای خلوت برمی‌گزیدم در را فرو می‌بستم و در انزوای روز، با تاریکی شب، به راز و نیاز با خدا می‌پرداختم و اغلب این بیت را زیر لب زمزمه می‌کردم:

الهی و خلاقی و حرزی و مولئی

الیک لدی الاعسار و الیسر افزع

آینه

محمد کاظم حسینیان

باغ و بوستان همت گماشت. خدمات پزشکی را گسترش داد. نجوم و ریاضی را توسعه بخشید. هنر و ادبیات و تاریخ و علوم را توان بخشید. اما زمانی که ابوسعید بهادر پادشاه ایلخانی، فرد مزور و نادانی را به

وقفنامه خواجه رشیدالدین و

وقفنامه خواجه رشیدالدین

روشنایی و خلاصه هر آنچه که وسیله آسایش و آرامش مردم می‌شود چه برای اهالی ربع رشیدی چه برای دیگر اهالی، همه چیز فراهم بوده است.

خدمات انسانی، اجتماعی خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی اگر در عالم بی‌نظیر نباشد، قطعاًکم‌نظیر است. او فقط در مدت کوتاه بیست و یک سال توانست با آن همه وسایل، رفاه و آسایش را برای مردم فراهم سازد، آن همه آثار خیر را به وجود آورد و آن‌همه موقوفات یا خیرات جاریه را به ثبت برساند. با این حال چنانکه متأسفانه در سرزمین ما مرسوم است، حسودان، بدگویان و سعایت‌کنان در هیچ دوره، ساکت ننشسته و پیوسته خاک تخلیط و حسادت در جام پیش افتادگان ریخته‌اند و با بدزبانی و فتنه‌انگیزی نام نیک خوشنامان را ضایع کرده‌اند. غافل از اینکه این خوشنامان نیستند که فراموش می‌شوند، آنان همیشه در یادها و خاطره‌های روزگاران می‌ماند و این بد اندیشان و حسودانند که همیشه آنان به بدی و نادرستی یاد می‌شود. رشیدالدین فضل‌الله یکی از وزرای خوشنامی بود که کشور را به یک پارچگی و ثبات رساند، در بیشتر شهرها به آبادانی و ساخت خانه و حفر قنات و احداث

پروردگارا، آفریدگارا، ای امید من، و ای پناه من!

به سوی توست که در خوشی و ناخوشی روی می‌آرم.

این ایمان استوار مرا را در تحمل دشواری‌ها یاری می‌داد. در روزهای شادکامی نیز تبر توجهم به خداوند افزوده می‌شد. بیشتر نماز می‌خواندم و بیشتر اشعار عارفانه‌ای را که از حفظ بودم، زیر لب زمزمه می‌کردم، تا آن که روحم آرام می‌گرفت و در حالات گفتگو با محبوب همه چیز را به فراموشی می‌سپردم. گاه تنها شنیدن نام خدا مرا به وجد می‌آورد.

با این همه در آغاز، به سفر مکه چندان عقیده نداشتم، و اگرچه برهان پیشنهاد خود را بارها تکرار کرده بودم، همچنان مردد بودم تا آن‌که روزی همسرم گفت: اگه می‌خواهی به مکه بری، برو، چرا مرددی؟ گفتم: پول ندارم.

به راستی هم پول نداشتم و اندک پس‌انداز خود را در سفر به آمریکای مرکزی خرج کرده بودم.

همسرم زنی مهربان بود. او نیز زمینهای عرفانی داشت که از نیاکانش به ارث برده بود. ولی از گونه‌ای تضاد درونی رنج می‌برد. وارستگی و افتادگی را از پدر

رشیدی تبریز با آن همه نظم و امنیت، دستخوش چپاول شد، همه کتب کتابخانه‌ها، داروهای داروخانه و وسایل بیمارستانی‌ها به بغما و تاراج رفت، تمام آثار رشیدالدین که در طول مدت وزارت ایجاد کرده بود نابود شد و ناامنی و بی‌نظمی و ظلم مجدداً در سراسر ایران رواج یافت و آن همه نشانه عدل و امنیت که خواجه در این مدت ایجاد کرده بود پایمال عوام شد.

سرانجام وقفنامه: خواجه رشیدالدین فضل‌الله بر اثر درایت و کیاست و نبوغی که داشت، می‌دانست که پس از مرگش بسیاری از زحمات او از بین خواهد رفت. بنابراین از هر یک از کتاب‌های او پنج یا ده نسخه توسط کاتبان استنساخ می‌شد و خواجه آنها را به نزد امین‌ترین دوستان خود به امانت می‌نهاد. چنانکه از کتاب جامع التواریخ نیز پنج نسخه به نزد امینان خود به امانت سپرد و این امر به امانت گذاشتن چند نسخه نزد امینان در آن زمان مرسوم بود چنانکه خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر دانشمند سلجوقیان نیز از کتاب «سیرالملوک» یا سیاست‌نامه خویش تعداد دوازده نسخه به امانت سپرد تا پس از مرگش انتشار یابند و چنانکه می‌دانیم پس از قتل فجیع نظام‌الملک توسی، امانت‌داران، کتابش را استنساخ و منتشر ساختند.

کتاب وقفنامه ربع رشیدی نیز پس از غارت کتابخانه رشیدی خوشبختانه در نزد کسانی نگهداری می‌شد و اگر چه از دستبرد زمانه و کم و کاستی روزگان مصون نماند اما در سال ۱۳۴۸ ش که مجلس علمی و تحقیقی برای بحث درباره رشیدالدین فضل‌الله در دانشگاه تهران و دانشگاه تبریز برگزار شد، زنده یاد دکتر منوچهر مرتضوی رییس دانشمندیادشکده ادبیات تبریز، ترتیبی فراهم آوردند که این وقفنامه را یکی دو تن از افراد خاندان محترم «سراج میر» که آن را در تصرف داشتند به دانشکده ادبیات تبریز آوردند و آنجا به نظر شرکت‌کنندگان آن مجلس رسید. بنا به پیشنهاد آن مجلس علمی و تحقیقی دایر بر اینکه این وقفنامه باید خریداری شده، به ملکیت ملت ایران سپرده شود، به مراجع فرهنگی و علمی کشور عرضه شد. انجمن آثار ملی ایران ترتیبی داد که این نسخه پس از مدت‌های مدید که در دست محافظت خانواده سراج میر قرار داشت در اختیار انجمن آثار ملی قرار گیرد. خوشبختانه با موافقت خانواده محترم سراج‌میر، نسخه مزبور که مراجع فرهنگی و علمی کشور عرضه شد. انجمن آثار ملی ایران ترتیبی داد که این نسخه پس از مدت‌های مدید که در دست محافظت خانواده سراج میر قرار داشت در اختیار انجمن آثار ملی قرار گیرد. خوشبختانه با موافقت خانواده محترم سراج‌میر، نسخه مزبور که بسیاری از اوراق آن، به خط خواجه رشیدالدین شخصاً نوشته شده و مابقی در همان تاریخ به خط حاکم شرع تبریز تحریر شده و تمام اوراق به دست خود خواجه رسید شماره‌گذاری شده، همچنین اوراق پررکنده دیگر، تحویل انجمن آثار ملی شد و انجمن جهت تنظیم و ترتیب آن نسخه مزبور را در اختیار زنده یادان مجتبی مینوی و ایرج افشار قرار داد و سرانجام نسخه چاپی آن در سال ۱۳۵۶ ش انتشار یافت.

از او بازخواست می‌کرد:

–این چه وضعیه که درست کردی؟

گفت:گویش با خداوند چنان بود که گویی خدا هم مانند فرزندان و شوهرش رویه‌روی او ننشسته و به او چشم دوخته است. و این از عمق ایمان او حکایات داشت.ولی خشم و تندى دیری نمی‌پایید و به زودی مهر و طوفان جای آن را می‌گرفت و او در پی دلجوئی و عذرخواهی برمی‌آمد. اما هرگز این عذرخواهی‌ها را بر زبان نمی‌آورد. آن را نشان می‌داد: برای یکی چای می‌ریخت. روی میز دیگری را تمیز می‌کرد و پشت صندلی سومی با نشی نرم می‌نهاد. این نوعی عذرخواهی خاموش بود. من به این وضع هم عادت کرده بودم. و نلندظفر و رادربایند.

این سرشت رؤیایی، هنگام برخورد با مشکلات رفتاری شگفت‌انگیز داشت. نخست نزدیک‌ترین کسانی را که همسرش باشد، گناهکار می‌دانست، هرچند مشکل پیش آمده هیچ ربطی به او نداشت. من نیز به این وضع عادت کرده بودم و پیشاپیش می‌گفتم: –می‌دونم، جانی باطل‌تره و گناهکار ازلی منم! پس از او فرزندانمش مقصر بودند و آماج ناسزاهایش قرار می‌گرفتند. آن‌گاه ثریا با خدا به نزاع برمی‌خاست و

نتیجه‌گیری

وقف یک موهبت الهی اسلامی است که گذشتگان، آن را به عنوان خیران جاریه محسوب می‌داشتند و عقیده داشتند که واقف همیشه زنده است و پس از مرگ نامش جاودان می‌ماند. اموال منقول و غیر منقول را برای آنکه کسی نتواند در آن دخل و تصرف نماید و خیرش به عموم مردم برسد، آنها را به صورت وقف در می‌آوردند و حتی در بیشتر موارد در محاضر شرع حاضر می‌شدند و صیغه وقف را جاری می‌کردند.

مردم اعتقاد داشتند که خیانت در مال وقف، بلایای فراوانی به دنبال خواهد داشت بنابراین کمتر کسی به دنبال مال وقفی می‌رفت. جالب اینکه درآمد اموال وقف، صرف امور خیریه می‌شد و امروز نیز چنین است. وقف، عملی ماندگار و پایدار است. نیکانمان و کسانی که املاک و اموالی را از طرق درست و شرعی به دست آورده‌اند، ضمناً دارای خصلت‌های الهی هستند، هم در این جهان به بدل و بخشش و خیرات مِیراث می‌پردازند و دل آدمیان را شاد، و زندگی آنها را هموار می‌سازند، هم به فکر آخرت و ثواب و عقاب جهانی دیگر هستند. بنابراین در زمان حیات خویش، پاره‌ای با تمام وسایل، املاک، باغ‌بستان، مزرعه و زمین و آبادی را وقف می‌کنند تا پس از حیات نیز دیگران از این املاک و اشیاء بهره‌مند گردند و از این رهگذر به جان واقف دعای خیری و پس از مرگ، آمرزشی برای واقف، از خداوند آرزو و طلب کنند.

خواجه رشید الدین فضل‌الله همدانی، وزیر مدبر و کارزان و طبیب نامدار عصر ایلخانی که به مدت بیست و یک کاردان در پست وزارت، به ساخت و ساز و آبادی و عمران پرداخت، آثار بسیاری نیز از جمله شهرستان ربع‌رشیدی را نیز ایجاد نمود و موقوفات فراوان را از خود به جای نهاد.

یاری‌نامه‌ها

- ۱- مینوی، مجتبی و افشار، ایرج «وقفنامه ربع رشیدی به کوشش: ج ۱، انجمن آثار ملی، تهران، ۲۵۶۴ صص سی و پنج، سی و شش.
- ۲- الگود، سیریل «تاریخ پزشکی ایران» ترجمه دکتر باهر فرقاتی، امیرکبیر تهران ۱۳۵۶ ص ۳۵۵.
- ۳- ستوده، حسن‌تقی «خطابه‌های تحقیقی درباره خواجه رشید» دانشگاه تبریز، دانشگاه تهران ۱۳۵۰، صص ۱۶۶ _ ۱۳۶.
- ۴-الگود، سیریل «تاریخ پزشکی در ایران» همان صفحه.
- ۵-حمیدی، سیدجعفر«وزیرکشان» نسل دانش –تهران ۱۳۶۹ ص ۲۲.
- ۶-همان ص ۲۴.
- ۷-وقفنامه ربع رشیدی «معرفی نسخه خطی» ایرج افشار، مجتبی مینوی آرماده ۱۳۵۰ – صص بیست و هفت و بیست و هشت.

پایان

از من بود، از صرفه جویی‌های خود همواره مختصری لابه‌لای ملاقه‌ها پنهان می‌کرد تا روز مبدا به کار آید! آن روز نیز چنین کرد. این اندوختهٔ مختصر را از لای ملاقه‌ای درآورد و به من داد و گفت: –اگه می‌خواهی به مکه بری، برو! خلع سلاح شده بودم. دوستم امیرالحاج بود و همسرم هزینهٔ سفرم را می‌پرداخت. دیگر بهانه‌ای نداشتم. پس ثبت‌نام کردم و عازم مکه شدم. اما نه به عنوان بازرس کاروان‌ها، بلکه مانند همه زائران دیگر، و با پولی که همسرم داده بود.مسعود و سهراب در همسایگی ما زندگی می‌کردند. وضع مالی هر دو خوب بود. آنان نیز با همسرانشان، مهین و مریم، قصد داشتند به مکه روند.

وقتی که از نام‌نویسی من آگاه شدند و دانستند که امیرالحاج از دوستان دیرین من است، در عزم خود راسخ‌تر شدند و من به پیشنهاد کردند همه در یک کاروان باشیم، من، اگرچه ترجیح می‌دادم در سفر حج تنها باشم و با آرامش خیال به زیارت بپردازم، پیشنهاد آنان را پذیرفتم و آن را بسا امیرالحاج در میان نهادم. مقدمات کار زود فراهم شد.

چهارشنبه ۱۹فروردین ۱۳۹۴ – سال هشتادونهم-شماره ۲۶۱۲۶

فرهنگی

ایران‌ات | ویژه فرهنگ تاریخ و تمدن ایران وجهان/ ۲۱۵

کشف

با یاد مسافر بهاری دکتر باستانی پاریزی –۲

جزئی ز سبع گردونیم

مسلماً تاریخ کرمان و ایران برای این مرد ساده‌دل ساده‌زیست آزاده بلند قامت پاریز «عصای ریگ پدری» را در دست داشت کلاهدش را برخواهد داشت. استاد پاریزی علاوه بر اینکه مورخ، نویسنده، پژوهشگر، موسیقی پژوه و استاد دانشگاه بوده است روزنامه‌نگار بوده‌اند، ایشان درجایی مرقوم داشته که در خرداد ۱۳۴۰ شمسی آخرین شماره نامه هفت واد را منتشر کردم: "مضافاً در طول مدتی قریب ۲۰ سال همکاری با جراید داشته بنابراین این خود دلیلی است که بیانگر اشتغال استاد به حرفه روزنامه‌نگاری بوده که در ردیف عناوین اعلامی قید نشده است. قلم نقاد و طنان ایشان مربوط به همان زمان همکاری با جراید و روزنامه‌ها بوده که در ادامه به سایر نوشته‌های جات و اشعار ایشان سرایت کرده است.بنابراین با این وضعیت گرچه استاد خود هفتی به دنیا نیامده ولی در عمل خود مرد عدد هفت‌ها بوده است. استاد در مقدمه کتاب هشت‌الهفت مرقوم داشته‌اند (که مخلص در جزء سی چهل کتاب خود «در تاریخ چاپ اولیه آن در سال ۱۳۶۳» حال آنکه امروز تعداد این کتاب‌ها قریب ۶۷ جلد می‌باشد) هفت کتاب داشته که اختصاصاً و استثنائاً نام آنها با عدد هفت همراه بوده،خاتون هفت‌قلعه، آسیای هفت‌سنگ، کوه چغه پیچ، نای هفت بند، زیر این هفت آسمان، ازدهای هفت‌سر و بالاخره سنگ هفت‌قلم که همه‌ها،بنها مجموعه مقالات مخلص بوده است. من گمان داشتم بعد از چاپ هفتم کتاب دیگر پیمانه عمر مخلص به خط هفتم رسیده و خوانندگان از شر این نویسنده هفت‌خط نجات خواهند یافت اما چنان می‌نماید که مقالات مخلص شده است مثل شبدر هفت چین یا موی سر زنگی که هر چین که بگذرد، چین بعد از چین پیشین پریش‌تر است. خدا کند خوانندگان نگویند که کتاب‌های باستانی می مثل پایه‌های ملخ مصری هر هفت سال یکبار حمله می‌کنند.)^{۱۱}

استاد در همین مقدمه عنوان می‌کند که: «نوشتنه‌های من تا بایع سبک دقیق تحقیقات تاریخی نیست ولی از تاریخ هم جدا نیست چیزی در حکم آش هفت‌ناله در شمالی‌هاست که حیوانات هفت‌گانه که در آن و ول می‌خورند یا (سرکه هفت‌جوش) اهل ولایت است و یا در حکم هفت آجیل کرمانی‌هاست که آجیلی است هفت‌مغز و هر چند برای چهارشنبه‌سوری است و با وجودی که آب و نان نیست اما این قدرت را دارد که یک طشت از آن ش یک شب ۱۴ ساعتی زمستان جمعی را چنان سرگرم کند تا وقتی چشم بکشایند که صبح رسیده است، در حالی که یکبار داستان هفت‌پیکر نظامی را از سر سز تا ته خوانده و یکریز حرف زده و تخم‌شکنسته‌اند.»^{۱۲}

ما که جزئی ز سبع گردونیم

تا بو بیرون هفت بیرونیم^{۱۳}
از یک به اضافه هفت استاد هشت‌الهفت شروع کردیم. بازگشتت مجدد به عدد هفت می‌کنیم و بر اساس همان شمارش استاد در مورد هفت کتاب ایشان بحث را ادامه می‌دهیم.

خاتون هفت‌قلعه اولین کتاب از مجموعه هفتی ایشان است که شامل شش مقاله و مقدمه و شعر است. وجه تسمیه کتاب برگرفته از مقاله‌ای است که به نام خاتون هفت‌قلعه «قلعه‌ها و بناهای دختر در ایران» می‌باشد که در چاپ هفتم آن بیش از ۳۳۰ صفحه است که دایر مدار موضوع بحث این کتاب است در یکی از این مقدمات، که در خزان

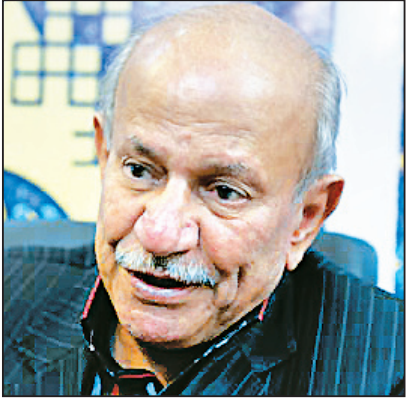
^[1] ۳۴۲ زیر این هفت آسمان استاد پاریزی چاپ پنجم

^[2] سال ۱۳۹۰ نشر علم، ص ۱۷- ۱۲/۱۰ هفت (تاریخ پاریزی)

^[3] چاپ چهارم سال ۱۳۷۷ انتشارات ارغوان، ص ۱۳/ ۱۱- ۷-

^[4] ص ۲۱۹/۱۴، ص ۱۱۴/ ۶۲۰ خاتون هفت‌قلعه چاپ هفتم ۱۳۹۲

^[5] نشر علم استاد پاریزی، ص ۱۵- ۱۲/ ۱۶- ص ۶۰۰

دکتر سعید جعفرزاده

بخش نخست این مقاله را در شماره قبل خواندید

و اکنون بخش دوم و پایانی را تقدیم می کنیم.

روضة: که حوض آب در میان صحن آن است و آن مشتمل است بر دو مسجد، یک مسجد صیفی ... و یکی دیگر مسجد شتوی ...

خاتناه دارالضیافه: «جهت مجاوران و مسافران با مطبخ و حوایسج خانه و توابع آن از تحتانی و فوقانی – جانب ایمن جهت مجاوران و جانب ایسسر جهت مسافران.

دارالشفا: و شربخانه (شربت‌خانه) و مخزن ادویه و سرای طبیب و ...

سرای متولی، سرای مُشرف، سرای ناظر، حجره‌ها، حَمّام، حوض‌خانه، سقای‌ها به چند موضع جهت مبرز، سرایستان، دوسراچه، دهلیز بزرگ، خزانه، انبارها و سایر بقاع خیر.

در بیان اولاد که موقوف علیه‌اند به موجب مذکور: فرزند اغّز اعلی، ابقاه الله، جلال ... ابراهیم...مجد... عبداللطیف...محمد...احمد...محمود...شهاب...

در ذکر موقوفات و تفصیل آن و آن مشتمل بر

دو فصل

فصل اول: آنچه در تاریخ سابق وقف کردم و حکم قضیات اسلام به صحت آن در آن تاریخ بدان متصل شده و تفصیل آن بر این وجه است.

املاک بلده یزد و نواحی آن، املاک بلده همدان، املاک بلده تبریز و نواحی آن. در شمارش املاک بلده یزد می توان گفت که خواجه علاقه بسیاری به شهر و نواحی یزد داشته و اگر چه محل وزرات وی تا سرزمین یزد فاصله‌ای طولانی داشته است، اما چنانچه در وقفنامه می‌خوانیم، تعداد موقوفات او در بلده یزد بیشتر از تمام نواحی دیگر بوده است. خواجه املاک و رقبای خود را در نقاط مختلف یزد با ذکر محل روستا یا شهر با نشانی دقیق و مساحت و درآمد آنها را بیان داشته و با شمارش رقبات یزد معلوم می‌شود که خواجه در این منطقه ۵۶۳ رقبه‌اعم از مزرعه، کاریز یا قنوتان، زمین‌باغ، خانه، زمین در صحرا یا در شهر، حصن (قلعه) بستان، خان (چشمه

کاوش

حمیدمجتهدی

سفرنامه حج: دکتر جواد حدیدی

در صحرای محشر

در آن سال قصد مکه نداشتم. تازه از سفری دور و دراز به آمریکای مرکزی بازگشته و خسته و فرسوده بودم. به خصوص که به آثار باستانی عشق می‌ورزم و هر جا می‌رفتم، همه وقت خود را صرف دیدن این گونه آثار می‌کردم.

در مکزیک به تماشای ویرانه‌های مونهالبا و بناهای بازمانده از تمدن مایاها و آزتک‌ها و تونک‌ها رفتم و در پوئبلا و اوخاکا و میریدا از نزدیک با آداب و رسوم سرخ‌پوستان و بومیان آمریکا آشنا شده بودم.

و چاه) حجره، فضا که متلاصقند.(به هم مربوطند) در صحرای قصبه مهرجرد، از قبیل خانه و حجره و اصطبل، توتستان، درخت و ... جمعا ۵۶۳ رقبه داشته است. پس از یزد بزرگترین شهر پارسی که مورد توجه بسیار بوده است. املاک بلده تبریز، ۸۰ رقبه، املاک بلده مراغه، املاک دارالملک تبریز. (صص۱۰۵- ۱۱۳)

املاک بلده مراغه، ایضا املاک دارالملک تبریز:

خواجه در تعیین متولی و مشرف و ناظر که مانند که مانند نایب متولی است، با دقت و ظرافت اظهار نظر کرده است.

خواجه رشید الدین اگر چه تولیت ابواب البّتر ربع رشیدی و اوقاف قدیم آنرا به ارشد بنای خود تفویض کرده است اما بدین فکر بوده که ممکن است بین اولاد عدم تفاهم و اختلاف پیش آید پس به فکر نگهداری شهرستان رشیدی تا چندین نسل بعد بوده است.

به فرزندان نصیحت کرده و به متولی توصیه نموده که راستی پیشه کند و راه درست پیش گیرد تا موفق شود: و با عموم خلق معامله راست کند و قول خود را خلاف نگرداند... و در کار ساختن، مُجَد باشد خصوصا بدان چه بدو مفوض است و امانت و دیانت و دوستی و راستی شعار خود سازد و در عمارت رقبات و موقوفات کوشد و عمارت دوست بافشد تا به یمن و برکات آن بسیار نیکویی‌ها بیند و یقین داند که بعد قضا،الله و قدره، نیکویی که به من رسید و توفیقی که مرا در این مختصر خیرات که کردم دست داد اکثر آن به واسطه عمارت دوستی بود و اجتهاد که در آن باب رفت و باید که مردم را جهت مهمات و مصالح پیش خود نگاه دارد و با ایشان صحبت ورزد یا به مهمات و مصالح، نصب کند. کسانی را اختیار کند که امین و راست و متدین باشند. چه هر بنیاد که بر غیر چنین کسان نهند، همه کج آید و اعتماد را نشاید.(ص۱۱۳)

خواجه در کتاب وقفنامه، علاوه بر کلیات، به جزئیات نیز پرداخته و هیچ نکته‌ای را از خاطر نینداخته است چنانکه در خاتمه کتاب، بیان مصارفی که در سایر فصول این وقفیه مذکور است، وجود تمام مصارف را در نظر گرفته است حتی طعام مجاوران و مسکینان و مسافران در دارالضیافه، آش مسکینان در دارالمساکین، آش ایسام و لیالی متبرکه، وجه اوقات سماع، انواع روشنایی‌ها از شمع و قندیل و مشعله و چراغ، وجه عطر و بخور، وجه‌دارالشفا، وجه پای افزار مسافران و تکفین اموات و بسیاری دیگر.

حقوق مدرسان،مُعبد(معلم)،شیخ،متصوفه،مدرس سایر علوم، امام، واعظ، خادم، خازن، فقها، معلم، عمله، فراش، بواب، موزنان، مرْتَب، سقا، شمس‌لدار، ایّام، حَفَظ، کلیددار، مُرتزجه، اتابک(مربی و الله) مطبخی، فراش، طبیبان، متعلمان، خازن،شربت‌دار،سر هنگام،اسفهلار، معمار، جهت شب رغایب (شب جمعه اول ماه رجب)، شب برات،شب استقبال پانزدهم رجب،شب میلاد نبی،

در مصر نیز فرصت را غنیمت شمرده و از هر ام سه گانه و مقابر فرعون‌ها دیدن کرده بودم. اینک باز می‌گشتم، خسته و کوفته، تا پس از آن که وظایف همیشگی خود را از سر گیرم، چند روزی استراحت کنم و به رفع مشکلاتی که در غیاب من پیش آمده بود، بپردازم. ولی سرنوشت به گونه‌ای دیگر بود.

بروشت، یکی از دوستان دیرینم که امیرالحاج شده بود، روزی به من پیشنهاد کرد که به عنوان بازرس کاروان‌ها همراه او به مکه روم. گفتم که هرگز به عنوان بازرس به مکه نخواهم رفت.

این نیت از ژرفای دلم برمی‌خاست، زیرا بر خلاف آنچه به ظاهر می‌نمود، ایمانم به خدا، در پی شب‌زنده‌داری‌های دوران نوجوانی، گاه تا مرز عرفان پیش می‌رفت. هر وقت نماز می‌خواندم مانند عاشقی که بامعشوق به خلوت نشیند، گوشه‌ای خلوت برمی‌گزیدم در را فرو می‌بستم و در انزوای روز، با تاریکی شب، به راز و نیاز با خدا می‌پرداختم و اغلب این بیت را زیر لب زمزمه می‌کردم:

الهی و خلاقی و حرزی و مولئی

الیک لدی الاعسار و الیسر افزع

آینه

محمد کاظم حسینیان

باغ و بوستان همت گماشت. خدمات پزشکی را گسترش داد. نجوم و ریاضی را توسعه بخشید. هنر و ادبیات و تاریخ و علوم را توان بخشید. اما زمانی که ابوسعید بهادر پادشاه ایلخانی، فرد مزور و نادانی را به

وقفنامه خواجه رشیدالدین و

ربع رشیدی تبریز

ربع رشیدی تبریز

نام «تاج‌الدین علیشاه» در وزارت با او شریک ساخت. کشور دیگر روز خوش ندید. تاج‌الدین علیشاه پیوسته نزد سلطان از او بلذیانی و سعایت می‌کرد و مرتباً به اهالی، همه چیز فراهم بوده است.

خدمات انسانی، اجتماعی خواجه‌رشیدالدین فضل‌الله همدانی اگر در عالم‌بی‌نظیر نباشد، قطعاًکم‌نظیر است. او فقط در مدت کوتاه بیست و یک سال توانست با آن همه وسایل، رفاه و آسایش را برای مردم فراهم سازد، آن همه آثار خیر را به وجود آورد و آن‌همه موقوفات یا خیرات جاریه را به ثبت برساند. با این حال چنانکه متأسفانه در سرزمین ما مرسوم است، حسودان، بدگویان و سعایت‌کنان در هیچ دوره، ساکت ننشسته و پیوسته خاک تخلیط و حسادت در جام پیش افتادگان ریخته‌اند و با بلذیانی و فتنه‌انگیزی نام نیک خوشنامان را ضایع کرده‌اند. غافل از اینکه این خوشنامان نیستند که فراموش می‌شوند، آنان همیشه در یادها و خاطره‌های روزگاران می‌ماند و این بد اندیشان و حسودانند که همیشه از آنان به بدی و نادرستی یاد می‌شود. رشیدالدین فضل‌الله یکی از وزرای خوشنامی بود که کشور را به یک پارچگی و ثبات رساند، در بیشتر شهرها به آبادانی و ساخت خانه و حفر قنات و احداث

پروردگارا، آفریدگارا، ای امید من، و ای پناه من!

به سوی توست که در خوشی و ناخوشی روی می‌آرد.

این ایمان استوار مرا را در تحمل دشواری‌ها یاری می‌داد. در روزهای شادکامی نیز تبر توجهم به خداوند افزوده می‌شد. بیشتر نماز می‌خواندم و بیشتر اشعار عارفانه‌ای را که از حفظ بودم، زیر لب زمزمه می‌کردم، تا آن که روحم آرام می‌گرفت و در حالات گفتگو با محبوب همه چیز را به فراموشی می‌سپردم. گاه تنها شنیدن نام خدا مرا به وجد می‌آورد.

با این همه در آغاز، به سفر مکه چندان عقیده نداشتم، و اگرچه برهان پیشنهاد خود را بارها تکرار کرده بودم، همچنان مردد بودم تا آن‌که روزی همسرم گفت: آگه می‌خواهی به مکه بری، برو، چرا مرددی؟ گفتم: پول ندارم.

به راستی هم پول نداشتم و اندک پس‌انداز خود را در سفر به آمریکای مرکزی خرج کرده بودم.

همسرم زنی مهربان بود. او نیز زمینه‌ای عرفانی داشت که از نیاکانش به ارث برده بود. ولی از گونه‌ای تضاد درونی رنج می‌برد. وارستگی و افتادگی را از پدر

رشیدی تبریز با آن همه نظم و امنیت، دستخوش چپاول شد، همه کتب کتابخانه‌ها، داروهای داروخانه و وسایل بیمارستانی‌ها به بغما و تاراج رفت، تمام آثار رشیدالدین که در طول مدت وزارت ایجاد کرده بود نابود شد و ناهمنی و بی‌نظمی و ظلم مجدداً در سراسر ایران رواج یافت و آن همه نشانه عدل و امنیت که خواجه در این مدت ایجاد کرده بود پایمال عوام شد.

سرانجام وقفنامه: خواجه رشیدالدین فضل‌الله بر اثر درایت و کیاست و نبوغی که داشت، می‌دانست که پس از مرگش بسیاری از زحمات او از بین خواهد رفت. بنابراین از هر یک از کتاب‌های او پنج یا ده نسخه توسط کاتبان استنساخ می‌شد و خواجه آنها را به نزد امین‌ترین دوستان خود به امانت می‌نهاد. چنانکه از کتاب جامع التواریخ نیز پنج نسخه به نزد امینان خود به امانت سپرد و این امر به امانت گذاشتن چند نسخه نزد امینان در آن زمان مرسوم بود چنانکه خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر دانشمند سلجوقیان نیز از کتاب «سیرالملوک» یا سیاست‌نامه خویش تعداد دوازده نسخه به امانت سپرد تا پس از مرگش انتشار یابند و چنانکه می‌دانیم پس از قتل فجیع نظام‌الملک توسی، امانت‌داران، کتابش را استنساخ و منتشر ساختند.

کتاب وقفنامه ربع رشیدی نیز پس از غارت کتابخانه رشیدی خوشبختانه در نزد کسانی نگهداری می‌شد و اگر چه از دستبرد زمانه و کم و کاستی روزگان مصون نماند اما در سال ۱۳۴۸ ش که مجلس علمی و تحقیقی برای بحث درباره رشیدالدین فضل‌الله در دانشگاه تهران و دانشگاه تبریز برگزار شد، زنده یاد دکتر منوچهر مرتضوی رییس دانشمندیادشکده ادبیات تبریز، ترتیبی فراهم آوردند که این وقفنامه را یکی دو تن از افراد خاندان محترم «سراج میر» که آن را در تصرف داشتند به دانشکده ادبیات تبریز آوردند و آنجا به نظر شرکت‌کنندگان آن مجلس رسید. بنا به پیشنهاد آن مجلس علمی و تحقیقی دایر بر اینکه این وقفنامه باید خریداری شده، به ملکیت ملت ایران سپرده شود، به مراجع فرهنگی و علمی کشور عرضه شد. انجمن آثار ملی ایران ترتیبی داد که این نسخه پس از مدت‌های مدید که در دست محافظت خانواده سراج میر قرار داشت در اختیار انجمن آثار ملی قرار گیرد. خوشبختانه با موافقت خانواده محترم سراج‌میر، نسخه مزبور که مراجع فرهنگی و علمی کشور عرضه شد. انجمن آثار ملی ایران ترتیبی داد که این نسخه پس از مدت‌های مدید که در دست محافظت خانواده سراج میر قرار داشت در اختیار انجمن آثار ملی قرار گیرد. خوشبختانه با موافقت خانواده محترم سراج‌میر، نسخه مزبور که بسیاری از اوراق آن، به خط خواجه رشیدالدین شخصاً نوشته شده و مابقی در همان تاریخ به خط حاکم شرع تبریز تحریر شده و تمام اوراق به دست خود خواجه رسید شماره‌گذاری شده، همچنین اوراق پرارکنده دیگر، تحویل انجمن آثار ملی شد و انجمن جهت تنظیم و ترتیب آن نسخه مزبور را در اختیار زنده یادان مجتبی مینوی و ایرج افشار قرار داد و سرانجام نسخه چاپی آن در سال ۱۳۵۶ ش انتشار یافت.

از بازخواست می‌کرد:

–این چه وضعیه که درست کردی؟

گفت:گویش با خداوند چنان بود که گویی خدا هم مانند فرزندان و شوهرش روبه‌روی او نشسته و به او چشم دوخته است. و این از عمق ایمان او حکایات داشت.ولی خشم و تندى دیری نمی‌پایید و به زودی مهر و طوفان جای آن را می‌گرفت و او در پی دلجوئی و عذرخواهی برمی‌آمد. اما هرگز این عذرخواهی‌ها را بر زبان نمی‌آورد. آن را نشان می‌داد: برای یکی چای می‌ریخت. روی میز دیگری را تمیز می‌کرد و پشت صندلی سومی با نشی نرم می‌نهاد. این نوعی عذرخواهی خاموش بود. من به این وضع هم عادت کرده بودم. در ثریا در مسائل مادی درگذشت و بلندنظر و سخاوتمند بود. هرگز مال نمی‌اندوخت، و با آن‌که خود کارمند دولت بود و حقوقی می‌گرفت، پس اندازی نداشت. حقوق ماهانهٔ خود را همراه درآمد من خرج می‌کرد. یار و یاساور درماندگان بود. به آنان خوراک و پوشاک می‌داد و برای سازمان‌های خیریه گوسفند قربانی می‌فرستاد. به گونه‌ای که در پایان ماه از درآمد خودش و من چیزی باقی نمی‌گذاشت. ولی چون دوراندیش تر

نتیجه‌گیری

وقف یک موهبت الهی اسلامی است که گذشتگان، آن را به عنوان خیران جاریه محسوب می‌داشتند و عقیده داشتند که واقف همیشه زنده است و پس از مرگ نامش جاودان می‌ماند. اموال منقول و غیر منقول را برای آنکه کسی نتواند در آن دخل و تصرف نماید و خیرش به عموم مردم برسد، آنها را به صورت وقف در می‌آوردند و حتی در بیشتر موارد در محاضر شرع حاضر می‌شدند و صیغه وقف را جاری می‌کردند.

مردم اعتقاد داشتند که خیانت در مال وقف، بلایای فراوانی به دنبال خواهد داشت بنابراین کمتر کسی به دنبال مال وقفی می‌رفت. جالب اینکه درآمد اموال وقف، صرف امور خیریه می‌شد و امروز نیز چنین است. وقف، عملی ماندگار و پایدار است. نیکانمان و کسانی که املاک و اموالی را از طرق درست و شرعی به دست آورده‌اند، ضمناً دارای خصصت‌های الهی هستند، هم در این جهان به بدل و بخشش و خیرات مِیراث می‌پردازند و دل آدمیان را شاد، و زندگی آنها را هموار می‌سازند، هم به فکر آخرت و ثواب و عقاب جهانی دیگر هستند. بنابراین در زمان حیات خویش، پاره‌ای با تمام وسایل، املاک، باغ‌بستان، مزرعه و زمین و آبادی را وقف می‌کنند تا پس از حیات نیز دیگران از این املاک و اشیاء بهره‌مند گردند و از این رهگذر به جان واقف دعای خیری و پس از مرگ، آمرزشی برای واقف، از خداوند آرزو و طلب کنند.

خواجه رشید الدین فضل‌الله همدانی، وزیر مدبر و کارزان و طبیب نامدار عصر ایلخانی که به مدت بیست و یک کاردان در پست وزارت، به ساخت و ساز و آبادی و عمران پرداخت، آثار بسیاری نیز از جمله شهرستان ربع‌رشیدی را نیز ایجاد نمود و موقوفات فراوان را از خود به جای نهاد.

یاری‌نامه‌ها

۱- مینوی، مجتبی و افشار، ایرج «وقفنامه ربع رشیدی به کوشش: ج ۱، انجمن آثار ملی، تهران، ۲۵۶۴ صص سی و پنج، سی و شش.
۲-الگود، سیریل «تاریخ پزشکی ایران» ترجمه دکتر باهر فرقاتی، امیرکبیر تهران ۱۳۵۶ ص ۳۵۵.
۳- ستوده، حسن‌تقی «خطابه‌های تحقیقی درباره خواجه رشید» دانشگاه تبریز، دانشگاه تهران ۱۳۵۰، صص ۱۶۶ _ ۱۳۶.
۴-الگود، سیریل «تاریخ پزشکی در ایران» همان صفحه.
۵-حمیدی، سیدجعفر «وزیرکشان» نسل دانش –تهران ۱۳۹۹ ص ۲۲.
۶-همان ص ۲۴.
۷-وقفنامه ربع رشیدی «معرفی نسخه خطی» ایرج افشار، مجتبی مینوی آرماده ۱۳۵۰ – صص بیست و هفت و بیست و هشت.

از من بود، از صرفه جویی‌های خود همواره مختصری لابه‌لای ملاقه‌ها پنهان می‌کرد تا روز مبدا به کار آید! آن روز نیز چنین کرد. این اندوختهٔ مختصر را از لای ملاقه‌ای درآورد و به من داد و گفت: –اگه می‌خواهی به مکه بری، برو! خلع سلاح شده بودم. دوستم امیرالحاج بود و همسر هزینهٔ سفرم را می‌پرداخت. دیگر بهانه‌ای نداشتم. پس ثبت‌نام کردم و عازم مکه شدم. اما نه به عنوان بازرس کاروان‌ها، بلکه مانند همه زائران دیگر، و با پولی که همسرم داده بود.مسعود و سهراب در همسایگی ما زندگی می‌کردند. وضع مالی هر دو خوب بود. آنان نیز با همسرانشان، مهین و مریم، قصد داشتند به مکه روند.

وقتی که از نام‌نویسی من آگاه شدند و دانستند که امیرالحاج از دوستان دیرین من است، در عزم خود راسخ‌تر شدند و من به پیشنهاد کردند همه در یک کاروان باشیم، من، اگرچه ترجیح می‌دادم در سفر حج تنها باشم و با آرامش خیال به زیارت بپردازم، پیشنهاد آنان را پذیرفتم و آن را بسا امیرالحاج در میان نهادم. مقدمات کار زود فراهم شد.

چهارشنبه ۱۹فروردین ۱۳۹۴ – سال هشتادونهم-شماره ۲۶۱۲۶

فرهنگی

ایده فرهنگی تاریخ و تمدن ایران وجهان/ ۲۱۵ | اخبارات

محمد جواد سالمی پاریزی

کشف

با یاد مسافر بهاری دکتر باستانی پاریزی –۲

جزئی ز سبع گردونیم

۱۳۶۳ به خط استناد و به منظور چاپ سوم تحریر یافته است البته خوانندگان محترم می‌دانند چنانچه مقدمه‌های کتاب استاد قرائت نشود و صرفاً به متن توجه شود حکایت همان قرمه بی پیاز است. مقدمه با ذکر «با عنایت به خاتون عرب» آغاز گردیده و در ذیل آن استاد قید کرده «شاید قبل از اینکه مخلص پای بسه خاتون نهاد، کتاب خاتون هم آخرین خانه خود را در روزبهان یافته باشد، ولی البته سودای تجدید چاپ آن تا هفت بار همچنان در سر این پیر هف‌هغو باقیست. «اما پیر شدیم و دل جوان است هنوز»! –استاد در مقدمه‌ای دیگری که با خط ایام پیری در تاریخ ۱۳۹۰/۱/۲۰ برای مقدمه چاپ هفتم می‌نویسد: «در تاریخ ۱۳۶۰ مضافاً در طول مدتی قریب ۲۰ سال همکاری با جراید داشته بنابراین این خود دلیلی است که بیانگر اشتغال استاد به حرفه روزنامه‌نگاری بوده که در ردیف عناوین اعلامی قید نشده است. قلم نقاد و طنان ایشان مربوط به همان زمان همکاری با جراید و روزنامه‌ها بوده که در ادامه به سایر نوشته‌های جات و اشعار ایشان سرایت کرده است.بنابراین با این وضعیت گرچه استاد خود هفتی به دنیا نیامده ولی در عمل خود مرد عدد هفت‌ها بوده است. استاد در مقدمه کتاب هشت‌الهفت مرقوم داشته‌اند (که مخلص در جزء سی چهل کتاب خود «در تاریخ چاپ اولیه آن در سال ۱۳۶۳» حال آنکه امروز تعداد این کتاب‌ها قریب ۶۷ جلد می‌باشد) هفت کتاب داشته که اختصاصاً و استثنائاً نام آنها با عدد هفت همراه بوده،خاتون هفت‌قلعه، آسیای هفت‌سنگ، کوه چغه پیچ، نای هفت بند، زیر این هفت آسمان، ازدهای هفت‌سر و بالاخره سنگ هفت‌قلم که همه‌ها،بنها مجموعه مقالات مخلص بوده است. من گمان داشتم بعد از چاپ هفتم کتاب دیگر پیمانه عمر مخلص به خط هفتم رسیده و خوانندگان از شر این نویسنده هفت‌خط نجات خواهند یافت اما چنان می‌نماید که مقالات مخلص شده است مثل شبدر هفت چین یا موی سر زنگی که هر چین که بگذرد، چین بعد از چین پیشین‌پرشت‌تر است. خدا کند خوانندگان نگویند که کتاب‌های باستانی می مثل پایه‌های ملخ مصری هر هفت سال یکبار حمله می‌کنند.»^۱

استاد در همین مقدمه عنوان می‌کند که: «نوشته‌های من تا بایع سبک دقیق تحقیقات تاریخی نیست ولی از تاریخ هم جدا نیست چیزی در حکم آش هفت‌ناله در شمالی‌هاست که حیوانات هفت‌گانه که در آن و ول می‌خورند یا (سرکه هفت‌جوش) اهل ولایت است و یا در حکم هفت آجیل کرمانی‌هاست که آجیلی است هفت‌مغز و هر چند برای چهارشنبه‌سوری است و با وجودی که آب و نان نیست اما این قدرت را دارد که یک طشت است از آن یک شب ۱۴ ساعتی زمستانا جمعی را چنان سرگرم کند تا وقتی چشم بگشایند که صبح رسیده است، در حالی که یکبار داستان هفت‌پیکر نظامی را از سر سز تا ته خوانده و یکریز حرف زده و تخم‌شکنسته‌اند.»^۲

ما که جزئی ز سبع گردونیم

تا تو بیرون هفت بیرونیم^۳

از یک به اضافه هفت استاد هشت‌الهفت شروع کردیم. بازگشت مجدده به عدد هفت می‌کنیم و بر اساس همان شمارش استاد در مورد هفت کتاب ایشان بحث را ادامه می‌دهیم.

خاتون هفت‌قلعه اولین کتاب از مجموعه هفتی ایشان است که شامل شش مقاله و مقدمه و شعر است. وجه تسمیه کتاب برگرفته از مقاله‌ای است که به نام خاتون هفت‌قلعه «قلعه‌ها و بناهای دختر در ایران» می‌باشد که در چاپ هفتم آن بیش از ۳۳۰ صفحه است که دایر مدار موضوع بحث این کتاب است در یکی از این مقدمات، که در خزان سال ۱۳۹۰ نشر علم، ص ۱۷- ۱۲/۱۱ هفت (استاد پاریزی) چاپ چهارم سال ۱۳۷۷ انتشارات ارغوان، ص ۱۱- ۷/۱- ۱۹/۱۴، ص ۱۱۴- ۶۲۱ خاتون هفت‌قلعه چاپ هفتم ۱۳۹۲ نشر علم استاد پاریزی، ص ۱۵- ۱۶/۱۲، ص ۶۰۰.

پانویس:

۱-۲۳۴ زیر این هفت آسمان استاد پاریزی چاپ پنجم سال ۱۳۹۰ نشر علم، ص ۱۷- ۱۲/۱۰ هفت (استاد پاریزی) چاپ چهارم سال ۱۳۷۷ انتشارات ارغوان، ص ۱۳/۱۱- ۷/۱- ۱۹/۱۴، ص ۱۱۴- ۶۲۱ خاتون هفت‌قلعه چاپ هفتم ۱۳۹۲ نشر علم استاد پاریزی، ص ۱۵- ۱۶/۱۲، ص ۶۰۰.

شرح

دکتر رضا داوری

اعتدال، مثل عدل و تعادل یک وضع عام است و اختصاص به روش زندگی و رفتار و عمل اخلاقی و سیاسی و روحیه مردمان ندارد. چنانکه پزشکان از اعتدال مزاج میگفتند و در گردش فصول و اختلاف شب و روز مواقعی به نام اعتدال بهاری و خزانیهست. یونانیان که بنای نظم جهان را بر عدل و اعتدال می دیدند، معتقد بودند که سیاست باید با این نظم هماهنگ و متناسب باشد. براین مبنا بود که ارسطو اعتدال را در اخلاق و سیاست مورد بحث قرار داد و آن را به صورت تازه‌ای تعریف کرد و میزان عمل

قرار داد. ولی نباید استنباط شود که یونانیان آراء و نظرهای سیاسی خود را بر مبنای مطالعات نجومی و کیهانی بنا کرده اند. آنها نظر درست و عمل عادلانه را موقوف به زندگی در مدینه می دانستند و معتقد بودند که میان عمل و نظر و نظم جهانی تناظری وجود دارد. پیامبر عظیم الشان اسلام هم وقتی قیام زمین و آسمان‌ها را به «عدل» دانست، می خواست بر اهمیت عدل تأکید فرماید نه اینکه عدل را مستنبط از نظام فلکی بداند. افلاطون و ارسطو صورت عدل آسمانی را در مدینه انسانی طلب کردند و با این نظر بود که طراحی راه قانونگذاری بشری و سیاست عقلی آغاز شد. هرچند که این راه تا دوره جدید پر رهرو نبود، فیلسوفان یونانی صورتی از قواعد عمل در سیاست و اخلاق را تدوین کردند. آنان عمل شایسته را «فضیلت» خواندند و در بیان و تعریف فضیلت آن را اعتدال به معنی بودن میان دو حد افراط و تفریط دانستند. سؤال این است که آیا عقل عملی و فروزنیس (فضیلت عقلی) کسب کردنی است و اگر باشد آن را از کجا باید به دست آورد؟ به این پرسش در مجال دیگر باید اندیشید. اکنون به نظر میرسد که اگر این فضیلت موجود باشد اعتدال هم هست. پس همه مشکل در نقصان و پوشیدگی فضیلت عقلی است.

در شرایطی که افراط و تفریط حاکم و غالب است تمیز میان اضداد هم دشوار می شود. چنانکه ممکن است افراط را اعتدال و اعتدال را افراط بخوانند. همه اهل افراط و تفریط خود را صاحب خرد و میانه رو می دانند بی آنکه از فضیلت عقلی برخوردار باشند. نباید گمان کرد که بی اعتدالی را اشخاص افراطی و تفریطی به جهان می آورند و افراط و تفریط را با اقدامها و تصمیم های سیاسی و با وعظ و نصیحت می توان علاج کرد. مسلماً اشخاص استعدادهای متفاوت برای قرار گرفتن در وضع اعتدال یا در دو جانب افراط و تفریط دارند اما افراط و تفریط مردمان بیشتر به تاریخ و جهان انسان بستگی دارد. مثلاً در جهان توسعه نیافته که بنیان تاریخی استوار ندارد و با تعادل و تناسب بنا نشده است افراط و تفریط یک امر شایع و عادی است و نمی توان و نباید توقع داشت که به زودی و آسانی گردش چرخ آن برمدار اعتدال قرار گیرد. در این جهان قدم اول راه این است که مردمان خود را به اعتدال نیازمند بدانند و در جستجوی عقل و توسعه

باشند و برای رسیدن به آن بکوشند. مردم این جهان باید با رجوع و تذکر به سوابق تاریخی جهان خود و با درک چگونگی قوام تجدد و جهان متجدد در طلب فضیلت عقلی و اعتدال باشند تا به مدد آن راه را بجویند و بیابند.

ما معمولاً افراط و تفریط را به اشخاص و گروه‌ها نسبت میدهم و البته اشخاص و گروه‌های اهل افراط و تفریط هم وجود دارند اما مسئولیت تمام آفات و زیانهای که از افراط و تفریط حاصل می شود، برعهده آنان نیست. آنان اگر در جایی بودند که زمینه برای افراط و تفریطشان وجود نداشت راه دیگری پیش می گرفتند. این سخن را بر توجیه نادانی اهل افراط و تفریط نباید حمل کرد. این نادانی، نادانی

عدل، عقل، اعتدال

وجودی و تاریخی است و به این جهت به صرف آموزش نمی توان آن را تدارک کرد. وقتی کسی سفید را سیاه و زیبا را زشت و نفرت را مهر و ظلم را عدل و کدورت را صفا و بیخردی را خردمندی و دروغ را راست و ... می انگارد، فهم و درک و جهان‌ش باید دگرگون شود تا از کج بینی به درآید و گر نه صرف بحث و نزاع با او ثمری ندارد و شاید به جایی نرسد. گفتگو با کسی که گوش سخن نیوش ندارد بیهوده است. به این جهت ملامت آنان و گذاشتن تمام بار تقصیر بر گردنشان اصل مشکل افراط و تفریط را حل نمیکند، بلکه مسئله را متفی میسازد. وقتی جهل را با افراط و تفریط ملازم میدانیم، متذکر باشیم که این جهل در برابر خرد قرار دارد و به معنی بی خردی است. چنانکه اشاره شد در وضع

توسعه نیافتگی، اعتدال و خرد علمی اگر حکم کیمیا نداشته باشد، ظاهر و حاکم نیست.

مع هذا بشر همیشه هر جا باشد میتواند تا حدی از این فضیلت برخوردار باشد و در جهان توسعه نیافته نیز شاید عده معدودی از آنها وجود داشته باشند. در شرایط کنونی امر امیدوارکننده این است که در علم و فرهنگ به اعتدال مایل شده ایم و در آراء همگانی هم از اندیشه و فکر اعتدال استقبال

شده است. این استقبال نشانه آن است که ما کم و بیش با وضع فکر و امکانهایی عمل در جهان کنونی آشنا شده ایم و دوری از اعتدال در رفتار و کردار و در اخلاق و سیاست را آزموده ایم و چون بی اعتدالی بیشتر در سیاست ظاهر شده است عکس العمل آن هم سیاسی بوده است. در وضع سیاسی کنونی مراد از اعتدال، بیشتر واقع بینی و شناخت جایگاه امور و اشیاء و پرهیز از اشتباه میان امور و مراتب آنها و اکتفا نکردن به حرف و لفظ و قدم گذاشتن در راه اصلاح امور است و به این جهت بیشتر یک شعار سیاسی است. مع هذا از تاریخی بودن این شعار نباید غافل شد و پیداست که حل مشکل تاریخی دشوار است. برای تحقق اعتدال ابتدا باید بپذیریم که در راهی دشوار قرار داریم و چیزی را می طلبیم که به آسانی نمی توان آن را به دست آورد. افراط و تفریط صفت بعضی اشخاص نیست که اگر دستشان از کارها کوتاه شود، از اثر بیفتد و مگر کوتاه کردن دست افراطی‌ها و تفریطی‌ها در جهان افراط و تفریط کار آسانی است؟ در ماه‌های اخیر که مردم با شادی و امید از اعتدال استقبال کرده‌اند، باید در عین توجه به اینکه جان‌ها کم و بیش پرورده فضای افراط و تفریط است و آثار افراط و تفریط را در همه جا میتوان یافت، به

شرایط اعتدال اندیشید و راهی برای خروج از افراط و تفریط جست. چگونه از این وضع میتوان خارج شد؟ افراط و تفریط صرفاً با انکار و تقبیح و تبری جستن لفظی از آنها و ایراد سخنان انتزاعی از میان نمی رود زیرا با جان و دل مردمان در آمیخته و در متن زندگی و روابط و مناسبات و فهم و درک آنان نفوذ کرده است. این خروج موقوف به تحولی در وجود ما و نزدیک شدنمان به فضیلت عقلی است. اعتدال نه یک امر موجود بلکه یک وضع خواستنی است و باید به وجود آید و هرگز امکان به وجود آمدنش را نمی توان نفی کرد. مع هذا در جهانی که با عقل تقلیدی می اندیشد و احیاناً از عقل به لفظ آن راضی است، پدید آمدنش آسان نیست. در شرایطی که

فساد به سرعت گسترش مییابد و در کار معاش و درمان و بهداشت و آموزش و اقتصاد هزار خلل و مشکل وجود دارد و چنانکه باید به علاج این دردها و گذشت از این مصیبت‌ها و ابتلاها نمی اندیشند راه اعتدال بسته میماند. برای رسیدن به اعتدال ابتدا باید بتوانیم به این مسائل بیندیشیم و از قول و فعل بیهوده درگذریم و به عین مسائل برسیم. درک درست مسائل شرط اعتدال است. با خودآگاهی به وضع فقدان تعادل و اعتدا است که راه گذشت از افراط و تفریط و رسیدن به اعتدال گشوده میشود. اعتدال شناخت وقت و انس با زمان است و همه افراط و تفریط‌ها هر جا که باشد، از بیگانگی با زمان و معلق ماندن در اوامر برمیخیزد.

باتوجه به آنچه گفته شد اعتدال شرط برنامه ریزی و عین آینده بینی است. سخن اوایل این نوشته را به یاد آوریم که راه رسیدن به تعادل و اعتدال در جهان توسعه نیافته، راهی بسیار ناهموار و دشوار است اما این راه بر هیچ قوم و مردمی بسته نیست. وقتی امید به اعتدال و آینده در دلها پدید می‌آید و زبان افراط و تفریط کم و بیش باز شناخته میشود و مردمان نسبت به پریشانی و آشوبی که در معانی عدل و ظلم و آزادی و استبداد و قدرت و حقیقت و علم

پدید آمده است به خود آگاهی نسبی میرسند، اقامت در مهلکه و مخافتگاه افراط و تفریط برایشان دشوار میشود و باید راهی برای رسیدن به جایگاه امن بیابند. این جهان امن با انباشتن زرادخانه‌ها و برافروختن آتش جنگ و امنیتی کردن فضای زندگی و پر کردن آن با هول و تشویش بنا نمیشود و پدید نمی آید. اصلاً جهان با این سیاست و شیوه عمل سیاسی پر از خشم و خشونت و دروغ و کینتوزی شده و (بر حسب آنچه اورول در کتاب ضد اوتوپیا «۱۹۸۴» خود گفته است، ظلم و جنگ و انقیاد، نام عدل و صلح و آزادی یافته) وجود بشر در معرض خطر قرار گرفته است. با چشم بستن بر روی این جهان و اعتنا نکردن به آن و البته با مخالفت‌های رمانتیک و ایراد شعارهای اخلاقی - سیاسی کار جهان به صلاح نمی آید. این گمان که در کناره‌های آشوب این جهان راهی می توان یافت، گمانی بیهوده است. همه جهان در محاصره آشوب و پریشانی است پس راه را هم باید از میان آشوبی که در فکر و زبان و عمل و اخلاق و سیاست و در راهها و روحها و کارها پدید آمده است، گشود.

در جهان مبتلی به افراط و تفریط هیچ یک از ما نباید خود را به کلی بیرون از محیط افراط و تفریط و بر کنار از آن بدانیم بلکه باید به افراط و تفریط در زمانه عسرت بیندیشیم و صورت های آن را بازشناسیم.

برای آشنایی بیشتر با وضع اعتدال و افراط و تفریط بد نیست که در نظر آوریم که در جهان رو به توسعه گروه‌هایی از مشتغلان به کار سیاست با نظم سیاسی موجود به هیچ وجه سر موافقت و سازگاری ندارند و با آن دشمنند. گروه دیگر به یک نظم آرمانی که آن را تحقق بخش همه آرمانهای داندند قائلند. آرمان یک نظام دینی و معنوی، امر مهم و بزرگی است که اگر گمان کنند با اتخاذ تدابیر معمولی و اقدامهای رسمی و با برگزاری صرف مراسم آئینی متحقق می شود آن را بسیار ناچیز انگاشته‌اند زیرا نظم آرمانی (آرمان) که می گویند مراد معنی لفظی و لغوی آن یعنی آرزو نیست بلکه منظور یک نظم اخلاقی و عادلانه در زندگی است) نه در گذشته وجود داشته است و نه هم اکنون وجود دارد بلکه باید در آینده ساخته و پرداخته شود و این ساختن و پرداختن موقوف به دانستن طرحی برای آینده و راهی برای تحقق بخشیدن به آن است.

من که از چهل سال پیش همواره به این نظم آرمانی (ایده آل) می اندیشیده‌ام، همواره در نظر داشته‌ام و در نظر می آورده‌ام که پدید آمدن نظم تازه مستلزم تحول در وجود مردمان و مسبوق به ظهور تفکر آینده بین و توانایی عبور و گذشت از تمامیت تاریخ عظیم تجدد است. به جای مردم و به عنوان مظهر خرد و خردمندی نمی توانیم اظهار نظر کنیم بلکه باید با مردم هم‌زمان شویم. حکومت هم باید از در هم‌زبانی و همدانستی با مردم وارد شود تا بتواند به نمایندگی از مردم سخن بگوید و عمل کند. کشور به گروه خاصی از مردم تعلق ندارد و همه باید بدانند و همواره به یاد داشته باشند که:

خلق سراسر همه نهال خدایند

هیچ نه بشکن از این نهال و نه برکن خلاصه کنم اعتدال یک امر روانشناسی یا صفت اخلاقی شخصی نیست و مخصوصاً آنچه امروز و اکنون در باب اعتدال گفته می‌شود، ناظر به اعتدال در سیاست و جامعه است. اعتدال در سیاست و جامعه این است که بدانیم در شرایط کنونی بهترین و مناسب ترین کارهایی که برای تأمین مصالح و منافع کشور و مردم می توانیم و باید انجام دهیم کدام‌هاست و در چه کارهایی که انجام شده است و می‌شود، به مردمان زیان و آسیب رسیده است. سیاست اعتدالی باید از گسترش فساد و لایالی‌گری در گفتار و عمل و نومیدی و شیوع روحیه رفع تکلیف به جای انجام وظیفه جلوگیری کند. اعتدال با امید نسبت دارد و البته امیدوار بودن توانایی می‌خواهد. هر چه آرزومندی و آرزو کردن آسان است و جدا شدن از زمین واقع بینی و پرواز در ابرهای اوامر آسودگی خیال می‌آورد، امیدواری که بسا درد و خردمندی ملازم دارد و متوقف بر آشنایی با زمان و برخورداری از درک شرایط و امکانهایی تاریخی است صبر و شکیبایی و طاقت می‌خواهد. و نکته آخر اینکه: اعتدال و کمال طلبی (یا به اصطلاح نه چندان مناسب آرمان خواهی) در تقابل با یکدیگر قرار ندارند مگر آنکه کمال طلبی با سیر در ابرهای اوامر اشتباه شود. درست است که مبتلایان به اوامر از اعتدال دورند اما مردمی هم که طالب کمال نباشند و مقصد و مقصودی نداشته باشند، راه نمی‌جویند و اهل فکر و عمل نیستند پس چگونه از اعتدال برخوردار باشند زیرا اعتدال مستلزم شناخت مقصد و راه و شرایط سیر در آن و گزینش وسایل مناسب برای رسیدن به غایت مطلوب است. اگر شرایطی که گفته شد فراهم شود، دروغ و فساد تا حدی از رواج می افتد و زیانها و دست‌ها بالنسبه پاک و پاکیزه می‌شود. اعتدال اندیشدن به کارها و سخن‌ها و گفتن سخن راست و به موقع و یک زبان و هم‌زمان بودن با خود و دیگران است. اگر می‌فرمایید اعتدال را با کمال مطلوب اشتباه کرده‌ام می گویم مگر اعتدال و عدل همان کمال مطلوب نیست؟ اعتدال فضیلت است و فضیلت مایه کمال آدمی و عین نظم عادلانه زندگی است.

اگر می‌فرمایید اعتدال را با کمال مطلوب اشتباه کرده‌ام می‌گویم مگر اعتدال و عدل همان کمال مطلوب نیست؟ اعتدال فضیلت است و فضیلت مایه کمال آدمی و عین نظم عادلانه زندگی است

ادامه از صفحه اول

دربار مکاره زندگی هر آن کس که از حس های مس تن بگذشت و عبور کرد حس های جانش را بیدار تر و فعال تر وزنده تر یافت. چراغ های حس جان به هر میزان در هستی و حیات ما فروزان تر و ریزش و بارش تر شحات غیبی و نسیم های آنسوی برارض تاریخ و فضایی جغرافیای اقلیم وجود ماهرانند از ثقیل تر و سنگین تر، نحوه بودن و منش زیستن و فرهنگ و زندگی ما غنی تر و پرمایه تر و پرمعنا تر.

حافظ شاعر کرانه ها و جان بیدار حیرت های سنگین وجودیست.

از هر طرف که رقتم جز حیرت منم نیفزود ز نهار از این بیابان وین راه بی نهایت

تا احساس، اندیشه، خرد، خیال، فهم و وهم بشری مابا همه قوت، ظرفیت، امکان و ذخیره معنوی و زیسته ها و دانسته هایش به مرز نرسد و خود را در کرانه هانیاابد، به مقام حیرت نیز نمی رسد. تجربه حیرت، مقام رفیع فضیلتی است که حتی فرهنگ ها و نظام های فکری و سنت های اعتقادی که از زمینه و ذخیره و میراث معنوی قوی و غنی و پرمایه برخوردار نبوده اند، به آن نمی رسیدند. تجربه انسان از الوهیت، از امر متعال و قدسی، از مرزی ترین تجربه های او در ارض تاریخ و حضور تاریخی اش در جهان بوده است. تجربه امر متعال و مقدس و الوهیت همواره با حس جلال، سطوت، شکوه و حیرت و راز آمیزی عمیق و خوف اجلائی همراه بوده است. تجربه حیرت فی نفس مرزی و کرانه ای و جلالی است. این غزل زیبا و عمیق و پرمایه حافظ علی رغم صورت جمالی اش یعنی متعین در «مقوله زیبایی شناسی جمال» در اوج توازن بیان شده است، از جلالی ترین سرودهای حافظ در معناست. غزلی بغایت کرانه ای و گرانبار از حس و تجربه حیرت:

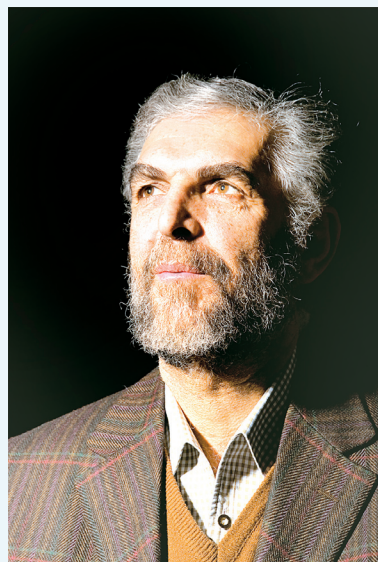
عشق تو نهال حیرت آمد
وصل تو کمال حیرت آمد
بس غرقه حال وصل کآخر
هم با سر حال حیرت آمد
نه وصل بماند و نه واصل
آن جاکه خیال حیرت آمد
یک دل بنما که در رها و
بر چهره نه خیال حیرت آمد
از هر طرفی که گوش کردم
آواز سوال حیرت آمد
شد منهرم از کمال عزت
آنرا که جلال حیرت آمد
سر تا قدم وجود حافظ
در عشق نهال حیرت آمد
ایستادن و قرار گرفتن در مقام حیرت و بیدار شدن حس حیرت در روح همواره با سطوت جلالی همراه بوده است. شماشکل کالبدی شده و انتزاعی همین

شکوه و سطوت اجلائی را در معماری پیکروارو متجلی در «مقوله زیبایی شناسی جلال» یا امروالای تخت جمشید می توانید مشاهده کنید.

حس و ذهن و فکر و ذوق و ذائقه و فهم ما اغلب به حسب عادت و تکرار کاربرد صورت واژه ها،

مقاله ای از دکتر حکمت الله ملاصالحی

حافظ، انسان کرانه ها

اسم ها و صفت ها در معانی لفظی و فوری و قریب یا لغوی و بیرونی و کار بست های روزمره شان متوقف و گرفتار می شود و از یاد می بریم که همین اسم ها و صفت ها وقتی در شرایط ویژه و ترکیب بندی های مفهومی و گزاره ای خاص قرار می گیرند، بار سنگین و ثقیل چه عالمی از معنا و تجربه های عمیق وجودی را بر شانه گرفته و می کشند. به همین ترکیب بندی مفهوم اسم و صفت «الله اکبر» که هر صبح و شام از مأذنه های مساجد در گوش های مان طنین می افکند توجه کنید. ظاهرا دو واژه بیش نیست که یک هزاره و نیم همچنان در پرده گوش های ما طنین می اندازد و شنیده می شود. لیکن وقتی با دقت، مراقبت، تأمل و تمرکز بیش تر به آن گوش فرا می دهیم و موفق می شویم نسبتی معنوی تر و باطنی تر و روحانی تر وزنده تر با آن برقرار کنیم پژواک وطنین عالمی از تجربه های عمیق و کرانه ای و مرزی وجودی انسان را که هربار به مرز رسیده و معنا و معرفت و حقیقت چیزها را در کرانه ها و مرزها در مقام حیرت احساس کرده و زیسته در روح ما بیدار می شود. این که در قرآن کلام خداوند به قول ثقیل و سنگین و گرانبار از سطوت اجلائی و نیروی خشیت انگیز تعبیر شده، به روشنی و صراحت به ما می گوید به

صورت و ظاهر کلام الله علی رغم آن که گنجینه ای از ملودی و ضرباهنگ و موسیقی آفرینش در آن به نحو اعجاز انگیز جاریست، بسنده نکنیم: «لو انزلنا هذا القرآن علی جبل لرايته خاشعا متصدعا من خشية الله و» (۲۱/۵۹).

هر چند باز آفرینی چنین تجربه های عمیق وجودی و روحانی و رحمانی نبوی از محالات است، لیکن می توان با آن نسبتی عمیق تر و اصیل تر برقرار کرد. شعر حافظ در نوع و شاعرانگی خود علی رغم آن که صورت موسیقی کلام اش فوق العاده قوی و غنی و مسحور کننده است، و علی رغم آنکه واژه ها با دقت ریاضی و نظم هندسی به غایت هنرمندانه چونان ستون های تخت جمشید در برابر ما با قامتی استوار و خوش فرم کنار هم چیده شده و صف آراسته اند، لیکن در لایه های درونی تر شان عالمی از تجربه های کرانه ای و مرزی و وجودی و عمیق روحانی را ثقیل و سنگین بر شانه گرفته اند. تنها وقتی می توان به درون شان رخنه کرد وحسی و حالی و نسبتی و رابطه ای زنده تر و عمیق تر و باطنی تر معنوی تر با آن ها برقرار کرد که حس های زجر جان ما از فعالیت و تحرک باز نایستاده باشد.

وقتی نسبتی نیست، وقتی زمینه ای معنوی وجود ندارد شعر حافظ هم می شود کالای مصرفی و هربار به مناسبی می توان آن را مصرف کرد و تصویری سطحی و تحریف شده نیز از آن ترسیم کرد و ارائه داد. اتفاقی نیست که در جامعه و جهان مصرفی روزگار ما این نوع و نحوه نگاه به میراث معنوی ملت ها به طرز بی سابقه دامن گیر ذوق و ذائقه و ذهن و فکر و عقل و فهم نه تنها اقشار متوسط اجتماعی که حتی درس آموختگان سطح بالای جامعه نیز شده است.

حافظ، انسان کرانه ای و شاعر او گرانبار از تجربه ها و مشاهدات کرانه ایست. سخن او شأن «لوگوس» به معنای هراکلیتوسی آن را در ذهن تداعی می کند. یکتایی خاص خود را داشته و عمیقاً گاهورین است و ثقیل و سنگین از معانی و پیام های آنسوی. تمثیل پرگار به تصادف در کلام او نیامده است. هیچ آلتی و حالتی آنگونه که پرگار، حضور مرزی آدمی را در جهان ترسیم و بیان نمی کند. پرگار آلتی است مرز نگار، حدود درون دایره وجود را از بیرون تحدید و ترسیم و مرز نگاری می کند. پرگار مرزی و تمثیلی از حضور کرانه ای ا نسان در جهان است.

چه کند که پی دوران نرود چون پرگار
هر که در دایره گردش ایام افتاد

یا:

آسوده بر کنار چو پرگار می شدم
دوران چو نقطه عاقبتم در میان گرفت

و یا:

عاقلان نقطه پرگار وجودند ولی
عشق داند که در این دایره سرگردانند
وقتی نقطه ای، مرکزی، هسته ای، محوری، عیاری، میزانی و قبله و کعبه توحیدی در هسته هستی و پرگار وجود آدمی در میان است، می توان چونان پرگار به حرکت و چرخش و گردش و طواف برگرد آن در آمد و احرام یکرنگی و ییخویشی بر تن بست و ندای لبیک لک لبیک سر داد و از اینسوی هستی خویش آنسو را دید و زیست. تصادفی نیست که در سنت های اعتقادی گذشته نقطه و مرکز درماندالای وجود از چنان درجه ای از اهمیت و قداسست و حرمت و شدت و تراکم نیروی معنوی و راز آمیزی برخوردار بوده که خوف انگیز می شد و ورود به حریم اش حرمت داشت.

فرهنگ ها در آوردگاه ها و آزمون های تاریخی به لحاظ فکری و مدنی و معنوی به هر میزان پرمایه تر و پخته تر و سخنه تر و آبدیده و آزموده تر شده اند، هستی را با تمامیش عمیق تر دیده و زیسته و فهمیده و پذیرفته اند. با عشق و مدارا و وفاداری و رواداری سرآشتی و سازگاری همدلی همزبانی و همسویی بیشتر نیز داشته اند. در آوردگاه های تاریخ نیز همواره با روحی حماسی و وجدان ثنوت و جوانمردی و آداب و ادب پیکار با دشمن به میدان آمده اند.

در کارخانه عشق از کفر ناگزیر است
آتش کرا بسوزد گر بولهب نباشد

یا:

در این چمن گل بی خار کس نچید آری
چراغ مصطفوی باش را بر بولهبی ست
حافظ، هم بیان، هم زیان پخته و سخنه و فربه وزنده تاریخ و فرهنگ و میراث مدنی و معنوی ملتی است سرد و گرم دوران چشیده و آبدیده و آزموده در آوردگاه های سخت و سنگین حوادث تاریخی. همین زمینه و عقبه عمیق معنوی و فکری و عقلانی و اشراقی است که ابزارهای لازم را در کف ایمان و ذهن و فکر و خرد و خیال و فهم او در عبور از لایه های بیرونی و ظاهری کلام و کتاب و حیاتی قرآن شریف و انس با معانی درونی تر آن را میدهد و عاشقانه آن را میزید و عاشقانه می فهمد و عاشقانه می سراید، البته عشق و عاشقانه گی چونان نحوه بودن در جهان، چونان بیداری عمیق روحانی و رحمانی، چونان تشرف و نایل آمدن به فیض و فضیلتی الهی که هر دم زندگی نحوه و بودن آدمی را رقم می زند. عشق چونان نوعی حس ارادت و احترام به آفرینش و خود را در پیشگاه و حضور دوست احساس کردن و بانگ و طنین خوش سرمدی اش را در گوش جان شنیدن و به یادگار الهی اش وفادار ماندن:

از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر
یادگاری که در این گنبد دوار بماند

* کاش هر چه به دل مهمان می گذرد به دل صاحبخانه هم می گذشت!
* کافر به جهنم نمی رود، کشان کشان می برندش.
* کافر به چنین درد گرفتار مباد.
* کافر خوشخو بهتر از مسلمان بدخوست!
* کافر نعمت پسان کافر دین است.
* کافر همه را به کیش خود پندارد.
* کاکای امیر اعظم است، عاشق است به هر کس که شما صلاح بدانید!
* کاکای حاج محمد زمان خان است، به جای آقايش هم قسم می خورد!
* کاکل از بالانشینی رتبه ای پیدا نکرد.
* کالای بد به ریش صاحبش.
* کالای دزدیده ارزان بود.
* کال به ما رسیده بهتر از رسیده به ما نرسیده!
* کام در کام نهنگ است باید طلبید.

زبانزد / گیتا کلانکی
کاهی
بدتر از کافری

* کباب آن کسی راست کور است زور.
* کباب از شما، بنده معو؟
* کباب پخته نگردد مگر به گردیدن.
* کباب خوردی سیخش مال کی بود؟
* کبریت بکش یواش یواش، کاری به عروس نداشته باش!
* کبریت به چنار کارگر نیست.
* کبک سرش را زیر برف می کند به گمانش کسی او را نمی بیند.
* کبلا حسن گفته به ناز خرکی: نه به آن شوری شوری نه به این بی نمکی!
* کبوتر با کبوتر باز با باز / کند همجنس با همجنس پرواز
* کبوتر با کبوتر فیل با فیل!
* کبوتر دو با می دانه می مانه.
* کبوتر صد دیناری «با کریم» نمی خواند.

* کام شیران مخار.
* کام طلب نام طلب می شود.
* کام و دم مار و نیش کژدم بستن / بتوان، نتوان
زبان مردم بستن
* کاه از تو نیست کاهدان که از تو است.
* کاه بده، کلاه بده، یک قاز و نیم بالا بده!
* کاه را پیش سنگ و استخوان را پیش خر می ریزد.
* کاه را در چشم دیگران می بیند و شاه تیر را در چشم خود نمی بیند.
* کاه زرد به کاهدان نمی ماند و مهره سوراخ دار به زمین.
* کاهل به آب نرفت وقتی هم رفت خمره برد!
* کاهلی بدتر از کافری است.
* کاهلی شاگرد بدبختی است.
* کاهلی کافری به بار آرد.

